

Jaarstukken 2011

Inhoudsopgave

Inleiding	5	Bijlagen	181
Jaarverslag	15	<i>Bijlage 1. Balans op hoofdlijnen</i>	183
Programmaverantwoording	17	<i>Bijlage 2. Classificatie begrotingsafwijkingen</i>	185
<i>Programma 1. Veiligheid</i>	19	<i>Bijlage 3. Verklaring met betrekking tot topinkomens</i>	191
<i>Programma 2. Stedelijk beheer</i>	25	<i>Bijlage 4. SISA verantwoordingsinformatie</i>	193
<i>Programma 3. Stedelijke voorzieningen en duurzame leefomgeving</i>	33	Controleverklaring	207
<i>Programma 4. Sociale samenhang</i>	43		
<i>Programma 5. Dienstverlening, communicatie en informatisering</i>	51		
Paragrafen	57		
<i>Paragraaf A. Lokale heffingen</i>	59		
<i>Paragraaf B. Weerstandsvermogen</i>	63		
<i>Paragraaf C. Onderhoud Kapitaalgoederen</i>	67		
<i>Paragraaf D. Financiering</i>	75		
<i>Paragraaf E. Bedrijfsvoering</i>	81		
<i>Paragraaf F. Verbonden Partijen</i>	89		
<i>Paragraaf G. Grondbeleid</i>	103		
Jaarrekening	113		
Programmarekening	115		
<i>Overzicht baten en lasten</i>	117		
<i>Algemene dekkingsmiddelen en bedrag voor onvoorziene uitgaven</i>	121		
<i>Toelichting op de programmarekening</i>	123		
Balans	139		
<i>Balans</i>	141		
<i>Grondslagen consolidatie, waardering en resultaatbepaling</i>	143		
<i>Toelichting Activa</i>	147		
<i>Toelichting Passiva.</i>	163		
<i>Niet in de balans opgenomen belangrijke financiële verplichtingen</i>	179		

Inleiding

Aan de Raad,

Heerhugowaard, 24 april 2012

Voor u liggen de jaarstukken 2011. De jaarstukken bestaan uit het jaarverslag en uit de jaarrekening.

Dit boekwerk is het sluitstuk van onze budgetcyclus 2011 en is de verantwoording van het college aan de raad over het in 2011 gevoerde beleid en beheer. Hiermee wordt u in staat gesteld om invulling te geven aan de controlerende functie.

Rekeningresultaat 2011

De jaarrekening sluit met een positief resultaat na bestemming van € 4.349.000. Het resultaat voor bestemming is € 870.000 negatief. Op grond van de verwerking van raadsbesluiten (conform het beleidskader over de omgang met reserves: de Reservekeeper) is in de rekening als mutatie reserves totaal € 5.189.000 opgenomen. Vanaf pagina 117 van dit document is een overzicht van baten en lasten opgenomen.

In het raadsvoorstel tot actualisering van de budgetten 2011 van 20 december 2011 staat een prognose van een positief rekeningresultaat van afgerond € 761.000. Ten opzichte van de tweede bestuursrapportage wijkt het rekeningresultaat dus positief met ruim € 3.641.000 af. Gelet op het relatief forse verschil ten opzichte van de prognose in de tweede bestuursrapportage 2011 is hierna een verklaring op hoofdlijnen opgenomen. Relevant is de herinnering dat die tweede bestuursrapportage is opgemaakt naar de situatie en de inzichten per medio augustus 2011. Een belangrijk deel van de nu ontstane verschillen was toen nog niet bekend.

Prognose rekeningresultaat tweede bestuursrapportage 2011	€	761.000
RB2011-117 .d.d 22 november 2011 'Blacksports'	-/- €	53.000
Prognose rekeningresultaat 2011 na raadsbesluiten 2011	€	708.000
Rekeningresultaat 2011	€	4.349.000
Verskil gerealiseerd en verwacht resultaat	€	3.641.000

Nadelige verschillen

Openbaar basisonderwijs Elk jaar worden de energielasten doorberekend. Bij overgang naar een nieuwe energieleverancier bleek dat er al jaren geen rekening betaald is voor een gedeelte van de energie (één meter ontbrak). Deze rekening is nu in één keer betaald; het gaat om de periode oktober 2000 - juni 2011. Er vindt nog overleg plaats met de schoolbesturen over doorberekening van deze kosten. Uitgangspunt is dat deze kosten in 2012 met de schoolbesturen worden verrekend.	-/- €	165.000
Wet BUIG Betreft voornamelijk de aanvullende dotatie voorziening dubieuze debiteuren Sociale Zaken.	-/- €	465.000
Algemene baten en lasten Betreft voornamelijk de aanvullende dotatie voorziening dubieuze debiteuren.	-/- €	278.000

Voordelige verschillen

<p>Vastgoedbeheer gemeentelijke eigendommen. In de tweede bestuursrapportage is een nadeel van € 105.000 gemeld door het naar verwachting niet kunnen realiseren van opbrengst verkoop openbaar groen. Dit resultaat was ingegeven door de resultaten over de eerste acht maanden. In het laatste kwartaal is er toch nog een aantal grote transacties geweest. Deze zijn afhankelijk van vragen/ initiatieven van particulieren en laten zich dus moeilijk voorspellen.</p>	€ 105.000
<p>Milieubeleid. Aan de het budget 'Duurzaamheid' heeft de gemeente de afgelopen vier jaar eigen middelen gedoteerd. Daar tegenover staat dat in de afgelopen vier jaar meer uren ten laste van de exploitatie zijn gebracht dan begroot (€ 91.000). Dit bedrag wordt aan het budget Duurzaamheid onttrokken ten gunste van de exploitatie zodat het nadeel van de afgelopen jaren wordt gecompenseerd. De cofinanciering van de IKS subsidie was geboekt als een voorziening. Achteraf is gebleken dat dit een bestemmingreserve moet zijn. Omdat het instellen van een bestemmingsreserve de bevoegdheid van de raad is, is de voorziening teruggeboekt. Bij het voorstel van de bestemming van het resultaat wordt aan u voorgesteld om een bestemmingsreserve in te stellen voor deze cofinanciering (voordeel € 138.000).</p>	€ 262.000
<p>Vergunningverlening. De leges zijn in de begroting zo reëel mogelijk geschat rekening houdend met een licht herstel van de bouwcrisis. Een lastige opdracht, omdat de bouwwereld onder druk staat en het resultaat afhankelijk is van externe initiatieven. Ondanks het gegeven dat geen sprake is van herstel op landelijk niveau blijkt eind 2011 dat de begrote legesinkomsten ruimschoots zijn gerealiseerd. Dit werd vooral veroorzaakt door het feit dat in het laatste kwartaal een aantal complexere aanvragen is ingediend (voordeel € 104.000). In 2011 aangevraagde omgevingsvergunningen die in 2012 zijn gefactureerd (voordeel € 150.000).</p>	€ 254.000
<p>Stedelijke vernieuwing. Betreft een herrubricering van de voorziening 'ISV-2' als gevolg van de accountantscontrole 2011. De definitieve subsidiebeschikking is al afgegeven door de provincie, echter de module bodemsanering moet nog worden uitgevoerd. Voorgesteld wordt om hiervoor een bestemmingsreserve te vormen (voordeel € 585.000). Nog te ontvangen subsidie in het kader van de aanleg van een fietsbrug over de N242. Deze wordt via mutatie reserves toegevoegd aan de reserve 'NBK 1' (voordeel € 95.000).</p>	€ 680.000

<p>Maatschappelijk werk. Het voordeel is het gevolg van het niet volledig inzetten van de budgetten uit het uitvoeringsprogramma 'WMO 2011':</p> <ul style="list-style-type: none"> • Project 'financiële administratie thuis' niet uitgevoerd (voordeel € 50.000); • 'Maatschappelijke participatie kwetsbare groepen' gedeeltelijk uitgevoerd (voordeel € 33.000); • Om de vroegsignalering ouderen te verbeteren was het aanvaankelijke idee dat een soort 'consultatiebureau voor ouderen' hierin een rol kon spelen. Voortschrijdend inzicht heeft echter geleerd dat in context van de decentralisaties en kanteling beter gekoerst kan worden in de richting van gebiedsgerichte zorgwielzijnteam (voordeel € 15.000). • In 2010 is de aan Woonwaard de opdracht gegeven voor het opplussen van woningen. Dit project wordt niet in uitvoering genomen (voordeel € 37.000). 	€ 135.000
<p>Jeugdgezondheidszorg. Bij het opmaken van de jaarstukken 2011 is gebleken dat de tot en met 2010 ontvangen Brede doeluitkering CJG kan worden ingezet voor dekking van de exploitatiebijdrage aan de GGD voor de groep 5-19 jarigen. Dit betekent dat de terugbetalingsverplichting aan het Rijk is komen te vervallen.</p>	€ 352.000
<p>Integratie en inburgering. De taakstelling van de Wet inburgering is ruimschoots gehaald. Hierdoor kan doe doeluitkering vrij komen te vallen (voordeel € 192.000). Bij de taakstelling van de regeling Generaal Pardon is sprake van een overrealisatie. Hierdoor heeft de gemeente recht op een hogere vergoeding van her Rijk (voordeel € 55.000).</p>	€ 207.000
<p>Besluit Bijstandsverlening Zelfstandigen. Er zijn per saldo meer leningen afgelost dan dat er zijn verstrekt.</p>	€ 105.000
<p>WMO - huishoudelijke voorzieningen. In de tweede bestuursrapportage werd gemeld dat als gevolg van de toenemende vraag ook grotere eigen bijdrage zou worden ontvangen. Bij het opmaken van de jaarstukken 2011 is gebleken dat de eigen bijdrage aanzienlijk hoger is dan in de tweede bestuursrapportage werd geprognoستiced. Dit wordt mede veroorzaakt doordat in 2011 het aantal huishoudens met een minimale eigen bijdrage met 15% afgenomen. Dat betekent dat nu meer dan de minimale eigen bijdrage bij een groter aantal huishoudens kan worden geïncasseerd.</p>	€ 100.000

WMO - vervoersvoorzieningen.

Het voordeel kan als volgt worden gespecificeerd:

- Woonvoorzieningen (voordeel € 62.000); de woningaanpassingen zijn divers van financiële omvang. In 2011 zijn minder aanvragen voor grote woningaanpassingen gedaan.
- Vervoersvoorzieningen (voordeel € 138.000); het feitelijk gebruik van de Regiotaxi ligt lager dan voorzien. Het negatieve imago van de vorige aanbieder van het taxivervoer draagt daar nog steeds aan bij. Daarnaast wordt bij de intake gewezen op de Hugo Hopper. Dit heeft gezorgd voor 50% minder nieuwe aanvragen voor de Regio taxi. Het oneigenlijk gebruik van de taxi is gecontroleerd, wat ook heeft gezorgd voor een afname.
- Rolstoelvoorziening (voordeel € 38.000); de laatste rolstoelen van de oude contracten zijn omgezet naar de nieuwe contracten. Dit heeft gezorgd voor een afname van de totale kosten van rolstoelvoorzieningen.

€ 239.000

Geldleningen < 1 jaar.

In de tweede bestuursrapportage is al een voordeel gemeld van € 700.000. Dit voordeel is gebaseerd op rentevoordeel kortlopende leningen en het feit dat financieringen later worden aangetrokken in verband met vertraging van uitgaven op kredieten. De prognoses met betrekking tot de financieringslasten zijn gebaseerd op bepaalde aannames. Als gevolg van de hoge onzekerheidsfactor in deze aannames ontstaat een verschil met het uiteindelijk resultaat.

€ 121.000

Algemene uitkering uit het gemeentefonds.

In de decembercirculaire gemeentefonds 2011 is bekend gemaakt dat een 'technische correctie' op het gemeentefonds vanaf 2009 is doorgevoerd, waardoor de uitkeringen over de jaren 2009, 2010 en 2011 hoger uitvallen.

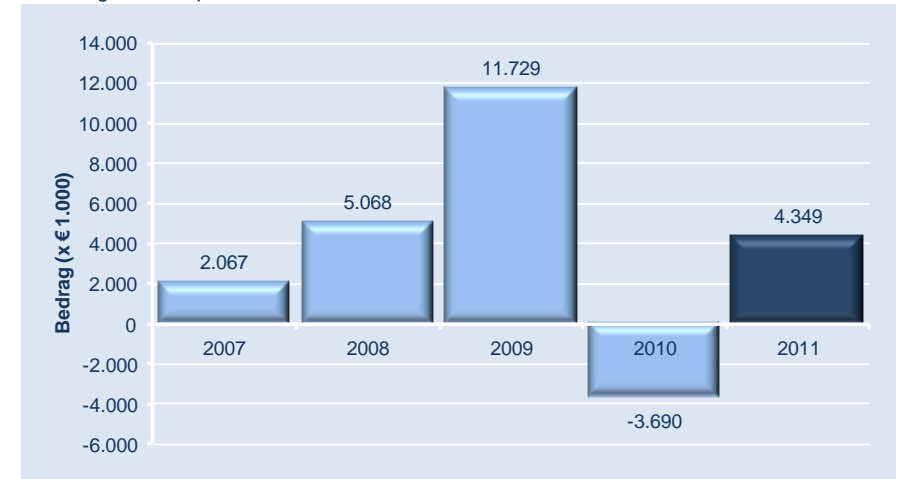
€ 751.000

In de jaarrekening 2011 is onder 'Toelichting op programmarekening' een verklaring van de verschillen per programma opgenomen.

Het positieve rekeningresultaat van € 4.349.000 is onder te verdelen in incidentele afwijkingen met een per saldo positief resultaat van € 4.274.000 en in structurele afwijkingen met een positief resultaat van € 75.000.

Onderstaande figuur geeft de lijn van het verloop van het rekeningresultaat van de laatste jaren weer:

Rekeningresultaat periode 2007 - 2011

Voorstel nog te bestemmen resultaat 2011

In 2011 zijn er voorstellen gedaan over de gedeeltelijke bestemming van het resultaat van de jaarrekening 2011. Dit leidt tot het volgende overzicht:

Rekeningresultaat 2011	€	4.349.000
Bestedingsvoorstellen		
Natuur- en milieu educatie (NME). Op 6 december 2011 heeft het college ingestemd met de projectopdracht NME (BW11-741 d.d. 6 december 2011). Financiering hiervan vindt plaats uit de opbrengsten van de windturbines in Heerhugowaard-Zuid. De uitvoering vindt plaats met ingang van 2012. Voorgesteld wordt om de jaarschijf 2011 voor de NME-functie beschikbaar te houden.	-/- €	47.000
IKS (co-financiering). De cofinanciering van de IKS subsidie (besluitvorming VJN 2011) was gerubriceerd onder de voorzieningen. Bij de controle van de jaarstukken 2011 is gebleken dat dit een bestemmingsreserve moet zijn. Omdat het instellen van een bestemmingsreserve de bevoegdheid van de raad is, is de voorziening vrijgevallen. Aan u wordt voorgesteld om een bestemmingsreserve in te stellen voor deze cofinanciering.	-/- €	138.000
Nationaal uitvoeringsprogramma (NUP). In de meicirculaire 2011 is bekend gemaakt dat in de jaren 2011 t/m 2014 ten behoeve van het Nationaal Uitvoeringsprogramma bedragen aan de algemene uitkering worden toegevoegd die de gemeente in 2015 moet terugbetalen. Voor 2011 gaat het om € 77.000. In de tweede bestuursrapportage is al voorgesteld om dit bedrag te storten in een bestemmingsreserve die in 2015 kan vrijvallen ten gunste van de algemene middelen.	-/- €	77.000
Stedelijke vernieuwing. Betreft een herrubricering van de voorziening 'ISV-2' als gevolg van de accountantscontrole 2011. De definitieve subsidiebeschikking is al afgegeven door de provincie, echter de module bodemsanering moet nog worden uitgevoerd. Voorgesteld wordt om hiervoor een bestemmingsreserve te vormen.	-/- €	585.000

Regionaal Historisch Centrum (RHCA). Het algemeen bestuur van het Regionaal Historisch Centrum heeft besloten over te gaan tot uitbetaling van een gedeelte van de reserves. Het aandeel voor Heerhugowaard hierin bedraagt € 55.001. Door wethouder Dickhoff is dit al gemeld in de raadscommissie van 28 november 2011. Het voorstel is deze middelen toe te voegen aan een reserve uittrekking RHCA.	-/- €	55.000
Citymarketing. Medio 2011 is gestart met het ontwikkelen van een aantal 'vaarvoet- en fietsroutes', die aan de inwoners en bezoekers van Heerhugowaard, fysiek en digitaal worden aangeboden. Door de voorbereidings- en uitvoeringsperiode zijn niet alle werkzaamheden in 2011 afgerond. Met ingang van 2012 is het budget citymarketing in het kader van de bezuinigingen geschrapt. Voorgesteld wordt om het restantbudget 2011 voor de afronding van de werkzaamheden in 2012 beschikbaar te houden.	-/- €	12.000
Alcohol en jeugd In 2011 is door de raad een incidenteel budget beschikbaar gesteld voor de uitvoering van het programma alcohol en jeugd. Door vertraging bij het ministerie van VWS is de landelijke nota Volksgezondheid later naar de gemeenten gekomen en dit heeft gevolg gehad voor de uitvoering van het programma. In de Voorjaarsnota 2012 wordt een voorstel gedaan voor de structurele uitvoering van dit programma vanaf 2013. Voorgesteld wordt om het in 2011 beschikbaar gestelde bedrag voor 2012 beschikbaar te houden.	-/- €	35.000
Reeds eerder door de raad genomen besluiten tot resultaatbestemming		
Stichting Cool. Op 24 november 2009 heeft de raad besloten om het positieve saldo uit de afwikkeling van Stichting De Schakel als eenmalig extra subsidiebedrag beschikbaar te stellen ten behoeve van Stichting Cool. Afwikkeling heeft in 2011 plaatsgevonden. Beschikbaarstelling vindt plaats in 2012.	-/- €	50.000
Herziening Nota Bovenwijkse kosten deel 1. Op 21 februari 2012 heeft de raad besloten de structuurkostennota samen te voegen met de reserve 'NBK-1' (RB2012-007 d.d. 21 februari 2012), het afsluiten van het complex te verwerken in de jaarstukken 2011 en de positieve boekwaarde per 31 december 2011 ad € 5.025.000 via resultaatbestemming toe te voegen aan de reserve 'NBK-1'	-/- €	5.025.000
Nog te bestemmen	-/- €	1.675.000

Voorgesteld wordt om het resultaat na resultaatbestemming 2011 van +/- € 1.675.000 ten laste van de 'Algemene reserve' (weerstandsvermogen) te brengen.

In de Voorjaarsnota 2012 wordt ook ingegaan op de actualisering van de reservepositie van de gemeente. Via dit document krijgt u periodiek inzicht in de stand van het vermogen in relatie tot de omvang van de risico's van de gemeente.

Op 18 december 2007 heeft de raad besloten dat als zogenaamde ratio de waardering met categorie B (ruim voldoende) wordt gehanteerd. Daarbij hoort een bandbreedte van 1,4 - 2,0. De ratio drukt de beschikbare weerstandscapaciteit (weerstandsvermogen) uit in een cijfer ten opzichte van de benodigde weerstandscapaciteit (het resultaat van de risicosimulatie).

Uit paragraaf B Weerstandsvermogen van deze jaarstukken blijkt dat de ratio ultimo 2011 1,22 is. Dit is lager dan de bandbreedte die door de raad is vastgesteld. In de Voorjaarsnota 2012 is het totaalbeeld van het verloop van het weerstandsvermogen opgenomen.

Door raadsbesluiten begin 2012 evenals heroverwegingen in de reservekeeper 2012 is de ratio in de Voorjaarsnota 2012 1,5. Hiermee wordt aan het door de raad gestelde kader voldaan.

Grondexploitatie

In paragraaf G. 'Grondbeleid' is de onderstaande prognose opgenomen van de resultaten die naar verwachting in de desbetreffende complexen worden gerealiseerd. Die voorspelling is, gelet op de lange exploitatieperiode, onderhavig aan afzet- en renterisico. Het uiteindelijk resultaat wordt definitief bepaald via de vaststelling van de zogenaamde slotinventarisatie.

Een uitgebreide toelichting op de grondexploitaties is opgenomen in de 'Meerjaren Prognose Grondexploitaties (MPG)' dat tegelijkertijd met deze jaarstukken aan u is verstrekt.

<i>Bedragen x € 1.000</i>			
Complex	Resultaat vol- gens jaarstukken 2010	Prognose resul- taat jaarstukken 2011	Risico
Actief grondbeleid			
Westpoort	-	269	
HHW-Zuid	5.838	4.926	Gemiddeld
Recreatiegebied HHW-Zuid	10	493	Klein
Nota structuurkosten HHW-Zuid	472	- ³⁾	Geen
Stadshart	147	98	Klein
Zandhorst III	823	617	Klein
Beveland	1.584	782	Klein
De Vaandel	1.652	3.883	Groot
De Draai	-8.600 ¹⁾	-10.036	Groot
De Horst	-225 ²⁾	538	Geen
Zuidwijk-Huijgenhoek	81	- ³⁾	Geen
Totaal	1.782	1.570³⁾	

¹⁾ In de jaarstukken 2010 is op complex De Draai een verliesvoorziening getroffen ter grootte van dit bedrag. In de raadsvergadering van 15 februari 2011 is de raad over de noodzaak van het treffen van deze voorziening geïnformeerd (RB2011-027 d.d. 15 februari 2011). In de jaarstukken 2011 is een aanvullende voorziening getroffen van € 1,4 mln. Tevens heeft een afwaardering van de boekwaarde plaatsgevonden (zie RB2012-027 van 21 februari 2012).

²⁾ In de jaarstukken 2009 is op complex De Horst een verliesvoorziening getroffen ter grootte van dit bedrag. Deze voorziening is, gelet op de positieve prognose, in 2011 vrijgevallen.

³⁾ In dit saldo zijn de al in de jaarstukken 2011 verwerkte winstnemingen Structuurkostennota HHW-Zuid en Zuidwijk-Huygenhoek niet opgenomen.

Overige informatie

Programmaverantwoording.

In de programmaverantwoording is aangegeven wat er in 2011 is bereikt. Ook staat daar vermeld wat daarvoor is gedaan en wat dit heeft gekost.

In de programmarekening zijn op hoofdlijnen overzichten met toelichtingen vermeld van de belangrijkste afwijkingen van:

- de begroting na wijziging; en
- de aangepaste begroting op basis van de tweede bestuursrapportage 2011.

Ook staat daarin een overzicht van onttrekkingen en dotaties aan reserves. Per programma wordt een analyse gegeven van de belangrijkste afwijkingen tussen de prognose in de tweede bestuursrapportage 2011 (zowel incidenteel als structureel) en de realiteit in deze rekening.

Tot slot staan er toelichtingen per programma op zowel mutaties in reserves als in voorzieningen.

Verantwoording Paragrafen.

De verantwoording van de paragrafen geeft als dwarsdoorsnede van de programma's informatie over:

- Paragraaf A. 'Lokale heffingen';
- Paragraaf B. 'Weerstandvermogen';
- Paragraaf C. 'Onderhoud kapitaalgoederen';
- Paragraaf D. 'Financiering';
- Paragraaf E. 'Bedrijfsvoering';
- Paragraaf F. 'Verbonden partijen'; en
- Paragraaf G. 'Grondbeleid'.

Balans

In de balans (het jaarrekeningdeel) en de toelichting daarop is de ontwikkeling van activa, vorderingen, reserves, voorzieningen en schulden weergegeven.

Hier vindt u bijvoorbeeld antwoord op de vraag: 'Zijn onze reserves gegroeid of niet?' en 'Lenen we meer of minder dan in het vorig jaar?' en 'Wat staan voor bezittingen tegenover de leningen?'. Ook vindt u daar de stand van zaken voor de lopende grondexploitaties.

Relevante onderwerpen in dit rekeningjaar

Hierna wordt op hoofdlijnen ingegaan op een aantal items die volgens ons college relevant genoeg zijn om apart te vermelden. Een uitgebreidere toelichting vindt u bij de desbetreffende raadsprogramma's. Onderstaande informatie is samen met relevante onderwerpen uit de Voorjaarsnota 2012 input voor een bijlage bij het Stadsnieuws die medio juni 2012 verschijnt.

Programma 1. 'Veiligheid'

- In 37% (2010 33%) van alle uitrukken is de Heerhugowaardse brandweer op tijd gearriveerd. Deze lichte verbetering is het gevolg van een verandering in de uitrukprocedure. In 2011 is uitvoering gegeven aan het onderzoeken naar de kwaliteit van de brandweezorg. Het onderzoek is volledig geïntegreerd in het project 'Brandweer 2.0 via dekkingsplan 2.0';
- De communicatie over de nut en noodzaak van rookmelders lijkt zijn vruchten af te werpen. Inmiddels heeft 73% van de huishoudens een werkende rookmelder in huis. Streven blijft 90%;
- Ten opzichte van de vorige wijkmonitor is het percentage inwoners dat overlast van jongeren als een groot probleem ervaart licht toegenomen. Met name de Schrijverswijk, Rivierenwijk en Zuidwijk zijn de wijken waar de toename het grootst is. Deze stijging was voorspeld door frontlijnwerkers omdat een nieuwe generatie zich manifesteert op straat.

Programma 2 ‘Stedelijk beheer’

- In 2011 zijn de volgende beleidsplannen geactualiseerd:
  - de Visie 2011 - 2020 (incl. het beleidsplan 2011-2015 en de verordeningen) begraafplaatsen Heerhugowaard (RB2011-001 d.d. 5 januari 2011);
  - Gemeentelijk Rioleringsplan (GRP) 2011 - 2015 (RB2011-005 d.d. 5 januari 2011);
  - Speelruimtebeleidsplan 2011 - 2016 (RB2011-033 d.d. 22 maart 2011);
  - Uitgifte openbaar groen 2011 (RB2011-022 d.d. 24 mei 2011);
  - Openbare Verlichting 2012 - 2016 (RB2011-095 d.d. 22 november 2011); en
  - Sneeuw- en gladheidbestrijding 2011 - 2016 (RB2011-136 d.d. 22 november 2011).
- Het Stadsbedrijf is in gesprek met Alkmaar en Langedijk over intensivering van de samenwerking.
- Het vernieuwde en uitgebreide Stadshart is in beheer en onderhoud gekomen.

Programma 3. ‘Stedelijke voorzieningen en duurzame leefomgeving’

- In 2011 is het Coolplein geopend. Hiermee is het horecaplein volledig afgerond.
- In 2011 heeft het MCA besloten om in Heerhugowaard een Regionaal Topklinisch Interventiecentrum te gaan vestigen.
- In 2011 is de overeenkomst met het Bouwfonds voor de realisatie van de Broekhorn ondertekend.
- In 2011 zijn opnieuw de effecten van de huidige economische situatie zichtbaar geworden. Hoewel in 2011 wel de eerste woningen in De Draai zijn verkocht duurt de ontwikkeling beduidend langer dan eerder was voorzien. Dit leidt tot een sterk veranderend perspectief binnen de grondexploitatie.

Programma 4. ‘Sociale samenhang’

- In 2011 zijn de volgende kaderstellende nota's door de raad vastgesteld:
  - Verordeningen Wet Investeren in Jongeren (RB2011-017 d.d. 25 januari 2011);
  - Beleidskader Wet Ontwikkelingskansen door Kwaliteit en Educatie (Wet OKE) (RB2011-036 d.d. 22 maart 2011);
  - Subsidieverlening 2011 - 2014 (RB2010-151 d.d. 14 december 2010);
  - Beleidskader participatie 2011-2013 (RB2011-112 d.d. 27 september 2011);
  - Verordening voorzieningen WMO Heerhugowaard 2012 (RB2011-100 d.d. 27 september 2011);
  - Verordening leerlingenvervoer gemeente Heerhugowaard (RB2011-77 d.d. 13 september 2011); en
  - Beleidsplan Volkstuinen (RB2011-086 d.d. 28 oktober 2011)
- In 2011 zijn de voorbereidingen gestart om te komen tot één integrale visie en aanpak op de maatschappelijke ontwikkelingen binnen de gemeente Heerhugowaard.
- Het aantal bijstandsgerechtigden per 31 december 2011 bedraagt 500. Ten opzichte van 2010 is sprake van een toename van het aantal cliënten met ca. 65 personen.

Programma 5. ‘Dienstverlening, communicatie en informatisering’

- In 2011 is het website bezoek met 25% gestegen van 200.000 naar 250.000 hits per jaar;
- In 2011 is het GCC ruim 20% minder gebeld. Het aantal telefoontjes liep in 2011 terug van ruim 10.000 naar amper 8.000. Dat komt vooral door verbeterde werktoedeling, sneller opnemen en sneller terugbellen.
- Net als in 2010 is de dienstverlening door de burger opnieuw gewaardeerd met het cijfer 7,8. Het oordeel over de wachttijd is echter een 9,2 en daarmee aanzienlijk hoger dan in 2010.

- Op het gebied van communicatie en Informatie zoeken we steeds meer de weg naar participatie en uitbouw van onze digitale dienstverlening.

In paragraaf E 'Bedrijfsvoering' wordt nader ingegaan op de volgende onderwerpen:

- De invulling van de permanente aandacht voor de personele capaciteit in de organisatie:
  - van 402,54 fte in 2007 naar 414,81 fte in 2011;
  - de formatie is 7,90 fte per 1.000 inwoners (versus 8,6 fte per 1.000 inwoners in de klasse 50.000 - 100.000 inwoners).
  - de kwalitatieve en kwantitatieve richting en het kader voor formatieve aanpassingen 2009 - 2014 is met het '*Strategisch personeelsplan 2009 - 2014*' vastgesteld. Daarnaast geldt dat op basis van besluitvorming Voorjaarsnota 2011 de loonsom als gevolg van de bezuinigingen met 0,5% per jaar afneemt.
- De ontwikkeling van het ziekteverzuim is van 3,39% in 2010 naar 4,20% in 2011. Voor het eerst sinds 2008 is hiermee het ziekteverzuim percentage boven de streefwaarde van 3,5% gekomen. De oorzaken van het ziekteverzuim zijn over het algemeen niet werkgerelateerd.

Voor meer gedetailleerde informatie over deze onderwerpen wordt u verwezen naar de informatie en de gegevens die hierna in dit boekwerk zijn opgenomen.

Planning

Gepland is dat in de vergadering van de commissie Middelen van 21 mei 2012 de jaarstukken technisch wordt besproken in aanwezigheid van de accountant. U hebt verder de gelegenheid tot het stellen van technische vragen tot 28 mei 2012. Op 21 juni 2012 is er een extra uitgebreide vergadering van de commissie Middelen. Bij die vergadering is het gehele college aanwezig. De bedoeling daarvan is een laatste '*veegactie*' om te voorkomen dat in de raadsvergadering van 28 juni 2012 technische onderwerpen aan de orde komen.

Het raadsvoorstel dat hoort bij deze jaarstukken, wordt u op 14 juni 2012 toegezonden. Dat voorstel is ook de rode draad met de Voorjaarsnota 2012 en de Reservekeeper 2012 en gaat ook over de mogelijke effecten van de eerste bestuursrapportage over 2012.

Burgemeester en wethouders van Heerhugowaard

Programmaverantwoording

Programma 1. Veiligheid

Thema

Veiligheid is één van de kerntaken van de gemeente. Veiligheid betreft niet alleen fysieke veiligheid (verkeers- en brandveiligheid en rampenbestrijding), maar ook sociale veiligheid: van aanpak van problematiek in de woon- en leefomgeving, bedrijven en winkelcentra en uitgaan tot de aanpak van georganiseerde criminaliteit. Het te bereiken doel is dat iedere burger op een prettige en veilige wijze in Heerhugowaard kan leven, wonen, recreëren en werken. Voor een effectieve aanpak van al deze veiligheidsvraagstukken, is de samenwerking met tal van partijen en regie vanuit de gemeente essentieel. Daarbij moet een goede balans worden gezocht tussen preventie en repressie.

Context en achtergrond

Brandweer

De ontwikkeling van de brandweer wordt meer en meer beïnvloed door de regionale en ook landelijke ontwikkelingen. Verschillende landelijke commissies hebben uitgesproken dat de brandweer in zijn algemeenheid anders kan functioneren, waarbij op de langere termijn meer aandacht moet gaan naar de preventie: het voorkomen van brand. De uitwerking van deze 'strategische reis' zoals dit wordt genoemd vindt zijn weerslag voor een deel in het regionale project binnen de regio Noord-Holland Noord dat 'Brandweer 2.0' wordt genoemd. Deelprojecten zijn onder andere het ontwikkelen van een visie op de risicobeheersing, visie op vakbekwaamheid, visie op de variabele voertuigbezetting en bovenal zicht op een nieuw dekkingsplan. Met name dit nieuwe dekkingsplan zal zeer bepalend worden hoe de 'Brandweer 2.0' zal worden vormgegeven in de toekomst. Dat de vrijwilligheid een belangrijk uitgangspunt bij deze nieuwe vormgeving blijft, staat buiten kijf.

In 2011 is uitvoering gegeven aan het onderzoeken naar de kwaliteit van de brandweezorg. Dit onderzoek is in 2011 voorbereid. De uitvoering is gepland voor 2012. In dit onderzoek wordt nauw samen gewerkt met de Veiligheidsregio. Het onderzoek is volledig geïntegreerd in het project 'Brandweer 2.0 via dekkingsplan 2.0'.

Sociale veiligheid

Driekwart van de inwoners van Heerhugowaard heeft aangegeven zich veilig te voelen in de stad. Dat percentage moet nog verder omhoog naar 80%. De enkele jaren geleden ingezette activiteiten zoals de inzet van een jongerencoach, mobiele surveillance rond Middenwaard en vanzelfsprekend goede afspraken met de politie blijven daarom van kracht. In 2011 is daarom in het nog ontbrekende deel van de structurele financiering van de jongerencoach voorzien. Het toezicht in het Stadshart door middel van de inzet van de mobiele surveillance zal in 2012 worden geëvalueerd.

In 2011 is sprake van een toename van het percentage inwoners dat jongerenoverlast als een groot probleem ervaart. Jeugdoverlast is sterk afhankelijk van specifieke groepen en de thuissituatie van jongeren, deels kunnen fluctuaties in cijfers worden toe geschreven aan demografische ontwikkelingen. Maar de gedragingen op straat zijn ook sterk afhankelijk van de harde kern in jeugdgroepen. Eén groepje jongeren waarbinnen één individu toonaangevend is kan een groot effect hebben op jongerenoverlast. De excessen, zoals zichtbaar in 2007, zijn opgevolgd door een forse investering van de politie op een criminele groep, met duidelijk resultaat in 2009. De lichte stijging in 2011 ten opzichte van 2009 was voorspeld door frontlijnwerkers omdat een nieuwe generatie zich manifesteert op straat.

Kaderstellende beleidsnota's

- Veiligheidsregio Noord Holland Noord gemeenschappelijke regeling RB november 2003
- Duurzaam veilig fase 2 RB december 2004
- Cameratoezicht openbare ruimten RB mei 2006
- Bouwverordening Heerhugowaard 2006 RB december 2006
- Kadernota Handhaving BW december 2007
- Evenementenbeleid RB februari 2007
- Integraal Veiligheidsbeleid 2008 RB maart 2008
- Algemene Plaatselijke Verordening (APV) RB november 2010

Wat hebben we bereikt?

Wat willen we bereiken?		Wat hebben we bereikt?	
College doelstelling	Activiteiten		
1.1	Voorkomen van hinderlijk gedrag van overlastgevende en criminele jongeren.	Door middel van de inzet van de jongerencoach wordt getracht de overlast zo veel mogelijk preventief te beperken.	De jongerencoach richt zich op contact leggen met jongeren en het toe leiden naar scholing en/of zinvolle vrijetijdsbesteding. De evaluatie van de werkzaamheden van de jongerencoach over de periode januari t/m juni 2011 heeft ter inzage gelegen voor de commissie Middelen.
1.2	Cameratoezicht en preventief fouilleren daar waar noodzakelijk	Inzet proef met mobiele surveillance zal worden geëvalueerd.	Handhaving door mobiele surveillance in het stadshart. Evaluatie in 2012.
1.3	Verruiming van de openingsuren van het politiebureau.	Regionale politie zal met een voorstel over de openingsuren van het politiebureau komen.	De mogelijkheid is gecreëerd aan de buitenzijdes van de politiebureaus om via een 'touchscreen' te allen tijde in contact te komen met de politie. Geen verdere activiteiten.
1.4	Indien noodzakelijk voorkomen van ordeproblemen in aanvulling op politie-inzet.	Activiteiten gericht op het instellen van een regionaal serviceteam van veiligheidspersoneel, mogelijk als werkgelegenheidsproject in 2012.	Landelijk is een ontwikkeling gaande om de inzet van de Boa's te verbreden. Verwacht wordt dat de nadere invulling in 2012 zijn weg zal vinden. Deze verbreding van de boa-taak komt in plaats van een regionaal serviceteam. Inzet is geleverd door mobiele surveillance, beveiliging schoolterreinen, Keurmerk Veilig Uitgaan en Keurmerk Veilig Ondernemen Middenwaard.
1.5	Voorkomen van alcohol en drugsmisbruik	Al dan niet voortzetten van sluitingstijdenbeleid van de horeca om 1.00 uur afhankelijk van evaluatie.	In het kader van alcoholmatiging bij de jeugd heeft in 2010/2011 een proef gedraaid met een toelatingsstop in de horeca. In 2011 heeft de Raad naar aanleiding van een evaluatie over de proefperiode besloten de proef niet verder voort te zetten.

Wat willen we bereiken?		Wat hebben we bereikt?
College doelstelling	Activiteiten	
1.6 Verbetering opkomsttijden	De brandweer wordt onderworpen aan een ' <i>knelpunten-analyse</i> '. Deze analyse moet antwoord geven op verbetering van de opkomsttijden. Oplossingen moeten gezien worden in samenhang met de samenwerkende buurgemeenten Schermer en Langedijk.	<p>Het onderzoek naar een verregaande samenwerking tussen de brandweerkorpsen van Heerhugowaard, Langedijk en Schermer moet leiden tot een brandweerorganisatie die kan voldoen aan de wettelijke eisen onder andere de opkomsttijden. Dit onderzoek is in 2011 voorbereid. In dit onderzoek wordt nauw samen gewerkt met de Veiligheidsregio. De voortgang en resultaat wordt voorgelegd aan het algemeen bestuur van de Veiligheidsregio.</p> <p>Als gevolg enkele wijzigingen in de uitrukprocedure is het percentage opkomsttijden ten opzichte van 2010 licht verbeterd (2011 37%; 2010 31%).</p>
1.7 Aanpak ' <i>black-spots</i> '	Tenminste één ' <i>black-spot</i> ' per jaar verkeersveiliger maken.	<p>Door het ontbreken van subsidie van de provincie Noord-Holland is de uitvoering van de aanpak kruising Marconistraat - Edisonstraat niet mogelijk gebleken. Aan de raad is voorgesteld om het budget (€ 53.500) te bestemmen voor nog uit te voeren werkzaamheden '<i>Aanleggen vrij liggende fietspaden Amstel</i>' in 2012 (RB2011-117 d.d. 21 november 2011) .</p>
1.8 Verdere aandacht verkeersveiligheid rondom de basisscholen	Evalueren ' <i>octopus-concept</i> ' in 2012.	De evaluatie van het ' <i>octopus-concept</i> ' vindt in 2012 plaats.

Effectindicatoren

Effectindicatoren	Bron	Realisatie 2010	Streefwaarde 2011	Realisatie 2011
Sociale veiligheid				
Oordeel burger over handhaving van de regels	Staat van de gemeente	6,1		6,2
Aantal incidenten jeugdoverlast	Veiligheidsrapportage	18,6 (2007)	max. 15	Geen meting
% inwoners dat de jongerenoverlast in de wijk als groot probleem ervaart	Wijkmonitor	13% (2009)	15%	14%
Aantal incidenten burenruzies	Veiligheidsrapportage	21,4 (2007)	max. 20	Geen meting
% inwoners dat de overlast van omwonenden in de wijk als groot probleem ervaart	Wijkmonitor	5% (2009)	5%	5%
Aantal incidenten vernielingen	Veiligheidsrapportage	23,5 (2007)	max. 20	Geen meting
% inwoners dat het vandalisme in de wijk als groot probleem ervaart	Wijkmonitor	12% (2009)	15%	11%
% inwoners dat probleem snelheidsovertredingen groot noemt	Wijkmonitor	30% (2009)	31%	31%
% inwoners dat zich wel eens onveilig voelt	Wijkmonitor	21% (2009)	max. 20%	25%
% inwoners dat tevreden is over de veiligheid in Heerhugowaard	GGD			
% van de norm opkomsttijden	Richtlijn brandweezorg	31% (2009)	80% ¹⁾	37%
Fysieke veiligheid				
% van de huizen dat tenminste één werkende rookmelder in huis heeft	Omnibusonderzoek/ Wijkmonitor	70% (2007)	90%	73%
Aantal ernstige ongevallen met ziekenhuisopname tot gevolg	Rapportage WB	27 (2009)	max. 24	24
Aantal ongevallen met dodelijke afloop		1 (2009)	max. 2	2

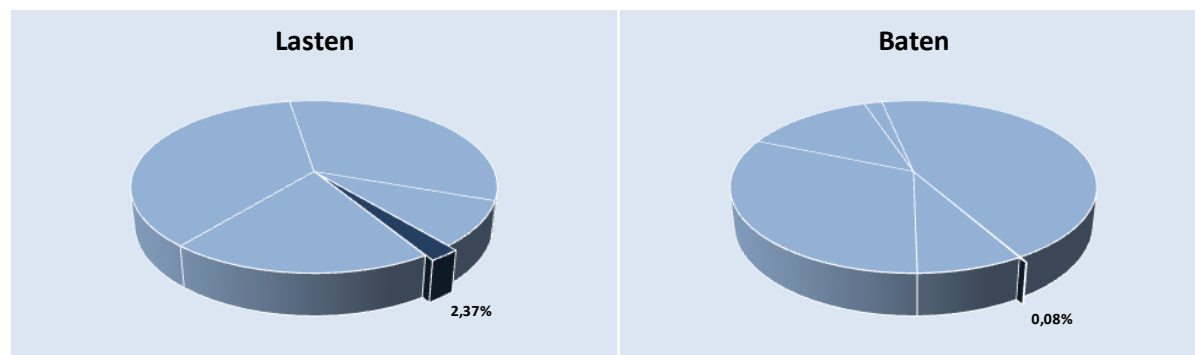
Voor zover de streefwaarden niet zijn overgenomen uit door de raad vastgestelde beleidsnotities zijn de in de tabel opgenomen streefwaarden indicatief. Aanpassing van de streefwaarden heeft veelal financiële gevolgen.

¹⁾ De door de raad in oktober 2008 vastgestelde streefwaarden zijn gebaseerd op rijksnormen. Inmiddels is gebleken dat deze onrealistisch zijn

Wat heeft het gekost?

<i>Bedragen x € 1.000</i>				
Programma 1: Veiligheid	2010 realisatie	2011 primair vastgestelde begroting	2011 actuele begroting	2011 realisatie
Lasten	3.319	3.584	3.364	3.374
Baten	68	105	102	109
Saldo Programma 1	-3.251	-3.479	-3.262	-3.265

Aandeel programma 1 in het totaal aan baten en lasten.

Programma 2. Stedelijk beheer

Thema

Heerhugowaard heeft de afgelopen jaren veel (nieuwe) voorzieningen gerealiseerd. De uitdaging voor de komende jaren zal vooral gericht zijn op het in stand houden en het beheren van al deze voorzieningen. Ook het groot onderhoud in de wijken heeft geleid tot een duidelijk zichtbare kwaliteitsimpuls. Het op peil houden van de voorzieningen en openbare ruimte vormt een belangrijke basis voor de toekomst van onze gemeente.

Programma 2. ‘*Stedelijk Beheer*’ omvat in beginsel de taken van de sector Stadsbeheer, zoals: onderhoud wegen, reiniging, groenbeheer, waterbeheer etc. maar ook het beheer van de onderwijsvoorzieningen en het vastgoedbeheer.

Naast het onderhoud van veel zichtbare voorzieningen valt binnen dit programma ook de opdracht om de voorzieningen zo efficiënt mogelijk te laten gebruiken.

Context en achtergrond

In het afgelopen jaar is de wijkvisie Rivierwijk 2025 vastgesteld en is met alle wijkpanels gewerkt aan het actualiseren van het convenant tussen de wijkpanels en de gemeente, Eind 2011 is het geactualiseerde convenant door tien wijkpanels ondertekend.

De volgende beleidsplannen zijn geactualiseerd; ‘*Visie 2011 - 2020 begraafplaatsen Heerhugowaard, inclusief het beleidsplan 2011 - 2015 en de verordeningen*’ (RB2011-001 d.d. 25 januari 2011), het ‘*Gemeentelijk Rioleringsplan 2011 - 2015*’ (RB2011-005 d.d. 25 januari 2011), het ‘*Speelruimtebeleidsplan 2011 - 2016*’ (RB2011-033 d.d. 22 maart 2011), vaststellen

nieuw betaalregime voor betaald parkeervoorzieningen in het Stadshart (RB2011-034 d.d. 22 maart 2011), het beleidsplan ‘*Uitgifte openbaar groen 2011*’ (RB2011-022 d.d. 24 mei 2011), het beleidsplan ‘*Openbare Verlichting 2012 – 2016*’ (RB2011-095 d.d. 22 november 2011) en het ‘*Sneeuw- en gladheidbestrijding 2011 - 2016*’ (RB2011-136 d.d. 22 november 2011).

Ook op het gebied van regionale samenwerking zijn in 2011 belangrijke stappen gezet. Het Stadsbedrijf is in gesprek met Alkmaar en Langedijk over intensivering van de samenwerking.

De in 2010 door de VNG en de Unie van Waterschappen overeengekomen samenwerking in de afvalwaterketen is bevestigd in het bestuursakkoord water. Om uitvoering te geven aan deze overeenkomst is in 2011 een zogenaamd aanjaagteam ingesteld. Dit aanjaagteam heeft een plan van aanpak voor deze samenwerking in de diverse regio’s procesmatig voorbereid. In januari 2012 zullen de colleges en het bestuur van het HHNK het startdocument vaststellen en dit bekrachtigen door de gezamenlijke ondertekening van het in het startdocument opgenomen convenant.

Met de aanschaf van nieuw materieel ten bate van de gladheidbestrijding (zoutwatermethode) kan de gladheidbestrijding effectiever en tegen lagere kosten worden uitgevoerd. De ver(nieuw)bouw van de huisvesting gemeentewerf is eind 2011 vrijwel gereed gekomen en zal begin 2012 worden opgeleverd.

Het vernieuwde en uitgebreide Stadshart is inmiddels in beheer en onderhoud gekomen. Vanwege het bijzondere karakter van enkele kunstwerken en de inrichting van het gebied zijn de verschillende beheer- en onderhoudsprogramma’s hierop aangepast.

Kaderstellende beleidsnota's

• Fietsplan HAL	RB oktober 2002		
• Betaald parkeren als onderdeel van het beleidsplan Stadshart	RB oktober 2002		
• Plaatsing herdenkingstekens in de openbare ruimte	RB februari 2003		
• Terrassenbeleid	RB juni 2003		
• Aanpak hondenoverlast	RB november 2004		
• Verkeersveiligheidsbeleid - Duurzaam veilig fase 2	RB december 2004		
• Parkeerbeleid	RB maart 2005		
• Integraal Huisvestingsplan Onderwijs	RB september 2005		
• Geactualiseerd meerjarenplan groot onderhoud openbare verlichting 2005 - 2065	RB oktober 2005		
• Gemeentelijk waterplan 2006 - 2015	RB mei 2006		
• Categorisering fiets- en voetpaden ten behoeve van verlichting	RB mei 2006		
• Beheerplan openbare ruimte (IBOR-plan)	januari 2007 (t.k.a.)		
• Beheerplan bewust ontwerpen	januari 2007 (t.k.a.)		
• Gebruik bestrijdingsmiddelen bij het onderhoud van verhardingen	RB januari 2008		
• Openbare verlichting in relatie tot het Keurmerk Veilig Wonen	RB mei 2008		
• Europese Kaderrichtlijn 'Water'	RB juni 2008		
• Afvalbeleidsplan 2008 - 2012	RB juni 2008		
• Beëindiging gebruik bestrijdingsmiddelen bij het onderhoud van openbaar groen	RB januari 2009		
• Groot onderhoud wijken	RB juni 2009		
• Dierenwelzijn	RB maart 2009		
• Groenbeleidsplan 2010 - 2015	RB maart 2010		
• Groot onderhoud en herinrichting wijken 2010	RB april 2010		
		• Startnotitie integrale gebiedsgerichte aanpak	RB oktober 2010
		• Verloop reserve 'Beheer en Sociale Structuur' in relatie tot NBK 1 en NBK 2, groot onderhoud wijken en Stad van de Zon.	RB november 2010
		• Wijkvisie Rivierenwijk 2025	RB januari 2011
		• Visie 2011 - 2020, Beleidsplan 2011 - 2015 en Verordening en Exploitatie begraafplaatsen Heerhugowaard	RB januari 2011
		• Gemeentelijk rioleringsplan 2011 - 2015	RB januari 2011
		• Speelruimtebeleidsplan 2011 - 2016	RB maart 2011
		• Vaststellen nieuw betaalregime voor betaald parkeervoorzieningen in het Stadshart	RB maart 2011
		• Beleid uitgifte openbaar groen 2011	RB mei 2011
		• Beleidsplan openbare verlichting 2012 - 2016	RB november 2011
		• Beleidsplan sneeuw- en gladheidbestrijding 2011 - 2016	RB november 2011

Wat hebben we bereikt?

Wat willen we bereiken?		Wat hebben we bereikt?
College doelstelling	Activiteiten	
2.1	Beheersbaar blijven van onderhoud wijken binnen het beschikbare budget.	Actualisering budgetten groot onderhoud met als resultaat een structureel dekkingsvoorstel.
2.2	Meer openbaar groen door inruil van openbare verharding en met meer variatie in de wijken	Bij de herinrichting van bestaande wijken en nieuwe wijken worden de mogelijkheden hiertoe direct meege-nomen.
2.3	Donkere plekken in de wijken in kaart brengen en eventueel voorzien van extra energiezuinige verlichting	Het in kaart brengen van donkere plekken in de wijken wordt zoveel mogelijk gekoppeld aan de herinrichting van de wijken.
2.4	Beleed verstrekken kapvergunningen beeldbepalende bomen.	Onderzoek naar mogelijkheid voor kapvergunningen beeldbepalende bomen
2.5	Duurzaam ontwikkelen	<ul style="list-style-type: none"> • Gebruik energiebesparende maatregelen en toe-passen duurzame (energie) voorzieningen • Aanpak Rivierenwijk; van bloemkoolwijk naar zon-nebloemwijk
2.6	Bij herinrichting van wijken meer aandacht voor trapveld-jes en de kwaliteit verblijfs-, ontmoetings- en speelgebied	Via een inspraak- en communicatieplan worden de inwo-ners betrokken bij de herinrichting van de wijken.
2.7	Verminderen van afvalstroom en betere afvalscheiding	Continu aandacht voor verbeteringen

Is onderdeel van de actualisering van de Reservekeeper.

In het kader van de bezuinigingen is onderzoek gedaan naar de omvorming van verharding naar openbaar groen. Dit blijkt niet mogelijk. Voornaamste oorzaken zijn:

- Aanleg extra parkeervakken (norm 1,5:1);
- Huidige parkeervakken worden groter.

De wegbreedtes worden wel smaller, maar per saldo blijkt het niet mogelijk meer verharding om te vormen naar openbaar groen.

Bij alle herinrichtingen van zijn of worden de knelpunten opgelost met als resultaat minder donkere plekken en een veiligere uitstraling.

De definitieve bomenlijst en de beleidsregels zijn opge-nomen in de APV (RB2011-105 d.d. 27 september 2011).

Er wordt duurzaam aanbesteed conform de uitgangs-punten van het expertisecentrum aanbesteden PIANOO.

De Raad heeft de Wijkvisie Rivierenwijk vastgesteld (RB2011-016 d.d. 25 januari 2011).

In de Edelstenenwijk vlek A is een '*pannaveldje*' aange-legd. In vlek A en C1 is over het algemeen veel aandacht geweest voor de kwaliteit van de verblijfs-, ontmoeting- en speelgebieden. Dit heeft veel kosten met zich meege-bracht. In de vlekken C2, C3 en C4, B en D zal minder worden besteed aan de voorzieningen/ toestellen in de verblijfs-, ontmoetings- en speelgebieden.

In 2011 is het percentage afvalscheiding (59%) ten op-zichte van 2010 (58,85%) licht gestegen.

Wat willen we bereiken?		Wat hebben we bereikt?
College doelstelling	Activiteiten	
2.8 Minimale parkeernorm van 1,8 (inclusief parkeren op eigen erf) - voor zover mogelijk	Bij herinrichting van de wijken worden eventuele parkeerplaatstekorten zoveel als mogelijk opgelost.	In de Edelstenenwijk vlek B is een parkeernorm van 1,5 gerealiseerd. De herinrichting Edelstenenwijk vlek C2, 3 en 4 is in uitvoering waarbij tevens een parkeernorm van 1,5 wordt gerealiseerd. Vlek D zit nog in de voorbereidende fase. Verwachting is dat ook daar de parkeernorm van 1,5 wordt gerealiseerd. De parkeernorm van 1,5 voorziet in de huidige parkeerbehoefte in de wijk. De parkeernorm wordt per herinrichting afgestemd met de bewoners.
2.9 Onderzoek naar andere wijze van betaald parkeren in het Stadshart, mogelijk met een gratis periode.	<ul style="list-style-type: none"> Besluitvorming in 2010. In commissie SB is een voorstel hiertoe besproken. Onderzoek naar mogelijkheden van ander maximaal dagtarief en het toepassen van avond- dan wel weekendtarieven. 	Gerealiseerd in 2010. Besluitvorming raadsvergadering van 22 maart 2011 (RB2011-034 d.d. 22 maart 2011). Evaluatie zal plaatsvinden bij de Voorjaarsnota 2013.
2.10 Maatwerk leveren bij verkoop stukjes gemeentegrond (openbaar groen).	Continu proces	Beleidskader aangepast, (RB2011-022 d.d. 24 mei 2011) zodat meer stukken grond in aanmerking komen voor verkoop.
2.11 Opnemen van onderhoud openbaar groen in werkgelegenheids-, re-integratie- en resocialisatieprojecten.	Jaarlijks wordt een gedeelte van uit te voeren onderhoudswerkzaamheden gegund aan het WNK.	In 2011 is 43% van het uitbesteedde groenareaal onderhouden door WNK (12% van het totale groenareaal).

Effectindicatoren

Effectindicatoren	Bron	Realisatie 2010	Streefwaarde 2011	Realisatie 2011
Wegen, straten en pleinen				
% tevredenheid	Wijkmonitor ¹⁾	76	70	80
Fietspaden				
% tevredenheid (onderhoud)	Wijkmonitor	84	90	87
Trottoirs				
% tevredenheid (onderhoud)	Wijkmonitor	76	75	79
Openbare verlichting				
% tevredenheid (aanwezigheid)	Wijkmonitor	86	85	88
% tevredenheid (onderhoud)	Wijkmonitor	93	92	94
Waterkering / afwatering / landaanwinning.				
% tevredenheid (onderhoud)	Wijkmonitor	70	70	70
Onderhoud bermen en wegsloten				
% tevredenheid (onderhoud)	Wijkmonitor	70	70	73
Wijkgericht werken ¹⁾				
% tevredenheid (participatie)	Wijkmonitor			
% tevredenheid (betrokkenheid)	Wijkmonitor			
% tevredenheid (klachten en meldingen)	Wijkmonitor			
Speelvoorzieningen				
% tevredenheid (aanwezigheid)	Wijkmonitor	49	60	56
% tevredenheid (onderhoud)	Wijkmonitor	59	70	57
Openbaar groen				
% tevredenheid (aanwezigheid)	Wijkmonitor	74	70	77
% tevredenheid (onderhoud)	Wijkmonitor	75	70	76
Inzameling huishoudelijk afval				

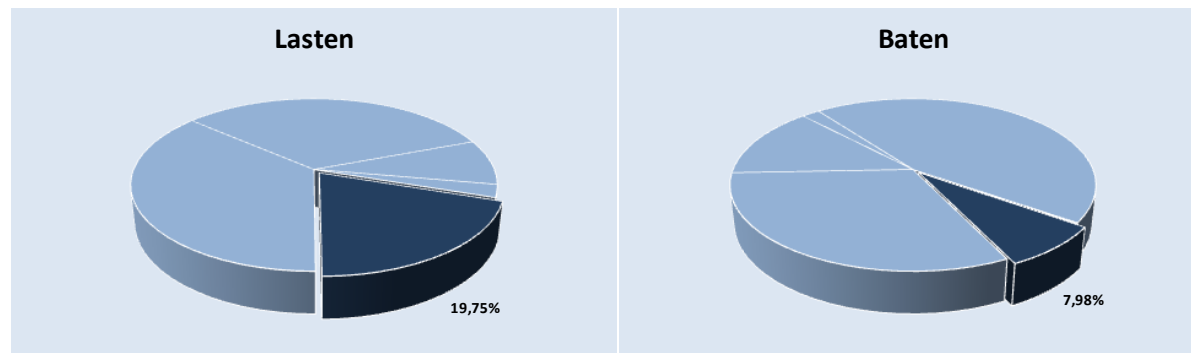
Effectindicatoren	Bron	Realisatie 2010	Streefwaarde 2011	Realisatie 2011
% tevredenheid met betrekking tot het scheiden van afval	Statistisch jaarboek	86	85	Geen meting
Scheidingspercentage nuttige toepassing huishoudelijk afval	Intern rapport 2005	57	56	59
Riolering				
Aantal klachten riolering	Meldingen Gemeentelijk Contact Centrum (GCC)	539		570

¹⁾ Vanaf de Wijkmonitor 2007 worden deze indicatoren niet meer gemeten.

Wat heeft het gekost?

<i>Bedragen x € 1.000</i>				
Programma 2: Stedelijk beheer	2010 realisatie	2011 primair vastgestelde begroting	2011 actuele begroting	2011 realisatie
Lasten	27.665	26.773	27.857	28.169
Baten	11.085	10.202	10.929	11.323
Saldo Programma 2	-16.580	-16.571	-16.928	-16.846

Aandeel programma 2 in het totaal aan baten en lasten.

Programma 3. Stedelijke voorzieningen en duurzame leefomgeving

Thema

Dit thema bevat onder meer de werkgebieden Stadsontwikkeling, verkeers- en vervoersbeleid, ruimtelijke ordening, woonbeleid, economische zaken en grondexploitaties. Onderwerpen die van levensbelang zijn voor de ontwikkeling van de vitale stad Heerhugowaard.

De ruimtelijke economische kaart van Heerhugowaard laat een mix zien van ontwikkeling in nieuwe uitleggebieden (De Draai, Broekhorn, De Vaandel (voorheen De Vork), Westpoort en afronding Heerhugowaard-Zuid) en de zogenaamde binnenstedelijke gebieden. De wens om ook binnenstedelijk bij het Stationsgebied te ontwikkelen kent meerdere beweeggronden.

Ze zijn van cruciaal belang voor de vitaliteit en aantrekkelijkheid van onze stad. En daarbij hoort ook een goede verkeers- en vervoersstructuur. Voor de auto, maar met meer aandacht voor de fiets. En niet te vergeten de sociale structuren voor onze inwoners van alle wijken.

Context en achtergrond

In het perspectief van de groei en ontwikkeling van Heerhugowaard sinds de jaren '60 was 2011 een opmerkelijk jaar. Het Coolplein is geopend waarmee onze gemeente eindelijk een *'uitgaanshart'* heeft, het hoofdkantoor van het Hoogheemraadschap heeft haar deuren geopend en het MCA heeft besloten om het Regionaal Topklinisch Interventie Centrum (RTIC) in Westpoort te bouwen. Al deze zaken zijn de *'bevestiging'* van decennia van ondernemende en onderscheidende groei. Voor de inwoners en bedrijven van Heerhugowaard en de regio is in die jaren een aantrekkelijke en complete woon- en werkomgeving gecreëerd. In 2011 is tevens de basis gelegd voor verdere ontwikkeling van Heerhugowaard: de eerste woningen in De Draai zijn verkocht, er is overeenstemming bereikt over de ontwikkeling van de Broekhorn,

en voor de eerste percelen op het nieuwe bedrijventerrein De Vaandel is serieuze belangstelling. Ook is een forse stap gezet naar de realisatie van een nieuwe uitvaartfaciliteit en crematorium, een jarenlange wens van de gemeenteraad. Verder zijn door en samen met de provincie Noord-Holland voorbereidingen getroffen voor de verdere verbetering van de N242 (aan de noordzijde en bij het Nollencircuit al gestart en inmiddels ook begonnen ter hoogte van de Westtangent) en de aanleg van de Westfrisiaweg.

Al deze positieve ontwikkelingen verhullen niet dat ook Heerhugowaard te maken heeft met de moeizame woningmarkt en onzekere financieel economische omstandigheden. Het meest voelbaar is dit in De Draai, waar de ontwikkeling beduidend langer duurt dan eerder was voorzien. Dit leidt tot een sterk veranderend perspectief binnen de grondexploitatie, voornamelijk door de lange looptijd die voor hoge rentelasten zorgt op de boekwaarde. Continue worden binnen alle relevante kaders (financiën, kwaliteit, programma, fasering) afwegingen gemaakt om de voortgang te stimuleren.

Kaderstellende beleidsnota's

- Bestemmingsplan Heerhugowaard-Zuid RB 2001
- Structuurplan De Draai 2002 RB 2002
- Stadsvisie Heerhugowaard, stad van Kansen RB juni 2002
- Structuurbeeld Heerhugowaard 2015, inclusief bouwstenen: RB februari 2004
  - Hoofdwegenstructuur Heerhugowaard Herzien RB februari 2004
  - Woningbehoefte ontwikkeling RB februari 2004
- Nota Wonen, Welzijn & Zorg (WWZ) - Thuis zijn in De Waard RB april 2005
- Bestemmingsplan De Vork RB mei 2005

• Aanpak binnenstedelijke locaties	RB september 2005	• Structuurvisie Heerhugowaard 'Stad van Kansen' 2020	RB september 2011
• Regionale woonvisie	RB januari 2006	• Visiedocument windenergie	RB januari 2011
• Regionale bereikbaarheidsvisie, deel A	RB maart 2006	• Bestemmingsplan Kern Noord	RB maart 2011
• Kadernota Brede School	RB mei 2006	• Bestemmingsplan Schrijverswijk/Planetenwijk Horst 2 ^e fase	RB mei 2011
• Gebiedsvisie Voorzieningen gebied 2	RB juni 2007	• Bestemmingsplan HHW-Zuid/de Grachten	RB 2011
• Beleidsnota Wonen Heerhugowaard 2007 - 2015	RB oktober 2007	• Bestemmingsplan HHW-Zuid/Jan Glijnisweg 17	RB februari 2011
• Plan wonen	RB november 2007	• Bestemmingsplan HHW-Zuid/plandeel 4/sport	RB 2011
• Kadernota Handhaving	BW december 2007	• Verlengen voorbereidingsbesluit Schoorlaan/Leekstraat	RB mei 2011
• Regioakkoord West-Frisiaweg	RB januari 2008	• Huisvestingsverordening Heerhugowaard	RB november 2011
• Strategisch Beleidskader van het Gemeentelijk Verkeer- en Vervoersplan (GVVP)	RB februari 2008	• Planboek De Vaandel	RB oktober 2011
• Beleidsplan Duurzame Ontwikkeling 2008 - 2012	RB maart 2008		
• Nota Grondbeleid	RB juni 2008		
• Bestemmingsplan Broekhorn	RB juni 2008		
• Kadernotitie De Vork	RB september 2008		
• Bestemmingsplan Oosttangent langs Waarderhout	RB maart 2009		
• Nota grondprijnsbeleid	RB mei 2009		
• Visie Hugo-Oord e.o.	RB juni 2009		
• Meerjarenontwikkelingsprogramma ISV 2010 - 2014 (ISV3)	RB april 2010		
• Beleidsnota Externe veiligheid	RB juni 2010		
• Erf Goed; archeologie in Heerhugowaard	RB juni 2010		
• Verloop <i>reserve 'Beheer en sociale structuur'</i> in relatie tot NBK1, NBK2, Stad van de Zon en groot onderhoud wijken	RB november 2010		
• Actualisatie NBK 1 en 2	RB juni 2011		
• Masterplan voorzieningen 2010 - 2025	RB september 2011		
• Bestemmingsplan De Draai	RB september 2011		

Wat hebben we bereikt?

Wat willen we bereiken?		Wat hebben we bereikt?
College doelstelling	Activiteiten	
3.1 Ontwikkeling huisvesting voor verschillende doelgroepen	<ul style="list-style-type: none"> Aandacht voor jongerenhuisvesting met verschillende financieringsmogelijkheden om de toegankelijkheid van de woningmarkt te vergroten. Ontwikkeling seniorenhuisvesting op maat in combinatie met zorg om langer zelfstandig te kunnen blijven wonen. Ontwikkeling Wonen Welzijn Zorg complexen; Hugo-Oord, Arboretum, Kompas op Centrumwaard. 	<p>In Heerhugowaard-zuid zijn plannen in voorbereiding voor een aantal goedkope koop- en huurwoningen voor specifieke doelgroepen.</p> <p>In enkele binnenstedelijke locaties (Hugo Oord, Tamarixplantsoen, De Horst) is dit één van de aspecten.</p> <p>Voor Hugo Oord e.o. heeft de raad een ruimtelijke visie vastgesteld; op dit moment werken de initiatiefnemers plannen uit. Voor Centrumwaard is besloten tot een kleinschaliger aanpak per deelgebied. In derde kwartaal is visie op Bickerstraat e.o. in college behandeld.</p>
3.2 Ontwikkeling van Heerhugowaard als fietsstad	<ul style="list-style-type: none"> Goede fiets- en loopverbindingen in nieuwe woonwijken realiseren. Stimuleren gebruik openbaar en stadsvervoer. Stimuleren gebruik duurzame fiets. Realisatie bewaakte fietsenstalling Middenwaard. Realisatie twee fietstunnels onder N242. Voorbereiden verkeerstunnel onder spoor Zuidtangent. 	<p>Onderdeel van planvorming en uitvoering</p> <p>De Hugohopper is van start gegaan. Continue afstemming met regiogemeenten, vervoerders en hogere overheden voor een optimaal OV-net. Onderdeel van visievorming in het Stationsgebied</p> <p>De bewaakte fietsenstalling is gerealiseerd.</p> <p>Eerste tunnel is in uitvoering. Oriëntatie is gestart</p>
3.3 Behouden van de in Heerhugowaard gerealiseerde voorzieningen		<p>Beheer en onderhoud van de in Heerhugowaard gerealiseerde en toekomstige voorzieningen zijn langjarig veiliggesteld met vaststelling raadsbesluit over reserve 'Beheer en sociale structuur' d.d. 11 november 2010 (RB2010-120).</p>
3.4 Realisatie van een bij Heerhugowaard passend rouwcentrum	Ontwikkelfase, bestemmingsplan is in ontwerpfase.	<p>De initiatieffase is afgerond, de voorbereidingsfase is gestart. Een voorbereidingskrediet is in de raadsvergadering van 27 september 2011 beschikbaar gesteld (RB2011-109).</p>

Wat willen we bereiken?		Wat hebben we bereikt?
College doelstelling	Activiteiten	
3.5 Realisatie van de doelstellingen uit het Beleidsplan duurzame ontwikkeling 2008 - 2012	<ul style="list-style-type: none"> Onderzoeken van de mogelijkheden voor het opzetten van een 'revolving fund' voor duurzaamheid. Realisatie van zonnepanelen en gebruik zonne-energie op werf en eventueel gemeentehuis 	<p>Gerealiseerd (RB2010-145 d.d. 14 december 2010)</p> <p>Op de werf zijn zonnepanelen gerealiseerd. Voor gemeentehuis loopt onderzoek naar mogelijkheden. Resultaten nog niet bekend. Deze worden in de loop van 2012 verwacht.</p>
3.6 Faciliteren in een zo volledig mogelijk onderwijsaanbod waarbij een goede huisvesting essentieel is	<ul style="list-style-type: none"> Onderzoek naar dekking ten behoeve van nieuwbouw Huygenscollege Opstellen onderwijsagenda 2010 - 2014 Evaluatie concept brede school 	<p>Resultaat van verkenning is in tweede kwartaal 2011 voorgelegd aan college, waarbij ook het financieel kader is toegelicht. Dit was niet bevredigend. In de Voorjaarsnota 2012 wordt op de laatste stand van zaken teruggekomen.</p> <p>Er is in samenwerking met de schoolbesturen een werkdocument opgesteld. Dit document wordt jaarlijks op de agenda van het overleg met de schoolbesturen (OOGO) gezet en besproken.</p> <p>De evaluatie van het concept brede school is uitgevoerd in fases.</p>
3.7 Intensiveren maatschappelijke participatie van jongeren tot 27 jaar met een bijstandsuitkering en jongeren met een beperking	<ul style="list-style-type: none"> In samenwerking met ROC's en het bedrijfsleven zorgen voor voldoende stageplekken. Aanbieden van leerwerktrajecten aan jongeren tot 27 jaar in de bijstand. 	<p>Dit wordt in het kader van het 'Actieplan Jeugdwerkgelegenheid' gerealiseerd.</p> <p>Het jongerenloket is regionaal actief met het aanbieden van leerwerktrajecten. Dit is een continu proces.</p>
3.8 Ontwikkeling nieuwe uitleggebieden: <ul style="list-style-type: none"> De Draai Broekhorn afronden Heerhugowaard-Zuid 	<ul style="list-style-type: none"> 2011 start bouwrijpmaken eerste fase, afhankelijk van voortgang verkoop woningen Vorbereiding bouwrijpmaken Afronden plandeel 2; bouwen plandeel 4 langs Oosttangent, start bouw plandeel 3 eerste fase 	<p>Blijft uitgangspunt, is wel afhankelijk van verkoop woningen Start bouw woningen april 2012.</p> <p>Overeenkomst met Bouwfonds is in november 2011 getekend. Bouwrijp maken is afhankelijk van de opdracht van het Bouwfonds.</p> <p>Blijft uitgangspunt. In het voorjaar 2012 volgen gesprekken met de ontwikkelaars over de voortgang.</p>

Wat willen we bereiken?		Wat hebben we bereikt?
College doelstelling	Activiteiten	
<p>3.9 Ontwikkeling binnenstedelijk gebied:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Stationsgebied • Ontwikkeling Hugo Oord e.o. 	<p>Selectie stedenbouwkundig bureau, waarna opstellen structuurvisie</p> <ul style="list-style-type: none"> • Opstellen beeldkwaliteitsplan. • Ontwikkeling en bouw faciliteren 	<p>(interactief) Proces voor Stationsgebied is gestart. De structuurvisie is in afrondende fase. Het beeldkwaliteitsplan Hugo Oord is gereed evenals de exploitatieovereenkomst. Partijen hebben architect gekozen. Inmiddels is stedenbouwkundige geselecteerd en aan het werk.</p>

Effectindicatoren

Effectindicatoren	Bron	Realisatie 2010	Streefwaarde 2011	Realisatie 2011
Verbeteren hoofdverkeersinfrastructuur gemeente Ring rond Heerhugowaard over 4 jaar klaar	Structuurbeeld 2005 - 2015	Verbeteren van de bereikbaarheid. Snelle aan- en afvoer van verkeer (stroomfunctie).		
Oosttangent		ontwerpfase	realisatiefase	realisatiefase
Westfrisiaweg		ontwerpfase	realisatiefase	ontwerpfase
Ontwikkelen van De Draai en De Vork	Structuurbeeld 2005 - 2015	Voorzien in woningbehoefte van de eigen inwoner/ Creëren extra werkgelegenheid.		
De Draai fase 1.		ontwerpfase	realisatiefase	realisatiefase
De Draai fase 2.			ontwerpfase	ontwerpfase
De Draai fase 3.			ontwerpfase	ontwerpfase
De Draai fase 4.				ontwerpfase
De Draai fase 5.				ontwerpfase
De Vork		ontwerpfase	realisatiefase	realisatiefase
De Noord 1 ^o fase		realisatiefase	nazorgfase	nazorgfase
De Noord 2 ^o fase			ontwerpfase	realisatiefase
Broekhorn		ontwerpfase	realisatiefase	ontwerpfase
Windmolens		realisatiefase	nazorgfase	nazorgfase
Afmaken Stadshart	Structuurbeeld 2005 - 2015	Stedelijke voorzieningen in het Stadshart met als doel huidige en nieuwe Heerhugowaarders aan de gemeente te binden.		
Stadshart - stadsterras		realisatiefase	nazorgfase	nazorgfase
Stadshart - AH		nazorgfase		
Stadshart - parkeergarage Zuidtangent		nazorgfase		
Stadshart - horecaplein		realisatiefase	nazorgfase	nazorgfase
Stadshart - koraallocatie		ontwerpfase	ontwerpfase	ontwerpfase

Effectindicatoren	Bron	Realisatie 2010	Streefwaarde 2011	Realisatie 2011
Afmaken Heerhugowaard-Zuid				
Plandeel 1, Stad van de Zon		realisatiefase	nazorgfase	nazorgfase
Plandeel 2, Stad van de Zon		realisatiefase	nazorgfase	nazorgfase
Plandeel 3, Stad van de Zon		ontwerpfase	realisatiefase	realisatiefase
Plandeel 4, Stad van de Zon		realisatiefase	realisatiefase	realisatiefase
Antonia Korvezeetuin		realisatiefase	nazorgfase	nazorgfase
Geen grootschalige bouw realisatie van De Draai	Structuurbeeld 2005 - 2015			Verenigen van dorps waarden met stadse waarden. Landelijk gebied blijft landelijk en open.
Integraal verkeers- en vervoersplan opstellen	Gemeentelijk Verkeer en vervoerplan (GVVP)			Het aanbieden van een kwalitatief hoogwaardige leefomgeving. De kwaliteit wordt binnen aanvaardbare normen gewaarborgd of gebracht.
Leefbaarheid		7,3		¹⁾
Bereikbaarheid				
Gemotoriseerd verkeer: geen files op aansluiting met het provinciale wegennetwerk tijdens spitsperiode				
Fiets: % verplaatsingen op fiets binnen Heerhugowaard		45%		¹⁾
Realiseren minimaal twee 'Brede school' concepten	Kadernota Brede School			De samenwerking tussen meerdere instellingen en meerdere disciplines als een permanente en onmisbare schakel bij het voorkomen, signaleren en oplossen van problemen van kinderen en hun omgeving.
De Draai		ontwerpfase	ontwerpfase	initiatiefase
Molen & Rivierenwijk		initiatiefase		ontwerpfase
Schilderswijk		initiatiefase		ontwerpfase
de Horst		realisatiefase	nazorgfase	nazorgfase
Bevorderen en instand houden peuterspeelzaalwerk, kinderdagverblijven en voor- en naschoolse kinderopvang				
Visie agrarisch gebied		ontwerpfase	realisatiefase	realisatiefase

¹⁾ Gegevens waren ten tijde van het opstellen van de jaarstukken nog niet bekend.

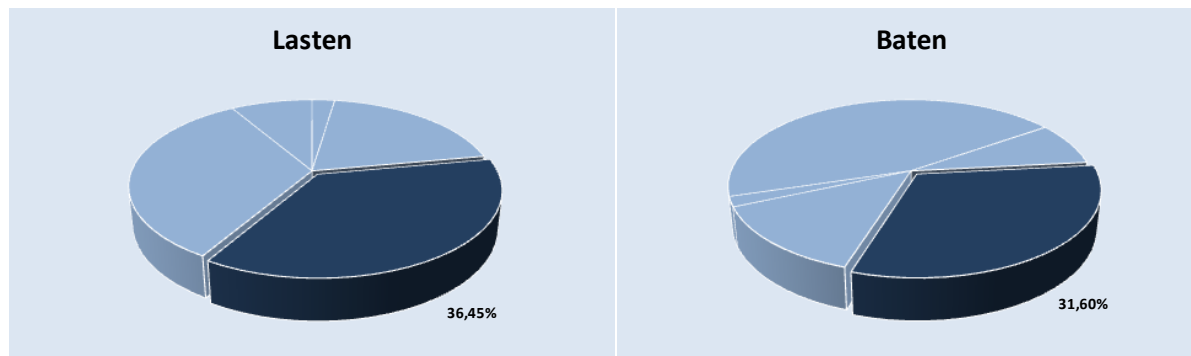
Effectindicatoren	Bron	Realisatie 2010	Streefwaarde 2011	Realisatie 2011
% CO2 neutraliteit van de gemeente				
Duurzame ontwikkeling van de Draai en de Vork				
CO2 neutraal ontwikkelen nieuwbouw De Draai, De Vork, Broekhornpolder. 30-40% energiezuiniger ten opzichte van landelijke norm en door in resterende energievraag te voorzien met lokaal opgewekte duurzame energie.	Beleidsplan duurzame ontwikkeling 2008 - 2012 (DB 5)			
		Beoogd maatschappelijk effect: Energieneutrale gemeente rond 2030		
		Op projectniveau specifieke doelstellingen en maatregelen, met ruimte voor nieuwe oplossingen		
Duurzaamheid inbedden in alle ruimtelijke plannen				
		Beoogd maatschappelijk effect: Energieneutrale gemeente rond 2030		
Duurzaam bouwen paragraaf in 90% bestemmingsplannen en in bouwverordening	Beleidsplan duurzame ontwikkeling 2008 - 2012 (DB 4)	18%		
A.g.v. verlaging van de EPC en EPL eisen zuinigere nieuwbouw dan de landelijke EPC norm in 2011 van 0,8:	Beleidsplan duurzame ontwikkeling 2008 - 2012 (DB 6)	40%		30% onder geldende EPC norm
<ul style="list-style-type: none"> • woningen 40% (0,48) zuiniger • kantoren 30% (0,56) 		30%		
Bevorderen gebruik duurzame energiebronnen/ energiebesparing				
Aantal geplaatste windmolens in Stad van de Zon	Beleidsplan duurzame ontwikkeling 2008 - 2012 (K 6)	3		
% energiegebruikers met een zogenaamde 'slimme' meter	Beleidsplan duurzame ontwikkeling 2008 - 2012 (DB 10)		100%	Iedere nieuwbouw woning
% van de totale woningvoorraad dat gebruik maakt van toepassing warmte-koudeopslag (met als einddoelstelling 65%)	Beleidsplan duurzame ontwikkeling 2008 - 2012 (DB 12)		15%	onbekend, niet vergunningsplichtig
% gemeentelijke gebouwen dat gebruik maakt van groene energie	Beleidsplan duurzame ontwikkeling 2008 - 2012 (DGB 4)			nieuwbouw: >80% bestaande bouw: ca 1 %
Duurzame (integrale) renovatie van bedrijventerreinen en woonwijken				
		Beoogd maatschappelijk effect: Energieneutrale gemeente rond 2030		
CO2 neutraal door 50% energiezuiniger opwekken duurzame energie.	Beleidsplan duurzame ontwikkeling 2008 - 2012 (DB 9)			In afwachting van een nog te ontwikkelen monitor
% van de bestaande woningen dat wordt voorzien van zonnecollectoren en zonnepanelen	Beleidsplan duurzame ontwikkeling 2008 - 2012 (DB 11)	niet bekend	10%	niet bekend

Wat heeft het gekost?

<i>Bedragen x € 1.000</i>				
Programma 3: Stedelijke voorzieningen en duurzame samenleving	2010 realisatie	2011 primair vastgestelde begroting	2011 actuele begroting	2011 realisatie
Lasten	64.073	43.905	45.940	51.997
Baten	50.563	38.559	37.370	44.812
Saldo Programma 3	-13.510	-5.346	-8.570	-7.185

Aandeel programma 3 in het totaal aan baten en lasten.

Programma 4. Sociale samenhang

Thema

‘Sociale samenhang: duurzaam cement in Heerhugowaard.’

Meedoen in de samenleving levert voor iedereen winst op. Niet alleen voor de burgers die in staat zijn te participeren dankzij de geboden ondersteuning, maar ook voor de vrijwilligers die ondersteuning bieden aan anderen. Kortom: sociale samenhang vormt de komende vier jaar de rode draad van het beleid. Inzet is om nog meer mensen dan nu al te laten participeren in de gemeenschap en daarvoor de randvoorwaarden te scheppen om iedereen in staat te stellen om op een eigen manier te bepalen hoe men dat wil.

Context en achtergrond

Het streven om de sociale samenhang te vergroten is en blijft gewenst maar staat op gespannen voet met de bezuinigingen. Binnen het *‘Integrale subsidieplan (ISP)’* zijn quick wins en andere maatregelen doorgevoerd waardoor het totale budget met 7,6% is gekort. Daarmee is de taakstelling gehaald. Hierbij is zoveel mogelijk rekening gehouden met het beperken van de gevolgen voor de activiteiten die het gemeentelijke beleid ondersteunen.

De *‘Algemene Subsidie Verordening (ASV)’* (RB2010-151 d.d. 12 december 2010) is per 1 januari 2011 in werking getreden. Met de komst van de deelverordeningen, die in werking treden per 1 januari 2012, worden scherpere criteria gehanteerd bij de beoordeling van de gevraagde subsidies. Ter attentie van de te hanteren richtlijnen voor het maatschappelijk vastgoed is een nieuw project gestart (*‘Huis op orde’*).

In het najaar van 2011 zijn respectievelijk de verordening *‘Voorzieningen WMO Heerhugowaard 2012’* (RB2011-100 d.d. 27 september 2011) en de verordening *‘Leerlingenvoer’* (RB2011-077 d.d. 13 september 2011) door de Raad vastgesteld. De verordening *‘Voorzieningen WMO’* is ingericht naar de nieuwe gekantelde uitvoering van de WMO, en vormt daarmee de basis voor de nieuwe (reeds ingevoerde) benadering en werkwijze van onze organisatie.

De voorbereidingen zijn gestart om te komen tot één integrale visie en aanpak op de maatschappelijke ontwikkelingen binnen de gemeente Heerhugowaard. De bewustwording over de invoering van de Wet Werken naar Vermogen, de decentralisatie van de AWBZ en de jeugdzorgtaken (inclusief de wijzigingen binnen het Passend Onderwijs) en de eerdergenoemde kanteling van de WMO zijn gestart. Om de *‘kanteling’* te realiseren zijn de interne processen aangepast en worden de eerste *‘keukentafelgesprekken’* bij cliënten thuis gevoerd. De ervaring leert dat er nog veel moet worden geïnvesteerd in voornamelijk de externe communicatie over deze nieuwe benadering en werkwijze, zowel bij de (bestaande en nieuwe) cliënten als bij de maatschappelijke instellingen/ketenpartners.

Het centrum voor jeugd en gezin (CJG) heeft zich verder ontwikkeld en is gestart met de invoering van *‘één gezin, één plan’*. Uit de evaluatie van de brede scholen blijkt dat er sprake is van een groeiende samenhang tussen het Brede School concept en andere doelstellingen van onze organisatie. Daarnaast zijn er veel raakvlakken met andere (jeugd)voorzieningen en activiteiten voor kinderen die door ons in gezamenlijkheid met partners worden georganiseerd.

Tot slot dwingt de komst van de Westfrisiaweg en het crematorium de gemeente tot verplaatsing van de volkstuinten. Om te bepalen waar de verplaatsing en de volkstuinten aan moeten voldoen, is een beleidsplan 'volkstuinten' (RB2011-086 d.d. 28 oktober 2011) opgesteld.

Medio juni 2011 is een wetsvoorstel tot wijziging van de WWB en samenvoeging van de WIJ ingediend. De WIJ wordt ingetrokken en de WWB wordt een regeling voor verschillende doelgroepen. Elke doelgroep heeft voor een deel zijn eigen rechten en plichten.

Bovenstaande heeft tot gevolg dat de verschillende verordeningen aangepast moeten worden. Deze zijn op 28 maart 2012 vastgesteld door de gemeenteraad.

Kaderstellende beleidsnota's

• Heerhugowaard Stad van Kansen	RB januari 2004	• Actief burgerschap 'Zo kan het ook'	RB oktober 2007
• Visie op eerstelijnszorg	RB november 2007	• Vrijwilligersbeleid 2008 - 2011 (actualisatie in 2012)	RB oktober 2007
• Visie gemeente Heerhugowaard op poliklinische zorg	RB juni 2008	• Vaststelling Wmo kader 2008 - 2011; de leidende principes en de WMO map	RB oktober 2007
• Nota Wonen, Welzijn & Zorg (WWZ) -Thuis zijn in de Waard	RB april 2005	• Aanpassing verordening tegemoetkoming kosten kinderopvang 2004	RB juni 2008
• Nota Kansen voor Cultuur	RB april 2005	• Aanpassingen kadernota Re-integratie en afstemmingsverordening	RB juni 2008
• Kadernota Wet Maatschappelijke Ondersteuning (Wmo)	RB maart 2006	• Visie op eerstelijnszorg	RB nov 2007
• Kadernota brede school 2006 - 2012	RB mei 2006	• Visie gemeente Heerhugowaard op poliklinische zorg	RB juni 2008
• Kadernotitie Wet Inburgering	RB maart 2007	• Kadernotitie kunstgrasvelden	RB juni 2008
• Bemoeizorg Helpende Hand	RB maart 2007	• Programmaplan Kansrijk Jong	RB oktober 2008
• Preventienota Kiezen voor gezond leven	RB mei 2007	• Millenniumnota 'Een wereld aan kansen'	RB december 2008
• Verordening toeslagen en kortingenbeleid in kader van Wet Werk & Bijstand (WWB)	RB juni 2007	• Welzijnskader 2010 - 2013	RB februari 2009
• Nota Preventieve schuldhulpverlening	RB augustus 2007	• Verordening wachtlijstbeheer WSW	RB augustus 2009
• Dicht bij huis kiezen voor een gezond leven	RB oktober 2007	• Evaluatie Actief Burgerschap 'Zo kan het ook'	RB oktober 2009
		• Verordening Inburgering 2010	RB oktober 2010
		• Algemene subsidieverordening (ASV)	RB december 2010
		• Afstemmingsverordening 2010	RB oktober 2010
		• Verordeningen Wet Investeren in Jongeren	RB januari 2011
		• Beleidskader Wet Ontwikkelingskansen door Kwaliteit en Educatie (Wet OKE)	RB maart 2011
		• Subsidieverlening 2011 - 2014	RB maart 2011
		• Beleidskader participatie	RB september 2011
		• Verordening voorzieningen WMO Heerhugowaard 2012	RB september 2011
		• Verordening leerlingenvervoer gemeente Heerhugowaard	RB september 2011
		• Beleidsplan Volkstuinten	RB oktober 2011

Wat hebben we bereikt?

Wat willen we bereiken?		Wat hebben we bereikt?
College doelstelling	Activiteiten	
4.1.1 Sociale samenhang van de gemeente	<ul style="list-style-type: none"> Jaarlijkse evaluatie en verdere ontwikkeling van het WMO beleidsplan. Stimulering en ondersteuning van vrijwilligers Waar het mogelijk is worden schuldhulpverlening en schuldpreventie ingezet om financiële problemen bij mensen te voorkomen. 	<p>Het uitvoeringsprogramma WMO 2011 is door de raad vastgesteld (RB2011-002 d.d. 25 januari 2011) evenals de verordening voorzieningen WMO Heerhugowaard 2012 (RB2011-100 d.d. 27 september 2011). Er is een vrijwilligerssteunpunt gerealiseerd in de Horst. Het college heeft de invulling van dit steunpunt vastgesteld (BW11-0188 d.d. 22 maart 2011). Daarnaast is er uitvoering gegeven aan de beleidsnota vrijwilligersbeleid (RB2007-104 d.d. 23 oktober 2007). Continu proces.</p>
4.1.2 Voorkomen van sociaal isolement van oudere bijstandsgerechtigden	In 2011 zullen we in samenwerking met vrijwilligersorganisaties en de verenigingswinkel onderzoeken wat de mogelijkheden zijn om oudere bijstandsgerechtigden, die in een sociaal isolement leven, te bereiken en weer te laten deelnemen aan maatschappelijke activiteiten.	Door forse bezuinigingen vanuit het Ministerie is aan deze activiteit geen prioriteit gegeven.
4.1.3 Werk boven uitkering centraal stellen	Activiteiten gericht op de uitstroom van mensen in de bijstand.	Continu proces. De economische recessie heeft voor een verdere toename van het aantal cliënten gezorgd (ultimo 2011:500; 2010: 434)
4.2 Werkgelegenheid in de regio op HBO/ WO niveau	Continu proces	Door bedrijventerreinen te ontwikkelen worden werkgelegenheidskansen voor deze groep werknemers vergroot in de regio. Inmiddels is deze doelstelling gehaald, althans de basis is verlegd. De werkgelegenheid zal zich verder ontwikkelen gezien de differentiatie aan bedrijvigheid. De differentiatie in branches laat wederom zien dat het in economisch zwaardere tijden zijn kracht kan vasthouden.
4.3 Stimuleren van sportbeoefening van jong tot oud	Inzet van combinatiefunctionarissen voor sport en cultuur	In 2010 zijn er vier combinatiefuncties gerealiseerd. In de 2011 is er één bijgekomen. In 2012 zullen er nog drie combinatiefuncties ingevuld worden.
4.4 Doelmatige en doeltreffende Huygenpas	Evaluatie van de doelmatigheid van de Huygenpas in relatie tot de uitvoeringskosten.	Dit wordt meegenomen in de voorstellen met betrekking tot het armoedebeleid (voorjaar 2012).

Wat willen we bereiken?		Wat hebben we bereikt?
College doelstelling	Activiteiten	
4.5 Gebiedsgericht werken	<ul style="list-style-type: none"> • Discussie over wijze verdiepingsslag gebiedsgericht werken • Discussie/ evaluatie werking en functie wijkpanels • Ontwikkelen van een visie op samenwerking met wijkbewoners • Evaluatie buurtbemiddeling <ul style="list-style-type: none"> • Burenhulp voortzetten 	<p>Gestart via document DNA (De Nieuwe Aanpak).</p> <p>Gestart via document DNA. Gestart via document DNA.</p> <p>De evaluatie is vastgesteld (BW11-0715 d.d. 13 december 2011). Financiering 2012 is hierin geregeld. Voor de financiering vanaf 2013 wordt de Raad in de Voorjaarsnota 2012 een voorstel gedaan.</p> <p>In 2011 is er een burenhulpnetwerk opgezet in de Rivierenwijk. De bestaande netwerken in de Molenwijk en Oostertocht zijn geïntensiveerd.</p>
4.6 Realisatie van een Natuur- en Milieu Educatiecentrum	Uitwerking van projectopdracht, opzetten organisatie	Uitvoeringsplan is vastgesteld door B&W (BW11-0741 d.d. 6 december 2011).
4.7 In stand houden bestaande culturele voorzieningen	Voortzetten regulier beleid en uitvoering.	Binnen beschikbare middelen bestaande culturele voorzieningen in stand gehouden. In de Voorjaarsnota 2012 wordt op basis van het raadsbesluit van 23 november 2010 een voorstel gedaan met betrekking tot de Stichting Cool.
4.8 (Wijk)voorzieningen	<ul style="list-style-type: none"> • Actualisering van masterplan voorzieningen • Aandacht voor kleinschalige ontmoetingsplekken in wijken • Realisatie van een sluitend wandelnetwerk • Aanleg van ruitpaden, mountainbikepaden en skeelerbanen bij recreatieprojecten 	<p>Masterplan is vastgesteld (RB2011-076 d.d. 13 september 2011).</p> <p>Continu proces, mede in relatie tot maatschappelijk vastgoed en gebiedsgericht werken.</p> <p>Heer Hugo pad wordt gefaseerd uitgevoerd, afgestemd in het kader van NBK 2 / nota Naar Buiten.</p> <p>Voor individuele projecten geldt dat pas tot uitvoering wordt overgegaan na aparte besluitvorming door de gemeenteraad (RB2011-073 d.d. 24 mei 2011).</p>
4.9 Bruisend Stadshart	Opleveren stadsterras en horecaplein	Het Bruisend Stadshart is opgeleverd. Officiële opening en openingsfeest van het Stadshart heeft op 23, 24 en 25 september plaatsgevonden.

Wat willen we bereiken?		Wat hebben we bereikt?
College doelstelling	Activiteiten	
4.10	Bereikbaarheid en rolstoelvriendelijkheid van (senioren)voorzieningen	Onderdeel groot onderhoudsprogramma openbare buitenruimte herstraten/ herinrichting wijken.
4.11	Betrokkenheid van de jeugd bij ontwikkeling van alles wat met jeugd te maken heeft	Inzet van de jeugd- en jongerenraad bij de ontwikkeling van alles wat met jeugd te maken heeft.

Bij het reguliere onderhoud van paden worden knelpunten daar waar mogelijk aangepakt. Daarnaast kunnen in het kader van Groot Onderhoud Wijken knelpunten worden aangepakt. Er is een werkgroep toegankelijkheid ingesteld die zich eerstens focust op knelpunten Wonen. Welzijn, Zorg bij de inrichting van de openbare ruimte en de gebouwen.

Het College krijgt in februari 2012 het plan van aanpak van de Jeugd- en Jongerenraad (JJR) aangeboden. In 2012 wordt de JJR in ieder geval betrokken bij de ontwikkeling van het popbeleid.

Effectindicatoren

Effectindicatoren	Bron	Realisatie 2010	Streefwaarde 2011	Realisatie 2011
(Wijk)welzijn				
% inwoners dat tevreden is over de sociale voorzieningen in Heerhugowaard	Wijkmonitor / GGD	39% (2009)	41%	39%
kengetal sociale kwaliteit (cohesie) van de woonomgeving ¹⁾	Wijkmonitor	5,8 (2009)	6,2	5,8
% inwoners dat geen problemen heeft met de gezondheid (gezondheidsbeleving)	GGD			20%
% inwoners dat klaagt over milieu- en geluidsoverlast	GGD			21%
% inwoners dat klaagt over overlast van risicogroepen (huisuitzettingen, veelplegers, verslaafden)	GGD			Geen gegevens
Integraal jeugdbeleid				
% voortijdig schoolverlaters zonder startkwalificatie		4%		0,3% ²⁾
% peuters dat op de wachtlijst staat voor peuterspeelzaal		0%	0%	0% (2010)
% kinderen van de doelgroep dat deelneemt aan voorschoolse educatie		75%		40%
% kinderen dat spijbelt	GGD			Geen gegevens
% van de ouders dat zich de laatste 12 maanden zorgen heeft gemaakt over de opvoeding of ontwikkeling van het kind	Jeugdenquête GGD			Geen gegevens
Sport				
% inwoners dat aan sportbeoefening doet in vrije tijd	Wijkmonitor	74% (2009)	72%	66%
% inwoners dat lid is van een sportvereniging				21,8%
Zorg				
% inwoners dat vindt dat het voldoende contact heeft met anderen	Wijkmonitor	82% (2009)	82%	78%
WMO				
% inwoners dat vrijwilligerswerk verricht	Wijkmonitor	36% (2009)	33%	38%
% inwoners dat mantelzorg verricht	Wijkmonitor / GGD	23% (2009)	29%	20%
Sociale inkomensvoorziening				
% inwoners dat op de wachtlijst staat voor schuldhulpverlening		0%	0%	0%
% huishoudens met een uitkering	Wijkmonitor	2% (2009)	3%	⁷⁾

Effectindicatoren	Bron	Realisatie 2010	Streefwaarde 2011	Realisatie 2011
% van de doelgroep van de stadspas dat er gebruik van maakt		80%		7)
% van de doelgroep van de bijzondere bijstand dat er gebruik van maakt		57%		7)
Cultuur				
<i>Educatie op school</i>				
Bereik leerlingen primair onderwijs	Jaarverslag Cool / jaarverslag bibliotheek		100%	100%
Bereik leerlingen voortgezet onderwijs	Jaarverslag bibliotheek	1 leerjaar per school		1 leerjaar per school
Bereik leerlingen SKV Noord Kennemerland		1 leerjaar per school		1 leerjaar per school
<i>Educatie in vrije tijd</i>				
% HHW-jongeren (tot 18 jaar) dat deelneemt aan cultuureducatie	Jaarverslag Cool / jaarverslag bibliotheek			7,2% ³⁾
<i>Professionele kunst</i>				
% HHW-inwoners dat actief en/of passief deelneemt aan het culturele leven in Centrum voor Kunst & Cultuur (CvKC) Cool en bibliotheek	Jaarverslag Cool / jaarverslag bibliotheek			40% ⁴⁾
Klanttevredenheid CvKC Cool	Klanttevredenheidsonderzoek Cool		7,5	7,5 ⁵⁾
Klanttevredenheid bibliotheek	Klanttevredenheidsonderzoek bibliotheek		7,5	7,5 ⁵⁾
<i>Amateur kunst</i>				
% HHW-inwoners dat actief en/ of passief deelneemt aan het culturele leven	Jaarverslag Cool / jaarverslag Culturele Amateur Manifestatie			25% ⁶⁾

¹⁾ Kengetal sociale kwaliteit (cohesie) van de woonomgeving (0=slecht, 10=goed) is gebaseerd op de antwoorden op de volgende stellingen:-

- de mensen in de wijk kennen elkaar nauwelijks.
- de mensen in deze wijk gaan op een prettige manier met elkaar om.
- dit is een wijk met veel saamhorigheid

²⁾ Realisatie 2010 is % voortijdig schoolverlaters t/m 2010, realisatie 2011 is het percentage voortijdig schoolverlaters in het schooljaar 2010/2011

³⁾ Jaarverslagen Cool 2010 (kunsteducatie wordt door Cool gegeven).

⁴⁾ Uit jaarverslag Cool 2010. Aantal bezoekers voorstellingen, ervan uitgaande dat 80% uit HHW komt

⁵⁾ Cijfers 2010 bibliotheek

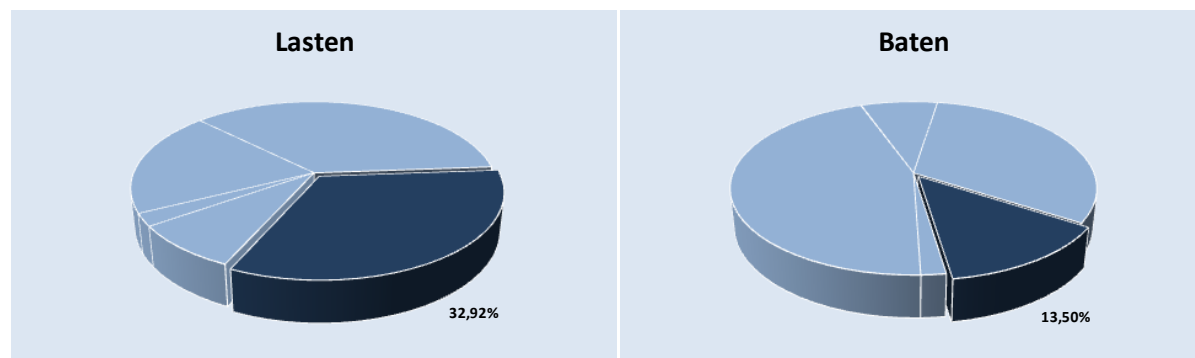
⁶⁾ Uit jaarverslagen Cool en CAM 2010

⁷⁾ Gegevens waren nog niet bekend ten tijde van het opstellen van de jaarstukken.

Wat heeft het gekost?

<i>Bedragen x €1.000</i>				
Programma 4: Sociale samenhang	2010 realisatie	2011 primair vastgestelde begroting	2011 actuele begroting	2011 realisatie
Lasten	47.517	46.203	46.692	46.963
Baten	20.871	19.795	17.658	19.140
Saldo Programma 4	-26.646	-26.408	-29.034	-27.823

Aandeel programma 4 in het totaal aan baten en lasten.

Programma 5. Dienstverlening, communicatie en informatisering

Thema

Het door de Raad vastgestelde '*Strategisch Personeelsplan 2010 - 2014*' is leidraad voor de bedrijfsvoering van de organisatie.

We richten onze dienstverlening op een effectieve, efficiënte en vraaggerichte wijze in. Onder het motto '*We verbeteren constant, met de focus op de klant*' staat de vraag van de klant (inwoners, instellingen en bedrijven) centraal. Dat motto is bepalend voor de wijze waarop we de producten en diensten van de gemeente leveren. Daarvoor maken we optimaal gebruik van digitalisering, met aandacht voor de mens (dienstverlening op maat, proactief, minder regels en meer eigen verantwoordelijkheid).

Context en achtergrond

De dienstverlening in Heerhugowaard is op een hoog peil. Voorlopig zijn de ontwikkelmogelijkheden op het gebied van dienstverlening nog niet uitgeput. Verbetermogelijkheden liggen op het vlak van informatievoorziening, verruimen van de digitale dienstverlening, meer integrale klantbenadering, kanaalsturing en versterken van de samenwerking zowel intern als extern. Opvallend is een begin van een substantiële verschuiving in kanaalgebruik. Het website bezoek is met 25% gestegen van 200.000 naar 250.000 hits per jaar. Ook het gebruik van mobiel internet loopt op. Het gemeentelijke contact centrum is ruim 20% minder gebeld. Het aantal telefoontjes liep in 2011 terug van ruim 10.000 naar amper 8.000. Dat komt vooral door verbeterde werk-

toedeling, sneller opnemen en sneller terugbellen. Burgers hebben dan minder de behoefte om nog een keer te bellen. Het aantal brieven is gedaald van ongeveer 20.000 stuks naar gemiddeld om en nabij 15.000. Daar tegen over staat een toename van het email verkeer. Getalsmatig hebben we die laatste nog niet goed in beeld.

Om dienstverlening betaalbaar te houden zoeken we steeds naar optimaliseringsmogelijkheden. Uitgangspunt daarbij is '*In een keer Goed*'. En goed is dan Kwalitatief hoogwaardig, compleet, een klant die zich begrepen en geholpen voelt en dat tegen aanvaardbare kosten.

Daarnaast zoeken we op verschillende gebieden naar mogelijkheden tot samenwerking binnen (bijvoorbeeld ISD en ICT) en buiten (bijvoorbeeld Belastingen) de regio.

Op het gebied van communicatie en Informatie zoeken we steeds meer de weg naar participatie en uitbouw van onze digitale dienstverlening.

Een belangrijke organisatorische ontwikkeling is de samenvoeging van de sectoren Organisatie Ondersteuning en Publiek tot de nieuwe sector Dienstverlening.

Kaderstellende beleidsnota's

- Verordening op het burgerinitiatief RB februari 2005
- Visie op dienstverlening RB februari 2008
- Handvest actieve informatieplicht RB december 2009
- Kadernota communicatie RB februari 2011

Wat hebben we bereikt?

Wat willen we bereiken?		Wat hebben we bereikt?
College doelstelling	Activiteiten	
5.1 Dienstverlening aan de burger - handhaving rapportcijfer 7,8	Activiteiten gericht op het verbeteren van de digitale dienstverlening	Zie 5.2
5.2 De gemeente behoort qua klanttevredenheid tot de groep van 10% van de Nederlandse gemeenten die het beste scoren (Top 10%)	<ul style="list-style-type: none"> • Automatische '<i>Chatfunctie (chatbot)</i>' inrichten. • Gebruik van alle landelijke '<i>e-formulieren</i>' • Trainingen klantgerichtheid '<i>frontoffice</i>' (vervolg Klant in je Hart / IK DURF) • Opleidingen vakkennis en vaardigheden '<i>frontoffice</i>' • Rouleren en verbreding van taken '<i>frontoffice</i>' 	<p>Doelstelling is met een vierde plaats (score 7,9) in de benchmark publiekszaken ruimschoots behaald. De training klantgerichtheid heeft positief uitgediend voor de klantbeoordeling van onze dienstverlening (met name het inlevingsvermogen).</p> <p>De chat bestaat ruim een half jaar en wordt goed gebruikt. Het rouleren en verbreden van '<i>frontoffice</i>' is, mede op advies van de OR, omgezet in een pilot van één jaar met vijf medewerkers.</p> <p>Door vertraging van de implementatie van de '<i>midoffice</i>' heeft het gebruik van de '<i>e-formulieren</i>' ook vertraging opgelopen, waardoor deze activiteit niet in 2011 kon worden uitgevoerd.</p>
5.3 Deregulering	<ul style="list-style-type: none"> • Uitwerken en vaststellen van de '<i>Algemene Subsidieverordening (ASV)</i>' • Dereguleren van '<i>Algemene Plaatselijke Verordening (APV)</i>' 	<p>Vaststelling van de ASV heeft plaatsgevonden (RB2010-151 d.d. 14 december 2010). Vijf van de zes deelverordeningen zijn eveneens definitief door B&W vastgesteld. De zesde (deelverordening maatschappelijk vastgoed) wordt later ter vaststelling aangeboden.</p> <p>De APV is gedereguleerd inclusief kapvergunning.</p>

Wat willen we bereiken?		Wat hebben we bereikt?
College doelstelling	Activiteiten	
5.4 Informatisering - één geïntegreerde informatievoorziening	<ul style="list-style-type: none"> • Veel gemeenschappelijke informatie zit in ons Geografisch Informatie Systeem (GIS). • In 2011 - 2013 worden de gevolgen van de Basisregistratie Grootchalige Topografie op ons GIS onderzocht en uitgewerkt. • In 2011 - 2012 worden het klantcontactstelsel en het zakensysteem (waarin alle klantcontacten met burgers en bedrijven worden geregistreerd) aangesloten op de applicaties voor de WABO, WMO, WWB, Belastingen. • Aansluiting in 2011 - 2013 van alle relevante applicaties aangesloten op de 'Gegevensmakelaar/ Gegevensmagazijn' • Aansluiting alle grote applicaties (via 'de midoffice') op het documentmanagementsysteem (Corsa). • Professionalisatie van kennis/kunde/aansturing als gevolg van toegenomen complexiteit en onderlinge relaties tussen werkprocessen en informatiesystemen. • Kennisopbouw om de mogelijkheden van deze interne systemen, alsmede de toepassingsmogelijkheden van 'social media' (web 2.0 / 3.0) effectief toe te passen in de dienstverlening en bedrijfsprocessen. 	<p>De beheergegevens in het GIS zijn actueel.</p> <p>In de Voorjaarsnota 2011 is een raming van de kosten gepresenteerd.</p> <p>De implementatie van de 'midoffice' heeft vertraging opgelopen. Daardoor schuift dit nu ook op richting 2012.</p> <p>De vervanging van de BRS door de Gegevensmakelaar is afgerond. De BAG zal in 2012 worden aangesloten.</p> <p>De koppeling via de 'midoffice' blijkt toch nog erg ambitieus. Indien op basis van onderzoek in Q1 2012 blijkt dat dit nog niet mogelijk is zal eerst rechtstreeks gekoppeld worden tussen de grote applicaties en Corsa</p> <p>Doorlopende activiteit. Speciale werkgroep houdt zich specifiek met de toepassingsmogelijkheden binnen dienstverlening en bedrijfsprocessen van 'social media' bezig.</p>
5.5 De gemeentelijke organisatie moet zich richten op de externe en interne omgeving met als doel verbeterde communicatie	Vaststellen kadernota 'Communicatie'	Afgerond (RB2011-015 d.d. 15 februari 2012)
5.6 Medewerkerstevredenheid 7,8	<ul style="list-style-type: none"> • Specifieke acties gericht op: • Verdere training leidinggevenden • Gezondheidsmanagement • Inzet loopbaaninstrumenten 	In het medewerkers onderzoek 2011 werd een 7,9 gescoord op algemene tevredenheid. Er wordt aan de norm voldaan. De omslag wordt gemaakt van tevredenheid naar bevlogenheid, omdat dit bedrijfsmatig en dienstverlenend betere resultaten geeft. Afdelingen voeren actieplannen na aanleiding van het medewerkersonderzoek uit. Vanuit de visie op de organisatie (stad van kansen) en de visie op leiderschap wordt door de directeuren in interactieve dialoog de ontwikkeling van leidinggevenden vormgegeven.

Effectindicatoren

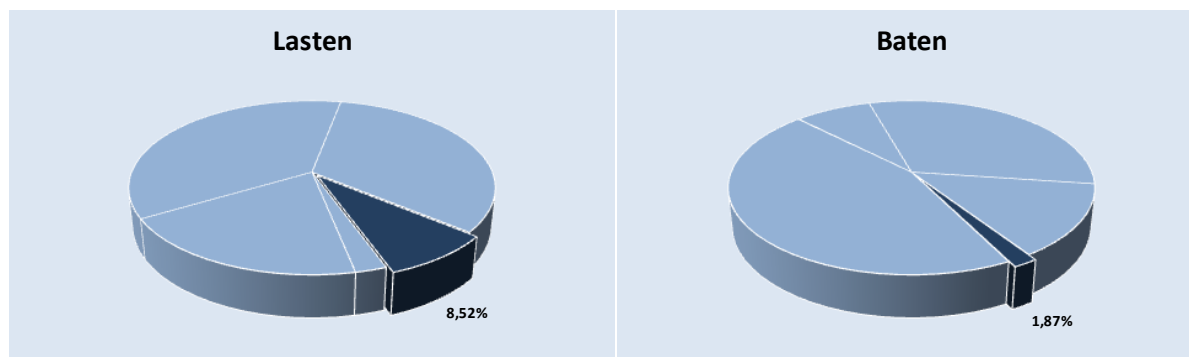
Effectindicatoren	Bron	Realisatie 2010	Streefwaarde 2011	Realisatie 2011
<i>Ontwikkelen en realiseren van vraaggestuurde gemeentelijke dienstverlening</i>				
% inwoners dat bekend is met de door de gemeente gehanteerde servicenormen		27%		Niet gemeten
Rapportcijfer burger als klant	Waarstaatjegemeente.nl	7,8		7,8
Oordeel wachttijd	Waarstaatjegemeente.nl	8,3		9,2
<i>Terugdringen bureaucratie</i>				
<i>Uitbreiden van gemeentelijke website, met name interactief</i>				
% elektronische dienstverlening aan de burgers	Waarstaatjegemeente.nl	43% (2010)		Niet gemeten
Oordeel informatie over de website	Waarstaatjegemeente.nl	7,1 (2010)		7,2
<i>Uitbreiden zorgloket</i>				
<i>Intensiveren communicatie en interactie met inwoners</i>				
Rapportcijfer burger als kiezer ¹⁾	Waarstaatjegemeente.nl	6,1 (2010)		6,3
Politieke interesse ²⁾	Waarstaatjegemeente.nl	5,7 (2009)		Niet gemeten
Oordeel burger over invloed als kiezer	Waarstaatjegemeente.nl	6,0 (2010)		6,1
Oordeel burger over vertegenwoordiging door gemeenteraad	Waarstaatjegemeente.nl	5,7 (2010)		5,7
Vertrouwen burgers in college	Waarstaatjegemeente.nl	6,5 (2010)		6,7
Oordeel burgers over waarmaken beloften college	Waarstaatjegemeente.nl	5,9 (2010)		6,2
Mening burgers over goed gemeentebestuur	Waarstaatjegemeente.nl	6,5 (2010)		6,7
<i>Regionale samenwerking en samenwerking met de provincie is noodzaak</i>				
<i>Integer gemeentebestuur</i>				
<i>Politieke interesse</i>				
Mate van interesse in gemeentepolitiek				
Kennis gemeentelijke politiek				
<i>Stemmen</i>				
Als er nu verkiezingen zouden zijn, stemt u dan?				

Effectindicatoren	Bron	Realisatie 2010	Streefwaarde 2011	Realisatie 2011
<i>Inzet voor buurt of stad</i>				
Heeft u zich de afgelopen 12 maanden ingezet voor uw wijk of stad?				
<i>Informatie- en inspraakbijeenkomsten</i>				
Heeft u de afgelopen 12 maanden zo'n bijeenkomst bezocht?				
<i>% ziekteverzuim medewerkers</i>	Big Ben	3,33%		4,2%
<i>Ranking positie als werkgever/ medewerkerstevredenheid</i>	Effactory	7,8		7,9

Wat heeft het gekost?

<i>Bedragen x €1.000</i>				
Programma 5: Dienstverlening, communicatie en informatisering	2010 realisatie	2011 primair vastgestelde begroting	2011 actuele begroting	2011 realisatie
Lasten	12.556	9.400	12.212	12.149
Baten	4.804	1.145	2.490	2.651
Saldo Programma 5	-7.752	-8.255	-9.722	-9.498

Aandeel programma 5 in het totaal aan baten en lasten.

Paragrafen

Paragraaf A. Lokale heffingen

Gerealiseerde inkomsten in 2011

In tabel 1 is een overzicht opgenomen van de in 2011 gerealiseerde lokale belastingopbrengsten.

	Begroot 2011	Werkelijk 2011
OZB (Algemene dekkingsmiddelen)	9.170	9.287
Rioolrecht (Programma 2)	3.341	3.279
Afvalstoffenheffing (Programma 2)	4.309	4.357
Lijkbezorgingsrechten	130	85
Marktgelden	55	59
Parkeergelden	222	251
Totaal lokale heffing	17.227	17.318

De werkelijke ontvangsten OZB overstijgen de begroting met € 117.000, wat voornamelijk wordt veroorzaakt door de niet-woningen. Een ingezette kwaliteitsslag ligt hieraan ten grondslag. Dit komt tot uiting in het aantrekken van een eigen taxateur, wat heeft geleid tot betere taxaties, en tot het verder optimaliseren van de volledigheid van het objectenbestand.

In 2011 is over de jaren 2009, 2010 en 2011 in totaal aan verminderingen rioolheffing verleend tot een bedrag van ca. € 79.000. Deze zijn niet in de ramingen betrokken.

Voor 2011 zijn er 68 begrafenissen/urnen bijzettingen/verstrooiingen geraamd, maar dit waren er uiteindelijk 39. De lijkbezorgingsrechten zijn daarvoor lager dan geraamd. Deze ontwikkeling lijkt structureel van aard en dient bij de berekening van de tarieven 2013 te worden betrokken.

Gerealiseerd beleid in 2011

In de belastingverordening OZB zijn de tarieven conform het raadsprogramma verhoogd met het inflatiepercentage (0,82%) zoals vastgesteld door het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS).

Tevens is de kwijtschelding van gemeentelijke heffingen conform het beleid uitgevoerd door het Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier.

De in 2011 gehanteerde tarieven zijn in tabel 2 weergegeven:

Naam heffing	Specificatie	Tarief 2010	Tarief 2011
OZB woningen	eigendom	0,09900%	0,10138%
OZB niet-woningen	gebruik	0,16414%	0,18118%
Rioolrecht	eigendom	0,20593%	0,22708%
	aansluiting	€ 126,80	€ 137,63
	< 25m ²		€ 34,40
Afvalstoffenheffing	gebruik / 10m ³	€ 5,00	€ 5,50
	éénpersoons	€ 186,12	€ 186,80
	tweepersoons	€ 208,44	€ 207,98
	meerpersoons	€ 230,75	€ 229,16

Ontwikkelingen in 2011

In 2011 heeft het team Belastingen alle objecten zelfstandig gewaardeerd. De Waarderingskamer heeft wederom aangegeven een duidelijke verbetering te zien in het herwaarderingsproces.

Van het in 2010 met succes gestarte belastingsspreekuur werd ook in 2011 veel gebruik gemaakt door de burger. Dit heeft er in ieder geval toe geleid dat een aanzienlijk aantal burgers geen bezwaar heeft ingediend.

Uit de gesprekken bleek tevens dat slechts 2% de moeite had genomen om de belastingbijsluiters te lezen. Daarom is er voor 2012 besloten deze bijsluiters niet meer mee te sturen met het aanslagbiljet. Uiteraard is de informatie wel beschikbaar via de website.

Lokale lastendruk

Uit een onderzoek van het Centrum voor Onderzoek van de Economie van Lagere Overheden (COELO) van 2011 blijkt dat onze gemeente onder het landelijke gemiddelde ligt in de zogenaamde woonlastenindex. Heerhugowaard staat op nummer 56 van de 446 gemeenten (nr. 1 is het goedkoopst).

Bezwaar en beroep in 2011

In tabel 3 is het aantal bezwaar- en beroepschriften weergegeven:

Tabel 3.

	2010	2011	% afwijking
Bezwaren tegen de waarde, waarvan:	611	636	+4%
• gegrond verklaard	262	356	+2%
• ongegrond verklaard	349	280	+7%
Bezwaren tegen de aanslagen	135	191	+41%
Beroepschriften	10	8	-20%

Opvallend is de stijging van het aantal bezwaren tegen de aanslag. Dit heeft te maken met de invoering van de rioolheffing voor oppervlakten kleiner dan 25 m². Ook valt het op dat het percentage gegronde bezwaren tegen de WOZ-waarde hoger is dan het percentage ongegronde bezwaren. Speerpunt voor het jaar 2012 is het terugdringen van het aantal gegrond verklaarde bezwaren. Hierover zijn resultaat gerichte afspraken gemaakt.

Kwijtschelding

In tabel 4 is het verloop van het aantal kwijtscheldingen vanaf 2009 weergegeven.

Tabel 4

	2009	2010	2011	% afwijking ¹⁾
Automatische kwijtscheldingen	314	440	314	-28%
Aantal verzoeken, waarvan:	380	435	425	-2%
• toegewezen	227	245	240	-2%
• gedeeltelijk toegewezen	11	19	24	+21%
• afgewezen	142	171	161	-6%

¹⁾ 2011 ten opzichte van 2010.

Het aantal kwijtscheldingsverzoeken voor 2011 was 425 stuks. Aan 314 belastingplichtigen is automatisch kwijtschelding verleend. Het totale bedrag dat aan kwijtschelding is verleend bedraagt € 125.000. De beoordeling van de kwijtscheldingsverzoeken wordt gedaan door het Hoogheemraadschap.

Op grond van de Invorderingswet 1990 en de bijbehorende uitvoeringsregelingen kan geheel of gedeeltelijk kwijtschelding worden verleend indien de belastingplichtige op grond van onvoldoende financiële draagkracht niet in staat is de belasting te betalen. Vanaf 2003 geldt er binnen de gemeente Heerhugowaard een aanvullend kwijtscheldingsbeleid dat aansluit bij een praktische en efficiënte uitvoering. De gemeente Heerhugowaard hanteert de norm van 100% (hoe hoger de norm, hoe gunstiger voor de belastingplichtige).

Paragraaf B. Weerstandsvermogen

Aanleiding en achtergrond

Hieronder wordt verslag gedaan van de resultaten van de geactualiseerde risico-inventarisatie. De tien, in financiële zin, grootste risico's zijn opgenomen in tabel 1. Het totale risicoprofiel van de gemeente is hoger geworden in vergelijking met de vorige risico-inventarisatie bij de begroting 2012. Belangrijke verklaringen voor dit hogere profiel zijn risico's bij de grondexploitatie De Draai, dekking VTA, de ongelijkvloerse kruising N242/ Westtangent en de schoolwoningen.

Uit het geactualiseerde risicoprofiel volgt dat met een bedrag € 12.711.294 met 90% zekerheid alle risico's financieel kunnen worden afgedekt (zie tabel 2). De omvang van het weerstandsvermogen is € 15.494.000. Het weerstandsvermogen wordt bepaald door de algemene reserve van € 17.169.000 minus het rekeningresultaat na voorstel tot bestemming van € 1.675.000. Dit resulteert in een ratio voor het weerstandsvermogen van 1,22. De raad heeft op 18 december 2007 besloten een weerstandsnorm te hanteren in de range van 1,4 tot 2,0. De ratio op 31 december 2011 voldoet niet aan de gestelde norm.

Risicoprofiel

Om de risico's van de gemeente in beeld te brengen is een risicoprofiel opgesteld en wordt deze regelmatig geactualiseerd. Hierbij zijn risico's systematisch in kaart gebracht en beoordeeld. Uit de inventarisatie zijn vanuit de diverse organisatieonderdelen in totaal 168 risico's in beeld gebracht. In het onderstaande overzicht wordt echter alleen het aantal risico's gepresenteerd met de hoogste bijdrage aan de berekening van de benodigde weerstandscapaciteit met een maximum van 10.

Tabel 1. Tien grootste risico's

	Risico	Kans	Financieel gevolg
<p>De Vaandel: De huidige economische omstandigheden vergroten twee risico's:</p> <ul style="list-style-type: none"> Het looptijdrisico (het duurt langer voordat opbrengsten worden gerealiseerd waardoor rentekosten op al gedane uitgaven hoger worden dan ingerekend); en Het prijsrisico (de werkelijke opbrengsten zullen lager zijn dan de ingerekende opbrengsten). <p>Als we de huidige boekwaarde, de looptijd van het plan en de omvang van de nog te realiseren opbrengsten afzetten tegen de huidige marktomstandigheden en vooruitzichten resulteert dat in een verhoging van het risicoprofiel.</p>		50 %	max.€ 5.000.000
<p>Complex De Draai: In de uitgangspunten bij de derde herziening van De Draai is de index op de opbrengstprijzen voor de periode 2012 - 2016 op 0% gezet. Om de financiële gevolgen hiervan op te vangen is onder andere beoordeeld of de index op de kosten voor deze periode ook op 0 % gezet kan worden. Omdat de verwachting is dat de markt niet sterk aan zal trekken de komende jaren en bovendien in de kostprijscalculaties (hoeveelheid maal prijs) een post onvoorzien is opgenomen van 10% wordt ingeschat dat dit een haalbare doelstelling is. Wel wordt het risico onderkend dat dit uitgangspunt niet haalbaar blijkt te zijn omdat bijvoorbeeld de markt toch aan gaat trekken waardoor onder andere materiaalprijzen en dergelijke gaan stijgen. Dit risico is gekwantificeerd. Bij toch een stijging van 1 % per jaar is het financiële gevolg voor de gehele exploitatie circa € 3,0 miljoen.</p>		50 %	max.€ 3.000.000

Tabel 1. Tien grootste risico's

	Risico	Kans	Financieel gevolg
Dekking VTA: Een deel van de huidige personele formatie wordt financieel gedekt uit grondexploitatie en investeringen. In beeld is gebracht dat op termijn de beschikbare VTA (voorbereiding, toezicht en advies) in grondexploitatie en investeringen niet meer toereikend zal zijn om de huidige formatieve inzet te bekostigen. Als het (nog) niet gelukt is om tot formatieve aanpassingen te komen dan wel op een andere manier de formatie te bekostigen (bijvoorbeeld detachering) zal dit leiden tot een extra last voor de gemeentelijke exploitatie.		70 %	max.€ 1.500.000
Ongelijkvloerse kruising N242/Westtangent. Volgens afspraak is de gemeentelijke bijdrage aan de reconstructie ongelijkvloerse kruising N242/Westtangent € 2,5 miljoen en betaalt de Provincie het restant. Deze afspraak dient nog verder uitgewerkt te worden. De bijdrage van de Provincie kan bestaan uit aanwending van andere subsidiestromen. De omvang kan ook kleiner worden door meevallers in de aanbesteding.		30 %	max.€ 2.500.000
Toegekend budget Inkomensdeel WWB niet toereikend: Dit budget houdt niet gelijke tred met de ontwikkeling in het aantal klanten.		70 %	max.€ 1.000.000
Looptijd- en prijsrisico in grondexploitatie: Ultimo 2011 zijn voorzieningen getroffen voor grondexploitatie. In het risicoprofiel houden we rekening met een verdere verslechtering. Dit ondanks de maatregelen zijn getroffen. Belangrijke maatregelen zijn het naar beneden bijstellen van de verkoopprijzen van bepaalde segmenten woningen en het verlengen van de looptijd van het project met drie jaar. Het gaat dan vooral om twee risico's: <ul style="list-style-type: none"> • Het looptijdrisico (het duurt langer voordat opbrengsten worden gerealiseerd waardoor rentekosten op al gedane uitgaven hoger worden dan ingerekend); en • Het prijsrisico (de werkelijke opbrengsten zullen lager zijn dan de ingerekende opbrengsten). 		30 %	max.€ 2.000.000
Leges omgevingsvergunning: Realisatie van bouwprojecten stagneert.		90 %	max.€ 600.000

Tabel 1. Tien grootste risico's

	Risico	Kans	Financieel gevolg
Schoolwoningen: Marktwaarde van schoolwoningen komt onder de boekwaarde.		50 %	max.€ 700.000
Budget WSW: Jaarlijks wordt een budget toegekend voor het uitvoeren van de WSW, gebaseerd op landelijke uitgangspunten. De gemeente HHW loopt het risico minder subsidie te ontvangen dan ze nodig heeft voor het aantal mensen wat op dat moment in dienst is bij het WSW-bedrijf.		90 %	max.€ 500.000
Gemeenschappelijke regelingen: Begrotingsoverschrijdingen bij gemeenschappelijke regelingen worden doorbelast aan de gemeente Heerhugowaard		80 %	max.€ 500.000
Totaal grote risico's			€ 17.300.000
Overige risico's			€ 43.750.000
Totaal alle risico's			€ 61.050.000

Op basis van de ingevoerde risico's is een risicosimulatie uitgevoerd. De risicosimulatie wordt toegepast omdat het reserveren van het maximale bedrag (€ 61.050.000: zie tabel 1) ongewenst is. De risico's zullen immers niet allemaal tegelijk en in hun maximale omvang optreden. Tabel 2 laat zien welk bedrag nodig is om met een bepaald zekerheidspercentage de geïntegreerde risico's te dekken.

Tabel 2: Risicosimulatie

Resultaat van de risicosimulatie		Resultaat van de risicosimulatie	
Percentage	Bedrag (€)	Percentage	Bedrag (€)
5%	€ 5.621.037	55%	€ 9.437.502
10%	€ 6.252.000	60%	€ 9.790.284
15%	€ 6.724.585	65%	€ 10.161.781
20%	€ 7.111.228	70%	€ 10.530.800
25%	€ 7.473.520	75%	€ 10.960.128
30%	€ 7.805.941	80%	€ 11.434.768
35%	€ 8.128.242	85%	€ 12.005.418
40%	€ 8.444.462	90%	€ 12.711.294
45%	€ 8.771.056	95%	€ 13.836.358
50%	€ 9.106.498		

Uit de tabel volgt dat 90% zeker is dat alle risico's kunnen worden afgedekt met een bedrag van € 12.711.294.

Beschikbare weerstandscapaciteit

De beschikbare weerstandscapaciteit van Heerhugowaard bestaat uit de aanwezige algemene reserve. De omvang van de 'Algemene reserve' is, na verwerking van het resultaat 2011, ultimo 2011 € 15.494.000.

Relatie benodigde en beschikbare weerstandscapaciteit

Om te bepalen of het weerstandsvermogen toereikend is, dient de relatie te worden gelegd tussen de financieel gekwantificeerde risico's en de gewenste weerstandscapaciteit met de beschikbare weerstandscapaciteit.

De benodigde weerstandscapaciteit die uit de risicosimulatie voortvloeit, kan worden afgezet tegen de beschikbare weerstandscapaciteit. De uitkomst van die berekening vormt het weerstandsvermogen:

$$\text{Ratio weerstandsvermogen} = \frac{\text{Beschikbare weerstandscapaciteit}}{\text{Benodigde weerstandscapaciteit}} = \frac{€ 15.494.000}{€ 12.711.294} = 1,22$$

De raad heeft op 18 december 2007 besloten een weerstandsnorm te hanteren in de range van 1,4 tot 2,0. De huidige ratio voldoet niet aan de gestelde norm.

Paragraaf C. Onderhoud Kapitaalgoederen

Inleiding

De oppervlakte van de gemeente bedraagt circa 4.000 ha. Circa 800 ha. hiervan is openbaar gebied waarbinnen het voor burgers, forensen en toeristen goed toeven dient te zijn. In deze openbare ruimte vinden activiteiten plaats als wonen, werken en recreëren. Voor deze activiteiten zijn kapitaalgoederen nodig: wegen, riolering, openbare verlichting, groen, gebouwen en civiele kunstwerken. De kwaliteit van het onderhoud hiervan is bepalend voor de manier waarop men de openbare ruimte ervaart. Dat onderhoud vergt een substantieel deel van de begroting. Een helder en volledig overzicht is van belang voor een goed inzicht in de financiële positie.

Deze paragraaf van de jaarstukken staat in het teken van de realisatie van het beleidskader inzake het 'onderhoud van kapitaalgoederen' in 2011.

Op 11 november 2010 heeft de raad ingestemd met het verloop van de reserve 'Beheer en sociale structuur' in relatie tot (toekomstige) beheers- en onderhoudslasten NBK 1, NBK2, Cool, groot onderhoud wijken en onderhoud Stad van de Zon (RB2010-120 d.d. 11 november 2010). Met dit besluit zijn de maatregelen aan de kosten- en de dekkingskant alsmede beheer- en onderhoudslasten langjarig (tot en met 2024) afgedekt. Eveneens is besloten om de omvang van het adaptief beheer volledig uit te voeren.

Er zijn inspanningen verricht voor het verkrijgen van subsidies van rijk en provincie ('Brede Doel Uitkeringen (BDU)'). Dit betreft de volgende projecten: Oosttangent 2^e fase, Gedragsbeïnvloeding, ANWB Streetwise, Kruispunt, en Roadtrip. Voor het project Havengebouw Broekhorn is een bijdrage toegezegd. Daarnaast wordt gebruik gemaakt van andere subsidiemogelijkheden (subsidie Openbare Verlichting en A&O-fonds).

Jaarlijks, bij het opstellen van de Reservekeeper, worden de benodigde onttrekkingen aan de voorzieningen geactualiseerd.

Totaaloverzicht van de werkelijke lasten dagelijks en groot onderhoud 2011

Per onderdeel worden de verschillende kapitaalgoederen in het navolgende verder toegelicht.

<i>Tabel 1</i>		<i>Bedragen x € 1.000</i>		
	Totaal	Dagelijks en regulier onderhoud	Groot onderhoud	
Gemeenschappelijke en welzijnsgebouwen	676	340	336	
Verkeer	353	217	136	
Wegen/civiele kunstwerken	4.206	844	3.362	
Openbare verlichting	770	434	336	
Straatreiniging	822	822		
Sneeuw- en gladheidsbestrijding	154	154		
Waterhuishouding	467	133	334	
Bermen en bermsloten	233	223	10	
Speelvoorzieningen	330	206	124	
Openbaar groen	3.046	2.987	59	
Riolering	974	842	132	
Straatmeubilair	74	74		
Totalen	12.105	7.276	4.829	

De bedragen die vermeld staan in de kolom begroting 2011 zijn de bedragen na de vaststelling van de tweede bestuursrapportage van 2011.

Gemeentelijke- en welzijnsgebouwen (verantwoording in diverse raadsprogramma's)

In 2010 is een geactualiseerd onderhoudsplan 'Gebouwen' (RB2011-007 d.d. 26 april 2011) opgesteld. Het plan heeft zowel betrekking op welzijnsgebouwen als op overige gemeentelijke gebouwen. De jaarlijkse onderhoudskosten zijn gebaseerd op dit onderhoudsplan. De cijfers die in de volgende tabel zijn opgenomen, zijn inclusief het effect van het dagelijks en groot onderhoud Gembipark.

Grootschalige onderhoudsinvesteringen en renovaties worden opgenomen in het investeringsprogramma en gedekt uit de voorziening groot onderhoud gebouwen.

Tabel 2 Bedragen x € 1.000

Gemeentelijke- en welzijnsgebouwen	Begroting 2011	Realisatie 2011	Toelichting
Energiekosten en belasting	62	30	Inclusief interne lasten
Kosten beleid en beheer	196	145	
Dagelijks/preventief onderhoud	330	340	
Storting in voorziening groot onderhoud	336	336	
Totalen	924	851	

Verkeer (programma 2 'Versterken beheer')

Op basis van het door de Raad op 19 februari 2008 (RB2008-013) vastgestelde 'Gemeentelijk Verkeer- en Vervoerplan (GVVP)', alsmede het 'VRI-beheerplan' zijn de geplande activiteiten uitgevoerd.

Ten laste van het resultaat 2011 is een bestemmingsreserve van € 53.000 gevormd voor de nog uit te voeren werkzaamheden 'black spot' voor het aanleggen van vrij liggende fietspaden aan de Amstel (RB2011-117 d.d. 22 november 2011).

Deze werkzaamheden worden gecombineerd met het groot onderhoud aan de Amstel en in de tweede helft van 2012 uitgevoerd.

Tabel 3 Bedragen x € 1.000

Verkeer	Begroting 2011	Realisatie 2011	Toelichting
Kosten beleid en beheer	133	129	Verkeersvoorzieningen
Verkeerszaken algemeen	272	282	
Duurzaam Veilig	48	38	Inclusief interne lasten
Dagelijks onderhoud	233	217	
Groot onderhoud	152	136	
Totalen	838	802	Inclusief kapitaallasten

Wegen/civiele kunstwerken (programma 2 'Versterken beheer')

In 2007 is het 'Wegenbeheerplan' geactualiseerd. De uitgangspunten voor het onderhoud van wegen, straten, pleinen en kunstwerken zijn: rijcomfort, verkeersveiligheid en verkeersafwikkeling. In 2009 is een nieuw beheerplan 'Civiele kunstwerken' opgesteld.

Op basis van beide plannen wordt jaarlijks vastgesteld welke onderhoudswerkzaamheden worden uitgevoerd.

In 2011 zijn bij het opstellen van de Reservekeeper 2011 de onttrekkingen voor groot onderhoud geactualiseerd en op basis hiervan zijn de uitvoeringskredieten 2012 aangevraagd.

Tabel 4 Bedragen x € 1.000

Wegen	Begroting 2011	Realisatie 2011	Toelichting
Energiekosten en belastingen	58	68	
Kosten beleid en beheer	511	515	Wegen en civiele kunstwerken
Dagelijks en preventief onderhoud	813	844	Inclusief interne lasten
Groot onderhoud	3.363	3.362	Inclusief kapitaallasten
Totalen	4.745	4.789	

Openbare verlichting (programma 2 'Versterken beheer')

Openbare verlichting is moeilijk weg te denken uit de openbare buitenruimte. Het zorgt voor verkeersveiligheid, sociale veiligheid en leefbaarheid.

De raad heeft op 22 november 2011 (RB2011-095) het beleidsplan 'Openbare Verlichting 2012 - 2016' vastgesteld. Een belangrijk nieuw onderdeel van het beleidsplan is het toepassen van nieuwe technische ontwikkelingen in relatie tot duurzaamheid.

De kaders tot en met 2011 zijn als uitgangspunt genomen voor het nieuwe beleidsplan 2012 - 2016. Los van het beleidsplan wordt om de twee jaar het meerjaren groot onderhoudsprogramma 'Openbare Verlichting' opgesteld en bestuurlijk vastgesteld.

Het is onder andere door de sterk gestegen prijzen van de verlichtingsarmaturen (15%-70%) niet mogelijk om de Openbare Verlichting op het huidige niveau in de toekomst te onderhouden. Er zal over een termijn van ongeveer 40 jaar structureel circa € 200.000 op jaarbasis extra benodigd zijn om het huidig openbare verlichtingsareaal in stand te houden. In de reservekeeper 2012 wordt voorgesteld om € 138.000 ten laste van de reserve 'Beheer en sociale structuur' te brengen, waar ruimte is ontstaan door verdichting in de onderhoudslasten van Heerhugowaard-Zuid.

Tabel 5 *Bedragen x € 1.000*

Openbare verlichting	Begroting 2011	Realisatie 2011	Toelichting
Energiekosten	121	127	
Kosten beleid en beheer	138	136	
Dagelijks onderhoud	471	434	Inclusief interne lasten
Storting in voorziening groot onderhoud	336	336	Conform het meerjaren groot onderhoud en vervangingsplan
Aanpassen verlichtingsniveau	33	33	
Totalen	1.099	1.066	

Straatreiniging (programma 2 'Versterken beheer')

De raad heeft op 22 januari 2008 (RB2008-002) besloten om een verbeterde werkmethode per direct te gaan invoeren. Kern van deze methode is dat het gebruik van bestrijdingsmiddelen zeer beperkt en selectief wordt toegepast, met als doelstelling een zo groot mogelijke emissiebeperking. De methode kent een aantal voorschriften waarbinnen het onkruidbeheer moet worden uitgevoerd.

Tabel 6 *Bedragen x € 1.000*

Straatreiniging	Begroting 2011	Realisatie 2011	Toelichting
Kosten beleid en beheer	37	30	
Dagelijks onderhoud	900	822	Inclusief interne lasten
Subtotaal	937	852	
Doorbelasting	-596	-563	¹⁾
Totalen	341	289	

¹⁾ Conform het beleid en wettelijke kaders worden lasten doorberekend naar kosten van:

- Riolering € 253.525
- Afvalstoffenverwerking € 309.290
- € 562.815

Voor een toelichting op de onderschrijding wordt verwezen naar de toelichting op afwijkingen van programma 2.

Sneeuw- en gladheidbestrijding (programma 2 'Versterken beheer')

In 2010 is een proef met pekelspuiten uitgevoerd. Deze proef is afgerond en geëvalueerd. Inmiddels is pekelspuiten vast onderdeel van de gladheidsbestrijding. Basis voor de sneeuw- en gladheidbestrijding in 2011 was het door de raad op 26 september 2006 (RB2006-127) vastgestelde 'Gladheidsbestrijdingsplan 2006 - 2010'. Op 22 november 2011 heeft de raad het beleidsplan 'Sneeuw- en Gladheidsbestrijding 2011-2016' (RB2011-136 d.d. 22 november 2011) vastgesteld. Dit plan wordt jaarlijks geactualiseerd.

Tabel 7 Bedragen x € 1.000

Sneeuw- en gladheidsbestrijding	Begroting 2011	Realisatie 2011	Toelichting
Kosten beleid en beheer	7	5	
Dagelijks onderhoud	186	154	Inclusief interne lasten
Totalen	193	159	

Voor een toelichting op de onderschrijding wordt verwezen naar de toelichting op afwijkingen van 2.

Waterhuishouding (programma 2 'Versterken beheer')

In 2009 is een beheerplan voor het onderhoud van de beschoeiingen (inclusief basalt) opgesteld. Naast de structurele lasten voor beheer en onderhoud zijn er effecten van grootschalig onderhoud en van reconstructies. Het daarmee gemoeide structurele budget wordt aan de voorziening groot onderhoud toegevoegd; de lasten van groot onderhoud komen vervolgens ten laste van die voorziening. De waterkwaliteit in de Stad van de Zon / Park van Luna is het gehele jaar in orde geweest. De zwemwaterkwaliteit voldoet echter nog niet aan de vereiste normen.

Tabel 8 Bedragen x € 1.000

Waterhuishouding	Begroting 2011	Realisatie 2011	Toelichting
Energiekosten en belastingen	1		
Kosten beleid en beheer	28	29	
Dagelijks/preventief onderhoud	157	133	Inclusief interne lasten
Groot onderhoud	334	334	
Totalen	520	496	

Qua toerekening van de kosten van onderhoud waterhuishouding, onderhoud bermen en bermsloten en openbaar bestaan 'grijze' gebieden. Daardoor is verschuiving van lasten tussen deze groepen van onderhoud mogelijk. De onderschrijding onderhoud waterhuishouding dient derhalve te worden betrokken bij de overschrijdingen onderhoud bermen en bermsloten en openbaar groen.

Onderhoud bermen en bermsloten

(programma 2 'Versterken beheer')

Voor het onderhoud van bermsloten zijn de keurvoorschriften van het Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier leidend. Voor de bermen zijn veiligheidseisen en de uitgangspunten van het rationeel wegbeheer leidend.

Tabel 9 *Bedragen x € 1.000*

Onderhoud bermen en bermsloten	Begroting 2011	Realisatie 2011	Toelichting
Kosten beleid en beheer	5	3	
Dagelijks/preventief onderhoud	211	223	Inclusief interne lasten
Groot onderhoud	10	10	Reservering baggeren buitengebied
Totalen	226	236	

Speelvoorzieningen

(programma 2 'Versterken beheer')

Op 22 maart 2011 is het 'Speelruimtebeleidsplan' (RB2011-033) vastgesteld. Het budget is leidend geweest bij het opstellen van het speelruimtebeleidsplan. Het uitgangspunt van het speelruimtebeleidsplan is om binnen de financiële kaders toestellen te kunnen repareren, vervangen en onderhouden om aan de huidige veiligheidsnormen te voldoen.

De kosten voor beheer en onderhoud van de speelterreinen zijn gebaseerd op de bovenvermelde richtlijnen. De jaarlijkse kosten van instandhouding bedragen circa € 330.000.

Tabel 10 *Bedragen x € 1.000*

Speelvoorzieningen	Begroting 2011	Realisatie 2011	Toelichting
Kosten beleid en beheer	117	112	
Dagelijks/preventief onderhoud	212	206	Inclusief interne lasten
Groot Onderhoud	124	124	Inclusief kapitaallasten
Totalen	453	442	

Openbaar groen (programma 2 'Versterken beheer')

Het aanleggen en in standhouden van het openbaar groen geschiedt op basis van het 'Groenbeleidsplan 2010 - 2015' dat op 23 maart 2010 (RB2010-028) door de raad is vastgesteld.

In het kader van de behandeling Voorjaarsnota 2011 is besloten tot het beperkt gebruik van bestrijdingsmiddelen.

Tabel 11 Bedragen x € 1.000

Openbaar Groen	Begroting 2011	Realisatie 2011	Toelichting
Kosten beleid en beheer	236	237	Inclusief interne lasten
Dagelijks/preventief onderhoud	2.919	2.987	
Groot onderhoud herinrichtingen en reconstructies	59	59	
Totalen	3.214	3.283	

Riolering (programma 2 'Versterken beheer')

Op 25 januari 2011 is het 'Gemeentelijke Rioleringsplan (GRP) 2011 - 2015' (RB2011-005) door de raad vastgesteld. Ook is het beheer- en onderhoudsplan geactualiseerd. Deze actualisatie houdt verband met de verbreding van de zorgplicht riolering voor ondiep grond- en regenwater.

Ter nadere uitwerking van nieuwe wettelijke watertaken is de Verordening rioolheffing aangepast. Ook de dekkingswijze is aangepast mede in het licht van de verbreding van het rioolrecht.

In de wijken waar vernieuwingsprojecten worden uitgevoerd wordt conform het waterplan (zo mogelijk) de afstroming van schone, op de riolering aangesloten verharde oppervlaktes, naar oppervlaktewater afgekoppeld.

Riolering	Begroting 2011	Realisatie 2011	Toelichting
Kosten beleid en beheer	419	404	Inclusief interne lasten
Energielasten en -baten data-beheer	34	34	
Dagelijks onderhoud	1.017	842	
Groot onderhoud	168	132	
Kapitaallasten	756	756	
BTW	182	182	
Doorbelasting straatreiniging	268	254	
Storting in voorziening	363	603	
Subtotaal lasten	3.207	3.207	
Onttrekking uit voorziening ¹⁾		62	
Rioolrecht	3.341	3.279	
Subtotaal baten	3.341	3.341	
Saldo ²⁾	134	134	

¹⁾ Kader is 100% dekking van de lasten. Het definitieve resultaat wordt verrekend met de voorziening.

²⁾ Saldo betreft aanpassing van de lastenbudgetten (personeelskosten) na vaststelling van de begroting en de tarieven 2011. Dit effect is incidenteel. In de begroting 2012 is het effect verwerkt in de tarieven.

Straatmeubilair (programma 2 'Versterken beheer')

In 2011 is dit product als kapitaalgoed toegevoegd. In 2012 zal een beleidskader worden geformuleerd.

Straatmeubilair	Begroting 2011	Realisatie 2011	Toelichting
Energiekosten	8	9	Inclusief interne lasten
Kosten beleid en beheer	52	46	
Dagelijks/preventief onderhoud	83	74	
Inkomsten reclame	-176	-177	
Totalen	-33	-48	

Paragraaf D. Financiering

Algemeen

Het treasurybeleid is in hoofdlijnen vastgelegd in het 'Treasurystatuut 2009' (RB2008-133 d.d. 16 december 2008).

Ten behoeve van de korte, middellange en lange termijn financieringsplanning wordt gewerkt met een liquiditeitprognose. Die prognose geeft inzicht in de financiële inkomsten- en uitgavenstromen en bestaat uit de volgende segmenten:

- een jaarprognose, waarbij op maandniveau de verwachte mutaties zijn opgenomen;
- een meerjarenprognose over een periode van tien jaar; daarin wordt per jaar een beeld gegeven van de verwachte financiële ontwikkelingen.

De liquiditeitprognose is een vast onderwerp in de vergaderingen van de treasurycommissie.

De prognose is opgebouwd aan de hand van informatie over:

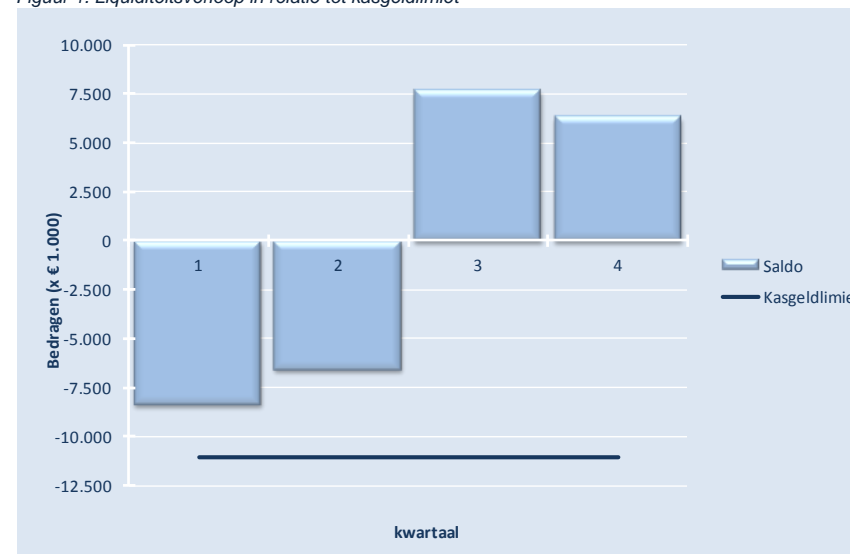
- de lopende exploitatie en het daaruit voortvloeiende meerjarenperspectief
- de geplande uitgaven voor groot onderhoud
- de grote projecten / investeringen
- vervangingsinvesteringen, en
- grondexploitaties.

In 2011 is de informatie periodiek geactualiseerd waardoor een zo betrouwbaar mogelijk inzicht bestond in de ontwikkelingen van de financiële positie en in de toekomstige financieringsbehoefte. De liquiditeitprognose is de basis voor de wijze waarop in deze behoefte wordt voorzien.

Interne ontwikkelingen

In onderstaande figuur is het verloop van het gemiddelde saldo van de rekening-courantrekening bij onze banken Bank Nederlandse Gemeenten (BNG), ABN AMRO en ING evenals afgesloten kasgeldleningen weergegeven.

Figuur 1. Liquiditeitsverloop in relatie tot kasgeldlimiet

Uit figuur 1 blijkt dat er in de eerste twee kwartalen van 2011 sterke liquiditeitsbehoefte is geweest. Deze sterke liquiditeitsbehoefte werd voornamelijk veroorzaakt door de uitbetaling van de reserve 'Recreatieschap Geestme-rambach', investeringen in grondexploitaties, de nieuwbouw van gebouwen (onder andere nieuwbouw gemeentewerf en de Praktijkschool de Focus) en

uitgaven in de NBK Hoofdinfrastructuur en is in eerste instantie ingevuld door het aantrekken van kortlopende kasgeldleningen. In mei 2011 zijn de kortlopende kasgeldleningen omgezet in een geldlening met een looptijd van zes jaar. Hiermee is aan de regels van de kasgeldlimiet voldaan.

Leningenportefeuille en rentelasten

In tabel 1 is een overzicht opgenomen van de samenstelling en omvang van de afgesloten vaste geldleningen per 31 december 2011 en de daarvoor in 2011 betaalde rente en aflossingen.

Tabel 1. Leningportefeuille o/g Bedragen x € 1.000

Geldgever	Jaar opname	Loop-tijd	Rente %	01-01 2011	Nieuwe lening	Rente lasten	Aflos-sing	31-12 2011
ING	1991	40	5,23%	2.443		117	2.443	0
BNG	2005	25	4,06%	12.000		470	600	11.400
NWB	2005	25	3,61%	12.000		425	600	11.400
NWB	2006	25	3,68%	4.200		148	200	4.000
BNG	2007	30	4,60%	13.250		598	500	12.750
BNG	2008	20	5,10%	13.500		669	750	12.750
BNG	2010	5	2,36%	20.000		524		20.000
BNG	2010	6	2,65%	20.000		574		20.000
BNG	2011	6	3,54%		20.000	464		20.000
Totaal				97.393	20.000	3.989	5.093	112.300

Op 3 mei 2011 zijn de kortlopende kasgeldleningen omgezet in een geldlening van € 20 miljoen, met een looptijd zes jaar, tegen een rentepercentage van 3,535%. De jaarlijkse rente lasten die voortvloeien uit deze lening zijn vanaf de begroting 2012 opgenomen in de primaire begroting.

Bij het aantrekken van deze geldlening was al rekening gehouden met de verwachting dat in de laatste twee kwartalen van 2011 er sprake zou zijn van een liquiditeitsoverschot. De redenen voor dit overschot zijn de jaarlijkse uitkering van het BTW compensatiefonds (eind juni 2011) en de uitbetaling van de tweede tranche van de verkoop van de aandelen NUON aan het Zweedse Vattenfall.

Door onder andere de aankopen van gronden in Westpoort voor het RTIC (MCA Alkmaar), uitgaven voor de nieuwbouw van de gemeentewerf en de Focus is er ultimo 2011 een liquiditeitstekort op de rekening-courant ontstaan van € 3,5 mln.

Op 1 november 2011 liep rente vaste looptijd van de lening van ING Investment management af. Dit gaf de gemeente de kans om deze relatief dure lening in een keer versneld af te lossen. Van deze mogelijkheid heeft de gemeente ook gebruik gemaakt.

Uitzettingen en rentebaten

Tabel 2 geeft inzicht in de samenstelling en grootte van aan derden verstrekte leningen ultimo 2011 en in de van hen ontvangen rente en aflossingen.

Tabel 2. Leningportefeuille u/g Bedragen x € 1.000

Geldgever	Jaar uitgave	Loop-tijd	Rente %	01-01 2011	Nieuwe lening	Rente lasten	Aflos-sing	31-12 2011
Woonw aard	1991	40	5,23%	2.443		128	2.443	0
COOL	2002	20	5,70%	15		1	1	14
Kennemerland	1992	15	5,50%	1		0	0	1
Hera	2002	15	5,40%	9		0	2	7
Overbruggings-kredieten				22		0	22	0
minima								
Overige				32		0	0	32
Totaal				2.522	0	129	2.468	54

De op 1 november 2011 versneld afgeloste lening was onder de zelfde condities die de gemeente had bedongen doorgeschoven aan Woonwaard Noord-Kennemerland. Woonwaard heeft net zoals de gemeente gebruik gemaakt van het recht om de lening in één keer versneld af te lossen.

In het treasurystatuut is sinds 2003 in artikel 3 lid 1 opgenomen dat de gemeente geen nieuwe geldleningen meer aan derden verstrekt.

Financieringsstructuur

In tabel 3 is de financieringsstructuur van de gemeente weergegeven over een periode van vier jaar.

	Bedragen x € 1000			
	31-12 2008	31-12 2009	31-12 2010	31-12 2011
Vaste financieringsmiddelen				
Reserves en voorzieningen	111.774	106.055	114.951	108.294
Geldleningen	62.755	60.075	97.394	112.300
Totaal	a. 174.529	166.130	212.345	220.594
Boekwaarde investeringen				
Investeringen gemeentelijke exploitatie	145.525	144.411	145.093	144.520
Investeringen grondexploitaties	37.874	49.404	76.471	86.309
Totaal	b. 183.399	193.815	221.564	230.829
Saldo vaste financieringsmiddelen (a-b)	-8.870	-27.685	-9.219	-10.235
Schulden op korte termijn				
- Kasgeldleningen	0	5.000	11.250	0

Uit de tabel blijkt dat het saldo van de vaste financieringsmiddelen in 2011 op -/- € 9,8 miljoen is uitgekomen. Het negatieve saldo kan worden verklaard door:

	Bedragen x € 1000	
Onttrekking negatieve rekeningresultaat 2010	-/- €	3.690
Dotaties aan reserves en voorzieningen	+ €	22.938
Onttrekkingen reserves en voorzieningen	-/- €	25.905
Mutatie reserves en voorzieningen	-/- €	6.657
Aantrekken nieuwe geldlening	+ €	20.000
Aflossingen op geldleningen	-/- €	5.094
Mutatie geldleningen	+ €	14.906
Investeringen nieuw bouw gemeentew erf en Focus	+ €	6.435
Overige investeringen	+ €	3.299
Bijdrage derden	-/- €	850
Afschrijvingen	-/- €	9.457
Mutatie investeringen gemeentelijke exploitatie	-/- €	-573
Grondaankopen	+ €	2.661
Rente	+ €	3.822
Investeringswerkzaamheden	+ €	12.684
Grondverkopen	-/- €	4.225
Overige opbrengsten	-/- €	5.127
Winstnemingen Structuurwerken HHW-Zuid, Zuidwijk/Huygenhoek en Recreatieve voorzieningen HHW-Zuid	+ €	5.606
Verliesnemingen De Draai, Poort Halfweg en Terbraaklaan	-/- €	4.523
Verliesvoorziening De Draai, De Horst, Olmenlaan en Poort Halfweg	-/- €	1.060
Totaal mutatie investeringen grondexploitaties	+ €	9.838

Rentevisie

Heerhugowaard volgt voor de rentevisie de BNG. Die visie wordt ook gebruikt bij de bepaling van de jaarlijkse uitgangspunten voor de begroting en de meerjarenramingen.

Voor de jaarrekening 2011 zijn de volgende percentages gehanteerd:

- rente investeringsprogramma 4,00%
- rente reserves/voorzieningen 4,00%
- rentevergoeding negatieve boekwaarde grondexploitatie 2,00%
- renteberekening positieve boekwaarde grondexploitatie 4,00%

Debt-ratio en Nettoschuld als aandeel van de exploitatie.

In de 'Factsheet investeringsruimte en schuldpositie' van de VNG worden twee kengetallen beschreven die een inzicht geven in de schuldpositie van de gemeente. Deze kengetallen zijn:

- **Debt-ratio**; deze ratio geeft aan welk aandeel van de bezittingen, aan de linker zijde van de balans, is belast met schulden. Een ratio van meer dan 80% geeft aan de gemeente zijn bezittingen zeer hoog heeft belast met schulden.
- **Nettoschuld als aandeel van de exploitatie**; deze ratio geeft een indicatie van de druk van de rentelasten op de exploitatie en het investeringsvolume uit het nabije verleden. Een ratio van boven de 150% geeft aan dat de rentedruk op de begroting zeer hoog is en dat betekent dat de gemeente er goed aan doet de schulden te verminderen en terughoudend te zijn met nieuwe investeringen. Een ratio van tussen de 100% en 150% betekent dat er voorzichtigheid geboden is.

Tabel 5 geeft aan wat de ratio's zijn voor de gemeente Heerhugowaard. Uit deze tabel blijkt dat de debt-ratio en de netto schuld als aandeel van de exploitatie over de periode 2008 t/m 2011 langzaam oplopen. Als gevolg van de in 2011 aangetrokken geldlening is de debt-ratio voor 2011 uitkomen op 61% en de netto schuld als aandeel van de exploitatie op 98%. De beide

kengetallen blijven echter ruimschoots binnen de uiterste normen die in de 'factsheet' van de VNG worden gehanteerd.

Tabel 5. Debt-ratio en Nettoschuld als aandeel van de exploitatie

	2008	2009	2010	2011	Norm
Debt-ratio	48%	50%	59%	61%	80%
Nettoschuld als aandeel van de exploitatie	59%	71%	85%	96%	150%

Externe ontwikkelingen

Eind december 2010 was het rentetarief van de Europese Centrale Bank (ECB) 1,00%. Dit tarief is in de eerste helft van 2011 twee keer met een kwart procent verhoogd naar 1,5%, vervolgens is deze vanwege de slechte economische situatie in de eurozone in november en december 2011 met een kwart procent verlaagd. Hierdoor is ultimo 2011 het belangrijkste rentetarief van de ECB ten opzichte van ultimo 2010 niet gewijzigd (bron: ECB). In de komende maanden worden geen veranderingen in het monetaire beleid van de ECB voorzien. De ECB wil eerst de effecten van de recente verruimende maatregelen afwachten, onder andere het verlagen van de belangrijkste rentetarieven. De Duitse lange rente zal op den duur wat gaan oplopen (bron: BNG).

Als gevolg van de (verwachte) rente verhogingen van de ECB zijn in de eerste helft van 2011 de rentetarieven voor korte termijnleningen (looptijd kleiner dan een jaar) gestaag gestegen van 1,3% naar 1,9%, begin juli. In de tweede helft van 2011 zijn de tarieven weer langzaam terug gelopen naar 1,6%.

In de eerste helft van 2011 zijn de rentetarieven voor middellange termijnleningen (één tot tien jaar) gestaag gestegen van 2,8% naar 3,7% en voor lange termijnleningen (tien jaar en langer) van 3,8% naar 4,5%.

Als gevolg van de grote problemen van de Zuid-Europese eurolanden, en vooral Griekenland, worden Noord-Europese landen gezien als een veilige

vluchthaven voor het beleggen van middelen. Hierdoor zijn van tarieven voor middellange termijnleningen in de tweede helft van 2011 gedaald naar 2,3% en die van lange termijnleningen naar 3,2% (bron: BNG).

In 2011 bedroeg de inflatie in Nederland gemiddeld 2,5%. Dit percentage was 0,6% hoger dan in 2010. De gemiddelde prijsstijging in Nederland was desondanks 0,2% lager dan die van de andere Europese landen. De gemiddelde inflatie in de Eurozone in 2010 was 2,7% (bron: CBS).

Financiële risico's

Voor de beheersing van onze financiële risico's worden de instrumenten uit het treasurystatuut en van de wet FIDO toegepast.

Renterisico

Met het renterisico wordt bedoeld het gevaar van ongewenste veranderingen van de (financiële) resultaten van de gemeente als gevolg van wijzigingen van het rentepercentage op geldleningen en geld-uitzettingen. Bij de beoordeling van dit risico wordt gebruik gemaakt van de kasgeldlimiet en van de wettelijk verplichte renterisiconorm.

De kasgeldlimiet wordt op basis van de wet FIDO gehanteerd voor de beheersing van de renterisico's op korte termijn. Die limiet is een percentage (8,50%) van de totale omvang van de begroting, uitgedrukt in geld.

Het gemiddelde saldo van de netto vlottende schuld (= het saldo van alle schulden en middelen/vorderingen met een looptijd korter dan één jaar) moet onder deze limiet blijven. De verhouding van de netto vlottende schuld tot de kasgeldlimiet wordt per kwartaal berekend.

In tabel 6 is het verloop van de kasgeldlimiet over 2011 weergegeven.

<i>Tabel 6. Verloop kasgeldlimiet 2011</i>		<i>Bedragen x € 1000</i>			
	kwartaal				
	1	2	3	4	
1. Berekening kasgeldlimiet:					
Primaire begroting	129.865	129.865	129.865	129.865	
Percentage van de begroting	8,50%	8,50%	8,50%	8,50%	
Kasgeldlimiet in een bedrag	11.039	11.039	11.039	11.039	
2. Vlottende schuld:					
a. Opgenomen kasgeld/call-leningen	8.083	9.000	0	0	
b. Schuld in rekening-courant banken	6.863	5.681	2	1	
c. Schuld in rekening-courant stichtingen	0	0	0	0	
d. Overige kortlopende schulden	7.015	6.846	5.113	4.097	
Totaal vlottende schuld	21.961	21.527	5.114	4.098	
3. Vlottende middelen					
a. Uitgezette kasgeld/call-leningen	0	0	0	0	
b. Vorderingen in kas, bank giro	5.249	2.777	2.667	6.081	
c. Vorderingen in rekening-courant stichtingen	0	0	0	0	
d. Overige kortlopende vorderingen	8.376	12.186	10.131	4.346	
Totaal vlottende middelen	13.625	14.963	12.799	10.427	
4. Totaal netto vlottende schuld (2-3)	8.337	6.564	-7.684	-6.329	
Toegestane kasgeldlimiet (1)	11.039	11.039	11.039	11.039	
Ruimte onder kasgeldlimiet	2.702	4.475	18.723	17.368	

Uit de tabel (laatste regel) blijkt dat kasgeldlimiet in 2011 niet is overschreden.

De renterisiconorm heeft betrekking op het renterisico op lange(re) termijn. Het renterisico is de optelsom van de eventueel hogere rente die:

- gedurende een jaar moet worden betaald als gevolg van renteherzieningen op bestaande leningen; en/of
- betaald moet worden door herfinancieringen gedurende het jaar.

De wet FIDO geeft door middel van een renterisiconorm aan hoe hoog deze renteverhogingen gedurende een jaar mogen zijn. Die norm is een gefixeerd percentage (20%) van de totale omvang van de begroting op 1 januari; die norm mag niet worden overschreden.

In tabel 7 hieronder staat de renterisiconorm van Heerhugowaard en daaruit blijkt ook dat die in 2011 niet is overschreden.

		31-12 2008	31-12 2009	31-12 2010	31-12 2011
Renteherziening	1.	0	0	0	0
Aflossingen	2.	1.985	2.681	2.681	5.093
Rente Risico (1 + 2)	3.	1.985	2.681	2.681	5.093
Renterisiconorm		22.127	27.772	26.835	25.973
Ruimte onder renterisiconorm (4>3)	5a.	20.142	25.091	24.154	20.880
Overschrijding renterisiconorm (3>4)	5b.				
Berekening renterisiconorm					
Primaire begroting	4a.	110.636	138.858	134.175	129.865
Percentage regeling	4b.	20%	20%	20%	20%
Renterisiconom (4a x 4b)	4.	22.127	27.772	26.835	25.973

Kredietrisico

Het kredietrisico gaat over de kans op een waardedaling van een vordering als gevolg van het niet (tijdig) nakomen van de verplichtingen door de wederpartij. Deze risico's staan in de navolgende tabel 8. Het gaat dan om aan derden verstrekte gelden (kredieten) en/of garanties voor de rente- en aflossingsverplichtingen van geldleningen.

	31-12 2008	31-12 2009	31-12 2010	31-12 2011
Garanties				
- Achtervangfunctie woningcorporaties	106.056	131.703	130.145	121.447
- Diverse plaatselijke instanties	15.031	14.711	35.684	31.680
Totaal garanties	121.087	146.414	165.829	153.127

Uit de tabel blijkt dat het grootste deel van de garantstellingen leningen aan woningcorporaties betreft. Deze leningen zijn gewaarborgd door het Waarborgfonds Sociale Woningbouw. Wanneer corporaties hun rente- en aflossingsverplichtingen niet nakomen, kan de geldgever op grond van de garantstelling deze bedragen in eerste instantie verhalen bij dat fonds. Als dat borgfonds óók niet in staat is aan deze verplichtingen te voldoen, dan kan de gemeente (als achtervang) worden aangesproken tot het bedrag waarvoor de gemeente garant staat.

Het Waarborgfonds heeft ruime reserves. De kans dat gemeenten op enigerlei wijze worden aangesproken op de achtervangfunctie is gering. De gemeente staat garant voor 50%. De bedragen in tabel 6 zijn een weergave van die 50%.

Nieuw opgenomen in tabel zijn de garantie aan de Verbrandingsinstallatie Alkmaar e.o. (VVI), deze garantie bedraagt voor 2011 € 18,7 miljoen en de garantie aan de stichting Blue Print woningen van € 0,7 miljoen.

Paragraaf E. Bedrijfsvoering

'Er zijn geen feiten, alleen maar interpretaties'

Friedrich Nietzsche

De jaarstukken gaan over de feiten.

Personeel

Permanente aandacht voor personele capaciteit in onze organisatie

Op 26 mei 2009 (RB2009-042) heeft uw raad het *'Strategisch personeelsplan 2009 - 2014 (SPP)'* vastgesteld. Doel van het SPP is een proactief kader te hebben waarmee ten aanzien van het personeel organisatiebreed een kwalitatieve en kwantitatieve richting kan worden vastgesteld teneinde Heerhugowaard als zijnde een excellente gemeente dichterbij te brengen en een kader te hebben voor formatieve aanpassingen in de periode 2009 tot en met 2014.

Het totale beeld van de kwantitatieve personeelsprognose is:

- De toegestane formatie per ultimo 2011 is 414,81 fte;
- De formatie 2011 bedraagt 7,9 fte per 1.000 inwoners; De gemiddelde formatie per 1.000 inwoners van gemeenten in dezelfde grootteklasse bedraagt 8,6 fte per 1.000 inwoners.

In het SPP is een onderscheid gemaakt naar de toename van de formatie binnen de categorieën *'groei'*, *'wettelijk kader'*, *'bestuurlijke wens'* en *'bedrijfsvoering'*. Al naar gelang de categorie waaronder de toename van formatie valt zijn criteria voor dekking vastgesteld.

De formatieontwikkeling vanaf 2008 is als volgt:

Tabel 1				
Per ultimo	2008	2009	2010	2011
Aantal fte's	409,62	412,50	418,60	414,81

De afname van het aantal fte ten opzichte van de jaarstukken 2010 kan onder andere verklaard worden door het inleveren van formatie in het kader van de taakstelling bedrijfsvoering die door de raad is opgelegd.

Loonkosten

In onderstaande tabel zijn de werkelijke loonkosten in relatie tot de geraamde loonkosten 2011 opgenomen.

In deze tabel is geen rekening gehouden met de inzet van capaciteit voor grondexploitaties, investeringen en kostendekkende tarieven. Hiermee wordt in de verantwoording op de programma's uiteraard wel rekening gehouden.

Uit de tabel blijkt dat het organisatiebrede loonkostenbudget in 2011 met € 215.000 is onderschreden. Dit is het gevolg van het nog altijd niet bereikte akkoord over de Cao gemeenteamttenaren. De Cao had een looptijd tot 1 juni 2011. In de uitgangspunten raadsbegroting 2011 was wel al rekening gehouden met de omzetting van de éénmalige uitkering in 2010 tot structurele loonstijging van 1%.

Tabel 2 *Bedragen x € 1.000*

	Budget loonkosten	Werkelijke loonkosten	Budget inhuur derden	Werkelijke inhuur derden	Afwijking loonkosten
	A	B	C	D	A + B - C - D
Concernstaf	496	473	0	0	23
Organisatieondersteuning	5.290	4.945	151	307	189
Stadsontwikkeling	5.468	5.000	0	454	14
Stadsbeheer	7.636	7.017	0	774	-155
Publiek	4.903	4.687	118	200	134
Brandweer	1.047	1.016	0	21	10
Totaal sector	24.840	23.138	269	1.756	215

Formatie voor grondexploitatie en investeringskredieten

Ter informatie is onderstaand overzicht opgenomen van de personeelskosten die uit budgetten voor grondexploitatie en investeringen worden gedekt.

Tabel 3 *Bedragen x € 1.000*

Uren afdeling uitgedrukt in €	Realisatie 2010		Begroting 2011		Realisatie 2011	
	GREX	INV	GREX	INV	GREX	INV
Stadsbedrijf	6	48	0	32	0	25
Ingenieursbureau	1.133	1.270	1.250	833	1.157	841
Wijkbeheer	18	26	71	75	8	59
SRO	1.047	254	1.170	247	924	306
H&V	207	3	0	0	0	4
Omgevingsvergunning	87	17	58	43	180	19
Planeconomie	188	15	297	14	156	22
WOC	10	24	30	44	0	0
Totaal	2.696	1.657	2.876	1.288	2.425	1.276

GREX = Grondexploitatie   **INV** = Investing

Ziekteverzuim

De ontwikkelingen van de laatste jaren zijn als volgt:

Tabel 4

Cijfers	2009		2010		2011	
	Begroting	Realisatie	Begroting	Realisatie	Begroting	Realisatie
Verzuim	4,50%	3,33%	4,50%	3,39%	3,50%	4,2%
Meldings Frequentie	1,0	1,27	1,0	1,2	1,0	1,4

De meldingsfrequentie wordt uitgedrukt in een cijfer. Dat cijfer is het totaal aantal ziekmeldingen in een kalenderjaar gedeeld door het gemiddeld aantal personeelsleden in dat jaar

In 2011 is de streefwaarde voor het ziekteverzuimpercentage niet gerealiseerd. De oorzaken van het ziekteverzuim zijn over het algemeen niet werkgerelateerd. In een aantal gevallen is het door de specifieke aard (fysiek) van de werkzaamheden lastiger om de werkzaamheden te hervatten. Ook is er in een aantal gevallen sprake van een disbalans in de werkdrukbeleving. Door middel van monitoren, aandacht voor ziekteverzuim langs verschillende kanalen en driegesprekken (medewerker, leidinggevende en bedrijfsarts) wordt gewerkt aan terugdringen van het ziekteverzuim.

Inhuur van personeel (Budget Tijdelijk Personeel: BTP)

In de Voorjaarsnota 2010 is in het kader van de bezuinigingen besloten om met ingang van 2011 het BTP niet langer beschikbaar te houden ter dekking van de kosten van tijdelijk personeel, maar in voorkomende gevallen dekking te vinden binnen het organisatiebrede beschikbare loonkostenbudget.

Personeelsbeleid

In 2011 is een nieuw sociaal contract opgeleverd voor 2012 tot 2016. In overleg met het GO is bepaald dat het accent voor de komende vier jaar komt te liggen op de thema's Goed werkgeverschap, Meesterschap, Eigenaarschap en Omgevingsgerichtheid. Deze komen voort uit de visie Heerhugowaard: Stad van kansen, organisatie van kansen. Hierin kennen we vrijheid en zijn we ondernemend en onderscheidend.

Ook de sociale leidraad is aangepast aan het sociaal contract.

Er is een medewerkersonderzoek gehouden. We scoorden een 7,9 op algemene tevredenheid. Dit is boven de norm. In het medewerkersonderzoek is het accent gericht op bevlogenheid en zelfsturing. Dit ligt in het verlengde van het beoogde eigenaarschap.

Er wordt veel moeite gedaan om medewerkers kansen te bieden voor een andere functie binnen de gemeente. Daarvoor is een matchpoint ingesteld.

De visie is ontwikkeld in een strategische dialoog tussen leidinggevendenden. Dit heeft geleid tot een gedragen visie. Er is in 2011 begonnen met het uitdragen van deze visie.

Ook is in 2011 een nieuwe wervingsstrategie ontwikkeld gebaseerd op de visie.

Overige relevante onderwerpen

Eén organisatie, één informatievoorziening: basisregistraties

In 2011 is wederom een aantal stappen gemaakt in het op orde krijgen van de informatievoorziening. Na het vervangen van de 'centrale gegevens-pomp' zijn nu de grote applicaties die gebruikt worden voor de documentregistratie, WWB, WMO en WABO via deze 'pomp' aangesloten op de basisregistratie personen. Ook zijn de gegevens van de basisregistraties personen en adressen met elkaar in overeenstemming gebracht. Door het gebrek aan centrale aansturing (landelijk niveau) blijft het een uitdaging om op gemeentelijk niveau vorm te geven aan de enorme versnippering in systemen en koppelingen die nodig zijn om bijvoorbeeld ook de gegevens uit de basisregistraties voor adressen en bedrijven op de juiste wijze aan alle andere applicaties te verbinden.

De programmatuur voor het Klantcontactstelsel en de Zaakafhandeling is in 2011 in de basis gereed gekomen. Voor enkele producten zijn we zo ver dat de burger 24/7 door middel van DIGI-D een ingevuld formulier kan gebruiken om het product te bestellen en te betalen.

Voor het verkrijgen van inhoudelijk overzicht en coördinatie op alle ontwikkelingen was het plan om in 2011 de eerste stappen te maken in het 'Werken Onder Architectuur'. Door ziekte van de trekker van dit proces is dit niet van de grond gekomen. Wel is in 2011 een ESF subsidie aangevraagd (en inmiddels toegekend) voor het uitvoeren van een onderzoek de mogelijkhe-

den en randvoorwaarden om het werken onder architectuur in een organisatie in te voeren.

PIM (Project Informatie Management)

Naast de coördinatie op de inhoud, is ook de aansturing op het proces een belangrijke randvoorwaarde om zaken voor elkaar te krijgen. Om de verbinding te leggen van de vraagkant vanuit de bedrijfsprocessen naar het aanbod vanuit de informatievoorziening is het Programma Informatie Management (PIM) in het leven geroepen. Onder aansturing van de sectordirecteur Publiek is een programmamanager vrijgemaakt om samenhang te brengen in de acties die we nemen met betrekking tot

- Leiderschap en medewerkers
- Systemen en Informatie
- Producten, Diensten en (communicatie)Kanalen
- Processen en besturing
- Bedrijfsvoeringsaspecten (Financiën, Communicatie, Strategie & Beleid)

Kwaliteit informatie

Een essentieel uitgangspunt voor professionele bedrijfsvoering is dat relevante (financiële) informatie tijdig, volledig en juist beschikbaar is.

'De kwaliteit van de informatie, de basis op orde, is het fundament waarop de planning- en controlcyclus (budgetcyclus) steunt.'

In 2011 is onderzoek gedaan naar de mogelijkheden om 'business intelligence' instrumenten in te zetten om managementinformatie te halen uit de bestaande systemen en tegelijkertijd de kwaliteit van informatie te verbeteren. Naar verwachting worden in de loop van 2012 stappen gezet om hier praktische ervaring mee op te doen.

Juridische kwaliteitszorg

Juridische kwaliteitszorg heeft tot doel om op het juridische taakveld tot verbetering van de bedrijfsvoering te komen. De leidende vraag is dan ‘*Hoe organiseer je kwaliteit?*’

De manier waarop dat gebeurt, lijkt in sterke mate op de taakvelden risico-management en ‘*financial control*’. Met deze taakvelden zal dan ook nauw worden samengewerkt ter bevordering van de integraliteit van de bedrijfsvoering.

In 2007 is gestart met een systematische borging van juridische kwaliteit. Er is een ‘*legal quick scan*’ gedaan en de aanbevelingen zijn uitgewerkt. Van de ontwikkelfase in 2007 zijn we in 2011 in de beheerfase beland door ondermeer de volgende blijvende activiteiten:

- Juridisch advies en juridische control is functioneel en in de persoon gescheiden, de centrale juridische adviesformatie is op sterkte en pro-actief dienstverlenend richting sectoren; de verhouding tot de juridische functie binnen de sectoren is helder; Het Juridisch Beraad is een vaste waarde bij het delen van juridische kennis en het ontwikkelen van vaardigheden;
- De implementatie van nieuwe wetgeving wordt tijdig geïnitieerd en waar nodig centraal begeleid;
- ‘*Incompany*’ cursussen via de HHW academie houden juridische medewerkers op het vereiste kennisniveau;
- Ondersteund door kwartaalrapportages en jaarverslagen wordt door het management gestuurd op het klacht- en bezwaarproces en de onderliggende (primaire) kwaliteit;
- Centrale juristen worden betrokken bij inhuur extern juridisch advies, waarbij de ambitie is steeds meer intern te doen en de (dure) externe juridische advisering tot het minimum te beperken;
- Juridische check van B&W adviezen.

De volgende activiteiten die in 2011 op de planning stonden zijn gerealiseerd:

- Contractenbank;
- Een digitale juridische kennisbank.

Bij de wijze waarop juridische kwaliteitszorg wordt vormgegeven wordt aangesloten bij de stadsvisie zoals deze is neergelegd in de notitie: ‘Stad van kansen, organisatie van kansen’ en de cultuurwaarden van ‘*IK DURF!*’. Dat betekent initiatief nemen om te komen tot niet bureaucratische kaders en instrumenten voor de sectoren ter ondersteuning van hun integrale verantwoordelijkheid: vraag-, resultaat- en mensgericht.

Integratie van de doelstellingen van juridische kwaliteitszorg met die van deregulering en ‘*pre-mediation*’ blijft een voortdurend streven.

Integriteit

Als uitkomst van een gezamenlijk nadenken over integriteit van organisatie en bestuur zijn in 2008 (RB2008-043 d.d. 27 mei 2008) de uitgangspunten voor integriteitbeleid verwoord en vastgesteld in het brondocument ‘*Elementen integriteit voor bestuur en ambtelijke organisatie van de gemeente Heerhugowaard*’. Er is tevens een ‘platform integriteit’ ingesteld om zaken af te stemmen en mogelijke initiatieven te bespreken. Strategisch management (MT) en bestuur hebben voor de tweede keer een training morele oordeelsvorming gevolgd. In 2011 is de basis van het integriteitbeleid verder versterkt door gefaseerd een deel van het personeel ook zo’n training aan te bieden. Het Middelmanagement heeft de ‘*module handhaving*’ van het traject moreel leiderschap eind 2011 afgesloten. Zij gaan verder (in 2012) met een ‘*module installeren moreel leeroverleg*’ waarmee ze op hun afdeling een volgende stap kunnen zetten in integriteitbevordering. In 2012 wordt de aanpak vervolgd met een trainingsdag voor het MT, een dialoog tussen MM en MT en een bijeenkomst voor de Raad. Hiermee wordt voldaan aan het uitgangspunt van ‘*gelijk opgaan van bestuur en organisatie*’ bij de aanpak van integriteitbevordering.

Kwaliteit van communicatie

De kwaliteit van onze communicatie ligt in de omgevingsbewustheid van onze medewerkers. Dit betekent dat communicatie bij elke medewerker in het hart moet zitten. Niet alleen informatie geven, maar vooral ook luisteren en de dialoog stimuleren en, meer dan tot nu toe het geval is, de betrokkenen laten meedenken en meebeslissen.

We hebben de kwaliteit van communicatie ook gemeten en daarop baseerden we ons kader:

- **Omgevingsgericht:** ken je in- en externe omgeving
Omgevingsgericht betekent dat we onze in- en externe omgeving kennen. We halen de buitenwereld naar binnen en maken goed gebruik van die signalen bij het opstellen en uitvoeren van beleid. Dit sluit aan bij integraal werken (omgevingsbewust) en het ketendenken. Communicatie helpt de medewerkers omgevingsbewust te maken.
- **Participatie:**
Betrek de in- en externe omgeving en zet daar waar mogelijk web 2.0 in de doelgroep te betrekken bij beleid. Dit geldt zowel extern: burgers en organisaties, als intern: andere medewerkers of afdelingen. Het participatieproces kan worden geholpen door de mogelijkheden die web 2.0 functionaliteiten op het internet bieden.
- **Communicatie in hart van beleid:**
Communicatie is in het hele beleidstraject ingebed. Communicatieve aspecten krijgen, net als juridische en financiële aspecten, binnen het beleidsproces de aandacht die ze verdienen. Dus niet alleen aan het einde van het traject goed informeren, maar communicatie in elk fase van het traject betrekken.

Het gaat dus om onze organisatie omgevingsbewust te maken, de omgeving te kennen en de omgeving te betrekken bij ons beleid. Dit doen we door communicatie in het hart van het beleid te plaatsen.

Vanuit deze pijlers formuleren we de Heerhugowaardse communicatiedoelstelling:

‘Communicatie zorgt ervoor dat beleid beter aansluit bij wat de omgeving nodig heeft en waar degenen die het aangaat gemakkelijk kennis van kan nemen’

Kortom communicatie zorgt voor een omgevingsgerichte organisatie.

Activiteiten die in 2011 zijn gerealiseerd zijn onder meer:

- Het opzetten van een communicatieberaad: een beraad dat helpt om deze communicatieafspraken goed de organisatie in te krijgen en dat uitgaat van het leren en stimuleren van elkaar
- Het opzetten van Hugo: een sociaal en interactief Intranet, een samenwerkingsplatform voor medewerkers van de gemeente Heerhugowaard
- Het realiseren van een Schrijfwijzer: een gids voor helder taalgebruik dat aansluit bij communicatiestijl van Heerhugowaard.
- Ook werd Factor C (communicatie) geïntroduceerd en aangepast voor onze organisatie. Factor C is een mooie methode om beleid meer omgevingsgericht te maken. Het zorgt ervoor dat de buitenwereld het vertrekpunt is voor het maken van beleid.

Risicomanagement

In paragraaf B Weerstandsvermogen van deze jaarstukken staat de actuele stand van zaken rond het risicomanagement.

Control

Control	Het MT wordt bij het <i>'in control'</i> brengen van de organisatie ondersteund door de concerncontroller en de concernstaf.
Budgetcyclus: <ul style="list-style-type: none"> • Voorjaarsnota • Reservekeeper • Begroting • Bestuursrapportage • Jaarrekening 	Het MT geeft in overleg met de strategisch adviseur financiën de kaders aan. De sectoren leveren de informatie aan en zijn verantwoordelijk voor de tijdigheid en de kwaliteit en de betrouwbaarheid van die informatie.
Strategisch advies	Het MT vertaalt de bestuurlijke prioriteiten in een strategische agenda voor de concernstaf. De concernstaf is verantwoordelijk voor het proces van vraag tot antwoord en kan bij de uitvoering van de opdrachten een beroep doen op andere medewerkers uit de organisatie.
Concernstaf	De concernstaf is klein en hoogwaardig en bestaat uit zes fte's: <ul style="list-style-type: none"> • concerncontroller • financieel strateeg • strategisch communicatieadviseur • human resources management (HRM) – strateeg • juridisch strateeg • informatiestrategie

Onderzoeken ex artikel 213 a van de Gemeentewet

In 2003 is de *'Verordening onderzoeken doelmatigheid en doeltreffendheid van de gemeente Heerhugowaard'* (RB2003-122 d.d. 28 oktober 2003) vastgesteld. Deze verordening verplicht het college tot het periodiek verrichten van onderzoek naar de doelmatigheid en de doeltreffendheid van het door het college gevoerde bestuur. In tegenstelling tot het onderzoek van de rekenkamer gaat het hierbij dus om zelfonderzoek.

De verordening gaat geactualiseerd worden. Gepland was dat deze actualisatie in 2011 zou plaatsvinden. Dat is niet gebeurd. Nagegaan wordt hoe deze verordening een toegevoegde waarde kan hebben voor de ontwikke-

ling van onze gemeente in die zin dat het niet zozeer een controlerende functie achteraf stimuleert, maar een functie die aanvullende zekerheid geeft over de mate waarin de organisatie in control is (toekomstgericht). Nieuwe landelijke inzichten over het nut tot op heden van deze verordening worden hierbij betrokken.

In 2011 is door de rekenkamercommissie de rapportage uitgebracht van het in 2010 gestarte onderzoek naar de doelmatigheid en doeltreffendheid van het re-integratiebeleid. In het vierde kwartaal 2011 is de rekenkamercommissie een evaluatieonderzoek gestart naar de voortgang op eerder uitgevoerde onderzoeken (*'Meten is weten 2007'* en *'Onderzoek naar de doeltreffendheid van het subsidiebeleid op het gebied van welzijn bij de gemeente Heerhugowaard'*). De uitkomsten daarvan worden in het eerste kwartaal 2012 verwacht.

In tegenstelling tot het onderzoek van de rekenkamercommissie gaat het bij het onderzoek op grond van artikel 213a Gemeentewet om zelfonderzoek. Aanpak is dat de beperkt beschikbare onderzoekscapaciteit *'slim'* wordt ingezet. Dat houdt in dat er geen aparte onderzoekstrajecten worden opgesteld, maar dat wordt aangehaakt bij trajecten die toch al voorgenomen zijn.

In het verslagjaar is interne capaciteit en aandacht besteed aan:

- Sturing en beheersing van de budgetten bedrijfsvoering, mede in relatie met de bezuinigingen;
- Grip op gemeenschappelijke regelingen;
- Algemene subsidieverordening (ASV) en deelverordeningen;
- Inventarisatie van het maatschappelijk vastgoed;
- Verdieping governance Stichting Cool;
- (Verdere) voortzetting van de verbetering van de planning- en controlcyclus inclusief SISA en rechtmatigheid en grondexploitaties.

Paragraaf F. Verbonden Partijen

Inleiding

In deze paragraaf wordt ingegaan op verbonden partijen. Met verbonden partijen worden publiek of privaatrechtelijke organisaties bedoeld waarin de gemeente een bestuurlijk en een financieel belang heeft. Met bestuurlijk belang wordt bedoeld het hebben van een zetel in het bestuur of het hebben van stemrecht. Een gemeente heeft een financieel belang wanneer deze middelen ter beschikking heeft gesteld die ze kwijt is in geval van faillissement van de verbonden partij en/ of als financiële problemen bij verbonden partijen kunnen worden verhaald op de gemeente.

Partijen waarbij de gemeente alleen een financieel risico loopt zijn opgenomen in de paragraaf B: '*Weerstandsvormen*'. Partijen waarmee een bestuurlijk belang is gediend en waaraan geen juridisch afdwingbare verplichtingen kleven maken onderdeel uit van een programma.

In deze paragraaf passeren achtereenvolgens die partijen die volgens voorgaande definitie met de gemeente verbonden zijn. In overeenstemming met de voorschriften uit het BBV wordt voor elke verbonden partij ingegaan op:

- de visie op verbonden partijen in relatie tot de realisatie van de doelstellingen die zijn opgenomen in de begroting;
- de beleidsrealisatie omtrent verbonden partijen.

De gemeenschappelijke regelingen voeren beleid en beheer uit op gemeentelijke terreinen. In het algemeen geldt dat voor een gemeenschappelijke regeling wordt gekozen indien de gemeente dit beleid niet alleen dan wel niet doeltreffend kan uitvoeren. De deelname in het aandelenkapitaal van een aantal vennootschappen vloeit in hoofdzaak voort uit de van oudsher

maatschappelijke belangen die door deze vennootschappen worden nagestreefd.

In onderstaande tabel is een overzicht van de verbonden partijen opgenomen welke volgens artikel 69 van het BBV verplicht is.

Over de vertegenwoordiging van de gemeente in de gemeenschappelijke regelingen, verenigingen en stichtingen heeft de raad op 25 mei 2010 besloten (RB2010-064).

Op 11 november 2010 (RB2010-131) heeft de gemeenteraad in het kader van de ombuigingen besloten dat de gemeenschappelijke regelingen voor de jaren 2012 tot en met 2014 respectievelijk 5%, 7,5% en 10% dienen te bezuinigen.

Er hebben zich gedurende het boekjaar geen veranderingen voorgedaan in het belang dat de gemeente in de verbonden partijen heeft.

Bedragen x € 1.000

Nr.	Naam	Vestigings- plaats	Openbaar belang (doel)	Financieel belang		Peildatum 1-1-2011		Peildatum 31-12-2011		Resultaat 2011
				Eénmalige bijdrage	Jaarlijkse bijdrage	Eigen ver- mogen	Vreemd ver- mogen	Eigen vermo- gen	Vreemd vermogen	
Gemeenschappelijke regelingen										
1.	Veiligheidsregio Noord-Holland Noord	Alkmaar	Het gezamenlijk behartigen van belangen die de schaal van de individuele gemeenten te boven gaan, ten behoeve van de veiligheid van de bevolking in het samenwerkingsgebied.		592 (€ 11,56 per inwoner)	938	12.040	2.131	10.916	115
2.	GGD Hollands Noorden	Schagen	Het gezamenlijk behartigen van belangen die de schaal van de individuele gemeenten te boven gaan, ten behoeve van de gezondheid van de bevolking in het samenwerkingsgebied.		908 (€ 17,75 per inwoner)	204	6.006	788	4.473	633
3.	Regionaal Historisch Centrum Alkmaar	Alkmaar	Het laten uitvoeren van de wettelijk verplichte taak tot beheer van het gemeente-archief.		199 (€ 3,89 per inwoner)	100	2.016	100	974	172
4.	Verbrandingsinstallatie Alkmaar e.o. (VVI)	Alkmaar	Het behartigen van het belang van de verwerking van de door de deelnemende gemeenten ingevolge de Afvalstoffenwet verkregen afvalstoffen.			24	652	1)	1)	1)
5.	Werkvoorzieningschap Noord-Kennemerland (WNK)	Alkmaar	Het uitvoeren van de vernieuwde Wet Sociale Werkvoorziening vanaf 2008.		263 (€ 1.313,25 per WSW-er)	1.967	5.303	1.533	6.292	130

<i>Bedragen x € 1.000</i>										
Nr.	Naam	Vestigings- plaats	Openbaar belang (doel)	Financieel belang		Peildatum 1-1-2011		Peildatum 31-12-2011		Resultaat 2011
				Eénmalige bijdrage	Jaarlijkse bijdrage	Eigen ver- mogen	Vreemd ver- mogen	Eigen vermo- gen	Vreemd vermogen	
6.	Recreatieschap Geestmerambacht	Haarlem	Als gemeenschappelijk openbaar lichaam invulling te geven aan: <ul style="list-style-type: none"> Het bevorderen van een evenwichtige ontwikkeling van de openluchtrecreatie; het tot stand brengen en bewaren van een evenwichtig natuurlijk milieu; het tot stand brengen en onderhouden van een landschap, dat is afgestemd op het hiervoor geformuleerde. Het gebied is aangegeven in de regeling.		113	261	4.776	6.820	3.387	9.148
7.	Heerhugowaard en Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier		Het saneren van ongezuiverde lozingen van huishoudelijk afvalwater in het buitengebied.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
8.	Kaderregeling HAL-samenwerking		Het geven van uitvoering aan de VINEX-taakstelling 1995 - 2004	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
<i>Vennootschappen met gemeentelijke deelname</i>										
9.	Bank Nederlandse Gemeenten (BNG)	Den Haag	Uitoefening van het bedrijf van bankier ten dienste van de overheden.	n.v.t.	n.v.t.	2.259.000	116.274.000	1.897.000	134.563.000	256.000
10.	NV Houdstermaatschappij GKNH (Gasbedrijf Kop Noord-Holland)	Amsterdam	Het beheren van de aandelen van de deelnemende gemeenten in de belegging NV NUON.		n.v.t.	29.933	11.127	¹⁾	¹⁾	¹⁾

Bedragen x € 1.000

Nr.	Naam	Vestigings- plaats	Openbaar belang (doel)	Financieel belang		Peildatum 1-1-2011		Peildatum 31-12-2011		Resultaat 2011	
				Eénmalige bijdrage	Jaarlijkse bijdrage	Eigen ver- mogen	Vreemd ver- mogen	Eigen vermo- gen	Vreemd vermogen		
11.	Ontwikkelingsbedrijf Noord Holland Noord NV	Alkmaar	Optimale benutting van de economische potenties van Noord-Holland Noord door professionele uitvoeringskracht en versterking van de kernkwaliteiten van de regio, die moeten leiden tot extra autonome groei van arbeidsplaatsen in de regio en meer nieuwe vestigingen dan elders.			96	679	4.414	683	3.292	4
Deelname in stichtingen											
12.	Stichting Papier Recycling Nederland	Hoofddorp	Het waarborgen van de uitvoering van het Convenant Verpakkingen II (hergebruik verpakkingsmateriaal vanuit milieu oogpunt).			n.v.t.	Niet bekend	Niet bekend	Niet bekend	Niet bekend	Niet bekend
13.	Stichting Kennis en Adviescentrum Regionaal Platform Arbeidsmarktbeleid Noord-Holland Noord	Alkmaar	Het op termijn realiseren van duurzame samenwerkingsverbanden in het gebied Noordzeekanaal tot en met Texel ten behoeve van een betere afstemming tussen vraag en aanbod op de regionale arbeidsmarkt.			34	Niet bekend	Niet bekend	Niet bekend	Niet bekend	Niet bekend

¹⁾ Ten tijde van het opmaken van paragraaf F Verbonden partijen (april 2010) waren deze gegevens (nog) niet bekend.

1. Veiligheidsregio Noord-Holland Noord

Met wie is een bestuurlijke relatie aangegaan?

De Veiligheidsregio Noord-Holland Noord is een gemeenschappelijke regeling tussen dertig gemeenten in Noord-Holland Noord. De Veiligheidsregio NHN is officieel van start gegaan per 1 januari 2004.

Ontwikkelingen in 2011

De doelstellingen van de Veiligheidsregio NHN sluiten aan op het meerjarig actieplan en de strategische keuzes zoals die in het regionaal beheersplan en de organisatieplannen zijn vastgesteld.

Algemeen

De 'Wet Veiligheidsregio' trad per 1 oktober 2010 in werking. Deze wet belegt nieuwe taken bij het algemeen bestuur en de voorzitter van de veiligheidsregio, stelt inrichtingseisen aan de veiligheidsregio en kwaliteitseisen ten aanzien van crisisbeheersing, brandweezorg en geneeskundige hulpverlening. Onder meer verschoof het accent van de beleidsmatige en operationele planvorming voor rampenbestrijding en crisisbeheersing van lokaal naar het regionaal niveau. Ook het vaststellen van de rampbestrijdingsplannen is een regionale aangelegenheid geworden.

In de tweedaagse van november 2010 (her)formuleerde het Regionaal College van de politie en het Algemeen Bestuur van de Veiligheidsregio NHN de volgende lange termijn ambitie.

'Inwoners van de regio NHN wonen in 2015 in één van de vijf veiligste regio's van Nederland'.

In de raadsbegroting 2011 is een aantal speerpunten voor 2011 benoemd. In de jaarstukken 2011 van de Veiligheidsregio wordt hier specifiek verantwoording over afgelegd. In deze paragraaf wordt voor een aantal speerpunten kort de stand van zaken toegelicht:

Ambulancezorg

- De vergunning voor de Regionale Ambulance Voorziening (RAV) is op 1 januari 2012 toegewezen aan de Cooperatieve vereniging Ambulancezorg Regio Noord-Holland Noord.
- Het percentage overschrijdingen van de responstijd bij A1 vervoer is maximaal 8%: 2011 9,8%
- Het percentage overschrijdingen van de responstijd bij A1 vervoer per gemeente is maximaal 16%.
- Minimaal 40 % van de reanimaties in de regio start binnen 6 minuten na een hartstilstand.
- Minimaal 50 % van de gemeenten in de regio neemt deel aan het Reanimatie Oproep
- Netwerk (AED burgernetwerk): Eind 2011 zijn alleen de gemeenten Alkmaar, Anna Paulowna en Texel nog niet aangesloten bij het project Burger AED. Alle overige gemeenten in Noord-Holland Noord zijn operationeel.

Brandweer

- Veiligheid eigen personeel.
- Toetsende rol fysieke veiligheidsprocessen.
- Ondersteuning en binding vrijwilligers. Hiervoor is het document 'Visie op vrijwilligheid brandweer NHN' in april 2011 opgeleverd. Met deze visie wordt onderscheid ingevoerd tussen repressieve, ondersteunende en jeugdvrijwilligers en vrijwilligers voor brandveilig leven. Over de vormen voor het uitdragen van de visie wordt nog nagedacht.
- Managementinformatie: In 2012 worden taken uitgevoerd om het beheer van het beschikbare pakket beter te kunnen stroomlijnen. Dit is de

randvoorwaarde voor het genereren van betrouwbare managementinformatie vanaf 2013.

- Reductie van veiligheidsrisico's door stimuleren van maatschappelijke bewustwording veiligheidsrisico's (project: '*Kijk, we werken aan veiligheid!*').
- Openbaar meldsysteem, terugdringen nodeloze alarmeringen.
- Invoeren landelijke structuur opleiden en oefenen.
- Het verhogen en toetsen van de vakbekwaamheid van bevelvoerders en piketofficieren door regionale trainingen.
- De voorbereiding van een multidisciplinair oefencentrum en een gezamenlijke organisatie voor het realistisch oefenen is door middel van de '*Visie op oefenen basiszorg*' in de laatste maanden van 2011 afgerond. In 2012 wordt op basis van deze visie gewerkt aan het uniform oefenprogramma waarin slim samenwerken en verhogen van de kwaliteit van de medewerkers centraal staat.
- Evaluatie Regeling Operationele Leiding (ROL) en herziening piketorganisatie.
- Uniformering inzet- en opschalingsprocedures.
- Innovatie, brandweezorg op maat.
- Interregionale samenwerking.

Het uitgangspunt van de regionale brandweer is dat iedere burger in Noord-Holland Noord kan rekenen op een adequaat niveau van brandweezorg en risicobeheersing. Daarbij zijn de kwaliteitseisen vanuit de Wet veiligheidsregio's leidend. In 2011 is het strategisch meerjarenplan 2011 - 2015 van de brandweren in Noord-Holland Noord vastgesteld. Inmiddels is dit plan omgedoopt tot moderniseringsprogramma Brandweer NHN 2.0.

Geneeskundige hulpverlening bij ongevallen en rampen

- Implementatie van het GGD Rampenopvangplan (GROP) en het Huisartsen Rampenopvangplan (HaROP) zijn in 2011 gerealiseerd. In 2012 worden onderliggende deelplannen geïmplementeerd.

- Verankering van de regionale eisen vanuit de Wet Ambulancezorg (WAZ) (intensivering samenwerking met de Regionale Ambulance Voorziening).
- Verhogen en toetsen '*profchecks*' vakbekwaamheid van GHOR functionarissen. De opleidingen en oefeningen verlopen volgens het jaarplan vakbekwaamheid.
- Monitoring voorbereiding witte ketenpartners op rampen en crisis.

Op basis van de Wet Veiligheidsregio is de GHOR verplicht om met alle ketenpartners convenanten vast te stellen, waarin de samenwerking is vastgelegd en afspraken in het kader van rampen en crises worden gemaakt. In 2011 is het convenant met GGD Hollands Noorden herzien.

De GHOR adviseert vrijwel alle gemeenten van Noord-Holland Noord op het vlak van (risicovolle) publieksevenementen. Ook vindt in toenemende mate advisering plaats over ruimtelijk beleid en risicovermindering.

Meldkamer

- Verwerkingstijd voor 85% van de meldingen van ambulanceritten binnen de genormeerde responsetijd van 2 minuten (2011: 69%).
- De gemiddelde responsetijd ambulancezorg onder de 2 minuten (2011: 1,8 minuut).
- Verwerkingstijd voor 75 % van de meldingen brandweer binnen de genormeerde responsetijd van 1 minuut: 2011: 77%
- De gemiddelde responsetijd brandweezorg onder de 45 seconden (2011: 40 seconden)
- Verwerkingstijd voor 90% van de 112 meldingen binnen de genormeerde responsetijd van 10 seconden (2011: 96,1%).
- Verwerkingstijd van 112-meldingen brandweer binnen de genormeerde responsetijd van 1 minuut (Free-Call) (2011: 90 seconden).
- Verwerkingstijd van OMS-meldingen binnen de genormeerde responsetijd van 30 seconden (2011: 18 seconden).

Veiligheidsbureau

- Instrueren en oefenen van de bevolkingszorgorganisatie.
- Borging en versterking operationele crisisorganisatie. Het multidisciplinair oefen- en opleidingsprogramma 2011 is conform planning uitgevoerd en geëvalueerd. Daarnaast is het oefen- en opleidingsplan 2012 vastgesteld.
- Continuering versteviging samenwerking met crisispartners. Hiervoor zijn met diverse externe crisispartners zijn samenwerkingsconvenanten afgesloten. Daarmee is dit speerpunt naar tevredenheid uitgevoerd.

De Veiligheidsregio NHN heeft van het bestuur opdracht gekregen scenario's uit te werken waardoor een bezuiniging gerealiseerd kan worden van 5% dan wel 10%. De begroting 2011 is inclusief de bezuinigingsmaatregelen 2011, reguliere budgetbijstellingen en separaat door het algemeen bestuur gesanctioneerd beleid.

2. GGD Hollands Noorden*Met wie is een bestuurlijke relatie aangegaan?*

De GGD Noord-Kennemerland is per 1 april 2007 opgegaan in de nieuwe gemeenschappelijke regeling GGD Hollands Noorden, die ontstaan is uit een opschaling van de drie GGD-en in Noord-Holland Noord. Het betreft een samenwerkingsverband van 29 gemeenten in Noord-Holland Noord.

Ontwikkelingen in 2011

Het jaar 2011 heeft onder andere in het teken gestaan van de bezuinigingsvoorstellen. In februari 2011 zijn deze door het algemeen bestuur geaccordeerd en zijn deze in uitvoering genomen. Ook is in de zomer van 2011 de landelijke preventienota 'Gezondheid Dichtbij' verschenen. Daarmee is een cyclus lokaal gezondheidsbeleid van start gegaan. In mei 2013 moeten de gemeenteraden een nieuwe nota hebben vastgesteld. Ook is in 2011 het meerjarenbeleidsplan voor de GGD Hollands Noorden voorbereid en vastgesteld.

Voor de concrete verantwoording over de acties en speerpunten 2011 van de GGD Hollands Noorden wordt verwezen naar de jaarstukken 2011. Daarin is per programma verantwoording afgelegd. Tevens is in een aparte bijlage een doelrealisatie opgenomen.

3. Regionaal Historisch Centrum Alkmaar (RHCA)

Met wie is een bestuurlijke relatie aangegaan?

Het RHCA is een samenwerkingsverband van de gemeenten Alkmaar, Bergen, Castricum, Graft/ De Rijk, Heerhugowaard, Heiloo, Langedijk. Het Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier (HHNK) doet mee op basis van een convenant tussen het RHCA en HHNK. Het RHCA is per 1 juli 2003 gestart.

Ontwikkelingen in 2011

De beleidsvoornemens van het RHCA zijn vastgelegd in het beleidsplan 'RHCA 2006 – 2010'. Daarin zijn de speerpunten opgenomen.

De beleidlijnen richten zich op digitalisering, regionalisering en samenwerking.

Een groot deel van de taken van het RHCA zoals overbrenging van archieven, behoud, beheer, toezicht (inspectie), beschikbaarstelling zijn wettelijke taken, zoals voorgeschreven in de 'Archiefwet'.

2011 heeft in het teken gestaan van het onderzoek naar de uittredmogelijkheden uit het RHCA.

Op 17 augustus 2010 heeft het college een eerste stap gezet om invulling te geven aan de uitvoering van de motie van de raad van 24 juni 2010 met het vaststellen van de 'Startnotitie uittreden uit het Regionaal Historisch Centrum Alkmaar'

In afwachting van de uitkomsten van dit onderzoek is in het raadsvoorstel voor de begrotingsraad van 11 november 2010 het uittreden uit het RHCA als één van de bezuinigingsmogelijkheden vanaf 2014 opgenomen.

In februari 2011 is de commissie Middelen over de eerste uitkomsten van het onderzoek geïnformeerd. Daarbij heeft het college in eerste instantie verzocht aan het algemeen bestuur van het RHCA om met een voorstel tot een meer representatieve bijdrage te komen. Aan dit verzoek is het bestuur niet tegemoet gekomen. Op 27 maart 2012 (RB2012-009) lag het complete onderzoeksrapportage als mede het bijbehorende raadsvoorstel 'Voorstel tot uittreden RHCA' ter besluitvorming voor aan de raad.

4. Vuilverbrandingsinstallatie Alkmaar en omstreken (VVI)

Met wie is een bestuurlijke relatie aangegaan?

Het Openbaar Lichaam Vuilverbrandingsinstallatie Alkmaar en omstreken (VVI) is een gemeenschappelijke regeling van de gemeenten in de regio Noord-Kennemerland.

De VVI is aandeelhouder van de NV Huisvuilcentrale (HVC). Van de in totaal 2.656 uitgezette aandelen zijn er 529 stuks in bezit bij de VVI gemeenten. De gemeente Heerhugowaard beschikt over 82,37 aandelen. Het totaal aantal aandelen kan jaarlijks wijzigen, omdat toewijzing van aandelenpakketten plaatsvindt op basis van het aantal inwoners van de VVI-gemeenten.

De HVC is in eigendom van 52 gemeenten en 5 waterschappen.

Ontwikkelingen in 2011

In 2011 heeft de Energiekamer, onderdeel van NMA, vergunning verleend voor het leveren van groen gas aan de aandeelhouders. Samen met het ECN heeft de HVC een proefinstelling gebouwd voor het vergassen van droge biomassa. Ook heeft de HVC in juli 2011 drie warmtenetten overgenomen van NUON. Met deze overname gaat de HVC onder andere particuliere aansluitingen in Heerhugowaard van stadswarmte voorzien.

In augustus 2011 heeft de HVC een minderheidsbelang in Topell, producent van hoogwaardige en CO₂ neutrale brandstof, genomen. Doel van het minderheidsbelang is gezamenlijk onderzoek naar optimaal gebruik van organisch materiaal voor warmte en elektriciteitsproductie.

Garantstellingprovisie

De aandeelhouders staan overeenkomstig artikel 9 van de Ballotageovereenkomst garant voor de leningen van de HVC en de door de Algemene Vergadering van Aandeelhouders vastgestelde financieringsstructuur. De aandeelhouders van HVC hebben in het strategisch plan afgesproken dat

jaarlijks een garantstellingprovisie van 1% over de gegarandeerde leningen per 1 januari van het betreffende boekjaar wordt uitgekeerd. De stand volgens de begroting HVC van de gegarandeerde leningen per 1 januari 2011 bedraagt € 635 miljoen.

Het totale bedrag van de garantstellingprovisie 2010 voor de VVI bedraagt in 2011 € 1.175.193. De gemeente Heerhugowaard heeft op basis van 82 aandelen A een garantstellingprovisie van € 187.468 ontvangen.

Dividend

In 2011 is over het boekjaar 2010 geen dividend uitgekeerd.

5. Werkvoorzieningschap Noord-Kennemerland (WNK)

Met wie is een bestuurlijke relatie aangegaan?

Het Werkvoorzieningschap Noord-Kennemerland is een gemeenschappelijke regeling van de gemeenten Alkmaar, Bergen, Castricum, Graft- De Rijp, Heerhugowaard, Heiloo, Langedijk en Schermer.

Ontwikkelingen in 2011

De omvang van de rijksbezuinigingen zijn dusdanig dat voor 2011 een bezuinigingsoperatie is doorgevoerd, waarbij zowel de uitgaven als de inkomsten op elk onderdeel zijn onderzocht. Daarnaast zijn de budgetten voor re-integratie bij gemeenten fors afgenomen. Gevolg hiervan is dat ook het resultaat en omzet van het programma Economische arbeidstoeleiding fors minder is.

Het bestuur van WNK heeft gemeend de ontstane financiële problematiek op te lossen door te kiezen voor duurzame oplossingen. Dat betekent een keuze voor structureel verlagen van de kosten en het in stand houden van de gemeentelijke bijdragen vanaf 2012.

De 'Pilot loondispensatie' is in 2011 van start gegaan. Hiermee is in een vroeg stadium kennis opgedaan met het instrument loondispensatie, dat wordt gezien als stimulering om arbeidsparticipatie te vergroten van mensen met een arbeidsbeperking.

Op 1 januari 2013 treedt de Wet werken naar vermogen in werking. Dat leidt tot forse veranderingen in de sociale zekerheid. Een belangrijk onderdeel van die nieuwe wet is de afbouw van de sociale werkvoorziening. In de komende decennia moet het aantal mensen dat gebruik maakt van de Wsw terug van 90.000 naar 30.000. In 2011 is een start gemaakt met het in kaart brengen van de gevolgen van deze omvangrijke transitie.

6. Recreatieschap Geestmerambacht

Met wie is een bestuurlijke relatie aangegaan?

Het Recreatieschap Geestmerambacht is een gemeenschappelijke regeling van de gemeenten Alkmaar (36%), Bergen (1,1%), Heerhugowaard (18%), Langedijk (9,6%) en de Provincie Noord-Holland (35,3%).

Ontwikkelingen in 2011

In 2010 is uitwerking gegeven aan de overdracht van het 'Groenbeheerfonds' (RB2005-044 d.d. 26 april 2005) van de gemeenten Heerhugowaard, Langedijk en Alkmaar aan het recreatieschap. Begin 2011 is deze overdracht financieel geëffectueerd. In 2012 zal de definitieve overdracht plaatsvinden van het Park van Luna aan het recreatieschap.

In 2011 is vooral veel aandacht besteed aan het begeleiden van initiatieven tot verbreding van het recreatieve aanbod en het verhogen van de inkomsten in Geestmerambacht.

7. Gemeenschappelijke regeling Heerhugowaard en het Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier

Met wie is een bestuurlijke relatie aangegaan?

De gemeenschappelijke regeling Heerhugowaard en het Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier is de lichtste vorm van samenwerkingsverband op basis van de 'Wet Gemeenschappelijke Regelingen' tussen de gemeente en het Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier. De regeling is op 19 juli 2005 van kracht geworden. Gemaakte kosten worden over en weer verrekend.

Ontwikkelingen in 2011

Deze gemeenschappelijke regeling is in het leven geroepen om ongezuiverde lozingen van huishoudelijk afvalwater in het buitengebied te saneren. In 2011 hebben geen activiteiten in dit kader plaatsgevonden. Als gevolg van de realisatie van De Draai zullen de afvalwaterlozingen in het gebied langs de Westdijk gesaneerd moeten worden. Hetzelfde geldt voor Broekhorn.

De gemeenschappelijke regeling blijft bestaan voor het geval de noodzaak in de ontwikkelingsgebieden zich voordoet.

8. Kaderregeling HAL-samenwerking

Met wie is een bestuurlijke relatie aangegaan?

De gemeenschappelijke regeling Heerhugowaard, Alkmaar en Langedijk en is de lichtste vorm van samenwerkingsverband op basis van de Wet Gemeenschappelijke Regelingen. De regeling is in 1991 van kracht geworden.

Ontwikkelingen in 2011

Per 1 januari 2005 is het projectbureau HAL opgeheven. De kaderregeling is na die datum 'werkloos' blijven bestaan. Er hebben in 2011 geen ontwikkelingen plaatsgevonden binnen de kaderregeling.

9. NV Bank Nederlandse Gemeenten (BNG)

Met wie is een bestuurlijke relatie aangegaan?

De gemeente Heerhugowaard is aandeelhouder van de bank NV Bank Nederlandse Gemeenten (BNG).

De gemeente heeft zeggenschap in de BNG via het stemrecht op de BNG aandelen van de gemeente. 50% van de aandelen is in bezit van gemeenten en provincies. De andere 50% heeft het Rijk in bezit.

Heerhugowaard heeft 9.789 aandelen met een nominale waarde van € 2,50.

Dividend

In 2011 is over het boekjaar 2010 dividend uitgekeerd ter grootte van € 22.515.

10. NV Houdstermaatschappij Gasbedrijf Kop Noord Holland (GKNH)

Met wie is een bestuurlijke relatie aangegaan?

De gemeente Heerhugowaard is samen met 27 andere gemeenten aandeelhouder van de NV Houdstermaatschappij GKNH.

Het totaal aantal aandelen bedraagt 4.646. Heerhugowaard heeft 327 aandelen.

Dividend

De houdstermaatschappij was in bezit van een aandelenpakket van 3,03% van het totaal aantal aandelen van NUON.

Op 3 juni 2009 heeft de algemene vergadering van aandeelhouders (ava) van de houdstermaatschappij in meerderheid besloten in te stemmen met de verkoop van dit aandelenpakket. Vervolgens is door de ava van NUON in juni 2009 besloten over te gaan tot verkoop van het aandelenpakket NUON aan het Zweedse Vattenfall.

De verkoopopbrengst bedroeg voor Heerhugowaard in totaal ruim € 18 miljoen. Van deze opbrengst is in juni 2009 49% uitgekeerd. In 2011 is de tweede tranche (15%) uitgekeerd (€ 2.784.000). In overeenstemming met het raadsbesluit over de reserve beheer en sociale structuur (RB2010-120 d.d. 11 november 2010)

De overige 36% wordt in 2013 en 2015 overgedragen en uitgekeerd.

Daarnaast is in 2011 is dividend ontvangen ter grootte van € 597.784.

In 2011 is daarnaast de tweede helft van de 'Escrow' (bankgarantie) tot uitkering gekomen ter hoogte van € 204.494. Genoemde bedragen zijn in de begroting 2011 geraamd.

11. Ontwikkelingsbedrijf Noord-Holland Noord NV

Met wie is een bestuurlijke relatie aangegaan?

De gemeente Heerhugowaard is samen met de provincie Noord-Holland, de Kamer van Koophandel en de gemeenten in Noord-Holland Noord aandeelhouder van Ontwikkelingsbedrijf Noord-Holland Noord NV. Het ontwikkelingsbedrijf is in 2006 opgericht en 1 januari 2007 van start gegaan. Heerhugowaard bezit 1.000 aandelen met een nominale waarde van € 1,00. Daarnaast betaalt de gemeente een jaarlijkse bijdrage.

Ontwikkelingen in 2011

Los van de bij raadsbesluit (RB2010-131 d.d. 11 november 2010) voorgestelde uittreding door Heerhugowaard uit het Ontwikkelingsbedrijf per 1 januari 2014 voeren de aandeelhouders van het ontwikkelingsbedrijf op dit moment een onderzoek uit naar mogelijke voortzetting in een andere vorm of nieuw op te zetten economische entiteit.

De activiteiten in 2011 richtten zich op de vijf economische peilers waaronder agri business en maritiem. Door de aard van de projecten is het moeilijk meetbaar in hoeverre Heerhugowaard en de regio daar van profiteren.

12. Stichting Papier Recycling Nederland (PRN)

Met wie is een bestuurlijke relatie aangegaan?

De stichting is de uitvoeringsorganisatie van het papiervezelconvenant. Dit convenant is afgesloten tussen het ministerie van VROM, stichting HeDra (hergebruik drankkartons) en de VNG. Heerhugowaard is in 2005 toegetreten.

Ontwikkelingen in 2011

In 2010 hebben de VNG en PRN de afspraken verlengd. De looptijd van het vierde papiervezelconvenant is van 1 januari 2011 tot en met 31 december 2014. Met dit convenant is gegarandeerd dat zodra de opbrengst voor oud papier en karton zakt onder de verwerkingskosten tot een vergoeding door de stichting wordt overgegaan.

13. Stichting Kennis en Adviescentrum Regionaal Platform Arbeidsmarktbeleid Noord-Holland Noord

Met wie is een bestuurlijke relatie aangegaan?

De raad heeft op 19 februari 2008 besloten deel te nemen in de Stichting Kennis en Adviescentrum Regionaal Platform Arbeidsmarktbeleid Noord-Holland Noord (RPA). De stichting wordt aangestuurd door een stuurgroep met vertegenwoordigers uit de gemeenten Alkmaar en Heerhugowaard, het CWI, het UWV, de Kamer van Koophandel en het beroepsonderwijs.

Ontwikkelingen in 2011

Het RPA richt zich op een drietal speerpunten, namelijk 'activerend arbeidsmarktbeleid', 'sector vraaggerichte werkgeversbenadering' en 'aansluiting arbeidsmarkt - onderwijs'. De activiteiten om deze speerpunten te bereiken worden gekoppeld aan thema's. Afhankelijk van de situatie op de arbeidsmarkt worden de thema's aangepast.

Als gevolg van de aansluiting van de gemeenten in West-Friesland en ook Den Helder bij het RPA zal de bijdrage voor de al betalende gemeenten in de regio Alkmaar omlaag gaan. In 2011 heeft het RPA een aantal regionale bijeenkomsten georganiseerd, regionale arrangementen gecreëerd in onder andere de zorg, techniek en gemeenten als werkgever en actief kennis verspreid met betrekking tot arbeidsmarktontwikkelingen, -projecten en -subsidies. Er worden geen specifieke producten voor Heerhugowaard aangeboden.

Paragraaf G. Grondbeleid

Algemeen

In de raadsvergadering van 24 juni 2008 (RB2008-074) is de nota '*Grondbeleid 2008: Grond onder de voeten*' vastgesteld. Deze nota grondbeleid is de basis voor een transparante werkwijze voor de uitvoering van de werkzaamheden in het kader van het grondbeleid en het daarbij behorende financiële kader.

De nota '*Grondbeleid 2008*' is eveneens de basis voor deze verplichte paragraaf G. '*Grondbeleid*'. Hierin wordt beknopt het gemeentelijk grondbeleid weergegeven.

De paragraaf G. '*Grondbeleid*', de verslaglegging in de grondbedrijf complexen en de bij deze paragraaf gevoegde tabellen I en II bieden inzicht in:

- De gemeentelijke doelstellingen van het ingekaderde gemeentelijk grondbeleid en de werkwijze hierin.
- De ontwikkelingen in ruimtelijke en financiële zin in de grondexploitaties.

Grondbeleid

Grondbeleid is een sturingsmiddel voor de gemeente. Het gaat bij dat beleid om het stimuleren of uiteindelijk afdwingen van gewenst gebruik van grond door de inzet van de instrumenten die de gemeente hiervoor beschikbaar heeft.

Het gewenst gebruik van grond wordt ontleend aan de doelen die zijn opgenomen in de raadsprogramma's en in de daaraan ten grondslag liggende beleidsnotities op het gebied van wonen, economie, maatschappelijke ontwikkeling, verkeer en vervoer, et cetera. De werking van het grondbeleid

heeft voornamelijk effect op de doelstellingen die zijn opgenomen in het programma 3. '*Uitbouw stedelijke voorzieningen*'.

Het gemeentelijk beleid is een actief grondbeleid, indien een actief grondbeleid niet mogelijk is wordt passief (faciliterend) grondbeleid voorgestaan. Aan de basis van het grondbeleid liggen onder andere de kaderstellende beleidsnota's '*Structuurbeeld 2005 - 2015 en de bouwstenen Hoofdwegenstructuur Heerhugowaard en de Woningbehoefte*' (RB2004-020 d.d. februari 2004) ten grondslag.

Grondprijnsbeleid

Omdat grond een schaars onroerend goed is en dus een behoorlijke waarde kan vertegenwoordigen, moet afgewogen worden wat we met die grond willen en hoe we een gewenst optimaal gebruik in ruimtelijke en financiële zin kunnen realiseren.

Om dit optimale gebruik, in financiële zin, te kunnen realiseren loopt synchroon aan het vastgestelde grondbeleid het grondprijnsbeleid. Het grondprijnsbeleid is een uitgewerkt onderdeel van het grondbeleid en wordt evenals het grondbeleid vastgesteld door de gemeenteraad.

In de raadsvergadering van 26 mei 2009 (RB2009-045) is de nota '*Grondprijnsbeleid 2009: Prijsvorming op gegronde basis*' vastgesteld. In deze nota grondprijnsbeleid worden de methodes om te komen tot de grondprijzen, de grondprijzen voor de belangrijkste ruimtelijke functies en de wijze van aanpassing hierin in de gemeente Heerhugowaard beschreven.

Uitgangspunt voor de bepaling van de grondprijzen is dat de uitgifte van gronden tegen marktconforme (grond)prijzen plaats vindt, waarbij het netto resultaat ten gunste komt van de grondexploitaties, producten of reserves, tenzij hierover expliciet anders wordt besloten.

Verwerving

Vanuit een actief gemeentelijk grondbeleid wordt voor de verwerving van gronden gebruik gemaakt van de volgende instrumenten:

- Minnelijke verwerving;
- Bouwclaimmodel;
- Wet Voorkeursrecht Gemeente (WVG);
- Onteigening.

Hierdoor kunnen gronden worden verworven die het mogelijk maken om onze doelstellingen te realiseren.

Strategische verwerving is eveneens onderdeel van een actief grondbeleid.

Dergelijke verwervingen vinden plaats in gebieden waarvoor nog geen enkel planologisch kader of een visie voor handen is. De gemeente wil in die gebieden een grondpositie hebben en verwerft gronden en gebouwen met het oog op de te verwachten mogelijkheden voor ontwikkeling en herontwikkeling van deze gebieden, of als ruilobject.

In de nota Grondbeleid 2008 'Grond onder de voeten' is hiervoor voor het eerst een budget beschikbaar gesteld van € 2,5 mln. met een daarbij behorend kader.

In 2011 heeft er één transactie in dit kader plaats gevonden. Vervolgens is deze grondtransactie naar aanleiding van het op 27 september 2011 door de raad vastgestelde eerste grondexploitatie Westpoort (RB2011-111), ten laste van genoemde grondexploitatie gebracht.

De boekwaarde strategische grondverwerving per 31 december 2011 bedraagt € 758.000.

Risico's die worden gelopen bij strategische verwerving, zoals bijvoorbeeld ten aanzien van waardering, ontwikkeling, planning, programmering en afzet, worden gemonitord en betrokken bij Paragraaf B 'Weerstandsvermogen'.

Gronduitgifte

De laatste stap in de vastgoedkolom is de uitgifte van grond. De functiegerelateerde uitgifte- of verkoopprijs bepaalt voor het overgrote gedeelte het totaal aan opbrengsten en daarmee ook voor een groot gedeelte het resultaat van de vastgestelde grondexploitaties.

Vooraf bij de in exploitatie zijnde gebieden is het van groot belang goede prijsonderhandelingen te voeren. De resultaten daarvan zijn van belang voor het uiteindelijke resultaat van de opbrengstbudgetten en de voorgestane kwaliteit in de verschillende functies. Onderhandelingen over de gronduitgifte worden gevoerd op basis van de prijzen en kaders die onderdeel zijn van de nota Grondprijnsbeleid 2009 'Prijsvorming op gegronde basis' d.d. 26 mei 2009 (RB2009-045).

Gronduitgifte voor de verschillende functies kan op de volgende wijzen plaats vinden:

- verkoop van kavels;
- optieverlening;
- gronduitgifte bij projectmatige bouw;
- erfpacht;
- interne overdracht (tussen gemeentelijke diensten); en
- verhuur.

Uitgangspunt is dat alle vormen van gronduitgifte in principe worden opengehouden.

Kostenverhaal

Bij actief grondbeleid ontstaat de mogelijkheid om naast de kosten voor het bouwrijpmaken van de uit te geven kavels ook de kosten voor de aanleg en inrichting van de openbare buitenruimte en de afdracht voor bovenwijkse voorzieningen bij de verkoopopbrengsten van bouwgrond te betrekken.

Er zijn situaties denkbaar waarin de gemeente geen actief grondbeleid kan voeren. De desbetreffende (grond)eigenaren worden dan als zelfstandig realisator aangemerkt en er is geen vrijwillige verwerving of onteigening mogelijk. De gemeente zal dan toch proberen de door haar gemaakte kosten zo optimaal mogelijk te verhalen.

Het verhalen van kosten voor de aanleg van openbare voorzieningen kan op de volgende manieren plaats vinden:

- gronduitgifte;
- exploitatieovereenkomst (privaatrechtelijke overeenkomst);
- samenwerking (publiek/private samenwerking);
- grondexploitatiewet via exploitatieplan (publiekrechtelijk).

Financieel management

Het is van een steeds groter wordend belang om in een vroeg stadium, namelijk de fase van het strategisch beleidsniveau, inzicht te krijgen in de financiële gevolgen van voorgestane ruimtelijke ontwikkelingen en het ruimtelijk beleid hierin. Dit inzicht wordt verkregen door het doen van aannames en gebruik te maken van kengetallen.

Hoe dichter de ruimtelijke ontwikkelingen en het ruimtelijk beleid bij de daadwerkelijke uitvoering komen, des te reëler en nauwkeuriger worden de becijferingen. Deze becijferingen vormen het financieel kader op hoofdlijnen. Dit kader wordt bestuurlijk (college en gemeenteraad) vastgesteld. Daarmee

wordt voorkomen dat er met afwijkende (financiële) ambities wordt gewerkt bij de nadere uitvoering van die ruimtelijke ontwikkelingen.

Voor de uitgangspunten over de reserves voor grondexploitaties in relatie tot de risico's wordt verwezen naar Paragraaf B. 'Weerstandsvermogen' in deze jaarrekening.

De verantwoording over en het jaarlijks inzicht in het gevoerde grondbeleid en de daarvoor beschikbare grondexploitaties worden ook jaarlijks bij de Voorjaarsnota aan de raad voorgelegd.

Verloop van de grondcomplexen in exploitatie

In deze paragraaf is per complex een korte toelichting op hoofdlijnen gegeven. Tevens is een tabel opgenomen, die financieel inzicht verschaft in het verloop van de complexen in exploitatie. Voor een uitgebreide toelichting per complex wordt verwezen naar de Meerjaren Prognose Grondexploitaties 2012 (MPG), die net als vorig jaar gelijktijdig met de jaarstukken en voorjaarsnota zal worden aangeboden.

De MPG geeft voor de grondbedrijfcomplexen met name inzicht in:

- de huidige financiële situatie per complex en getotaliseerd,
- de inhoudelijke programma's;
- de verwachte resultaten per complex en getotaliseerd;
- de risico's;
- winst- en verliesnemingen;
- ruimtegebruik;
- gehanteerde parameters.

<i>Bedragen x € 1.000</i>										
Complex	Boekwaarde 31-12-2010	Boekwaarde 31-12-2011	Prognose resultaat jaarstukken 2011	Resultaat op eindwaarde ¹⁾	Verwachte einddatum exploitatie	Nog te reali- seren opbrengsten gecumuleerd en geïnde- xeerd excl. Rente- opbrengst	Nog te maken kosten ge- cumuleerd en geïndexeerd excl. rente- kosten	Rentesaldo	Tussentijdse verlies- of winstneming ²⁾	Mutatie ver- lies- voorziening
Actief grondbeleid										
G.734 Zuidwijk/ Huy- genhoek	138	0	81	81	31-12-11				81	
G.738 Structuurwerken HHW	4.852	0	5.025	5.025	31-12-11				5.025	
G.749 Zandhorst III	587	440	617	617	31-12-12	679	508	6		
G.763 De Horst e.o.	-1.757	613	538	559	31-12-12	811	878	13		225
G.769 Recreatiegebied HHW-Zuid	1.271	439	493	511	31-12-12		439	11	500	
G.771 De Vaandel	-20.446	-21.771	3.883	4.038	31-12-36	124.078	73.493	-24.782		
G.780 De Draai	-44.215	-43.966	-10.036	-17.688	01-01-27	173.719	113.570	-29.670	-4.202	-1.400
G.800 HHW-Zuid (Ste- delijk gebied)	-9.341	-10.526	4.926	6.664	31-12-19	41.701	23.171	-1.340		
G.801 HHW-Zuid (PV- project) ³⁾	-121	178	0	0	31-12-12	720	898			
G.842 Stadshart	-3.203	-5.472	98	128	31-12-17	11.651	4.532	-1.519		
G.850 Beveland	366	233	782	812	31-12-12	941	365	3		
G.851 Westpoort	-2.020	-5.093	269	302	31-12-14	19.423	13.625	-403		
Subtotaal	-73.889	-84.925	6.676	1.049		373.723	231.479	-57.681	1.404	-1.175

¹⁾ Voor een toelichting op het begrip resultaat op eindwaarde zie pagina 80 van de MPG 2012.

²⁾ De tussentijdse winstnemingen- en de verliesvoorziening zijn reeds verwerkt in de jaarstukken 2011

³⁾ In de reservekeeper 2012 wordt voorgesteld om deze grondexploitatie, vanwege het specifieke karakter, toe te voegen aan de bestemmingsreserve 'Duurzaamheid'.

<i>Bedragen x € 1.000</i>										
Complex	Boekwaarde 31-12-2010	Boekwaarde 31-12-2011	Prognose resultaat jaarstukken 2011	Resultaat op eindwaarde ¹⁾	Verwachte einddatum exploitatie	Nog te reali- seren opbrengsten gecumuleerd en geïnde- xedeerd excl. Rente- opbrengst	Nog te maken kosten ge- cumuleerd en geïndexeerd excl. rente- kosten	Rentesaldo	Tussentijdse verlies- of winstneming ²⁾	Mutatie ver- lies- voorziening
Passief grondbeleid										
G.753 Broekhorn	-10.779	-11.339	0	0	31-12-20	11.679	340	0		
G.765 Project Noorder- eiland	71	66	62	62	31-12-12		5			
G.781 Hugo Oord	-27	-29	nbn	nbn	nbn	nbn	nbn	-1		
G.785 Olmenlaan	117	230	-220	-238	31-12-13	104	573			15
G.786 Tamarixplant- soen/Ter Kimme	1.233	1.254	240	292	31-12-16	15	1.190	213		
G.787 Poort Halfweg	123	346	-279	-302	01-01-14	550	902	-17	-279	100
G.793 Stationsweg-Ter Braaklaan	-17	23	-49	-49	31-12-12	32	62	0	-42	
Subtotaal	-9.279	-9.449	-246	-235		12.380	3.072	195	-321	115
Totaal	-83.168	-94.374	6.430	814		386.103	234.551	-57.486	1.083	-1.060

In bovenstaande tabel is de baten en lasten notering gehanteerd in plaats van de balans notering. Hierdoor staat een min teken voor een grondexploitatie waarbij de lasten hoger zijn dan de baten en een plus teken staat voor een grondexploitatie waarbij de baten hoger zijn dan de lasten.

Actief Grondbeleid

G.734 Zuidwijk/Huygenhoek

In februari 2012 heeft het college besloten het complex Zuidwijk/ Huygenhoek af te sluiten en de positieve boekwaarde van € 81.000 ten gunste te brengen van de algemene reserve. Alle werkzaamheden voor dit project zijn afgerond.

G.738 Structuurwerken

In de raad van februari 2012 (RB2012-007 d.d. 21 februari 2012) is om praktische redenen besloten om dit complex op te heffen en om de positieve boekwaarde en de verplichtingen over te hevelen naar de reserve NBK1.

G.749 Zandhorst III

In februari 2012 is de herziene grondexploitatie door het college vastgesteld met een positief resultaat van circa € 617.000. Aangezien de nog te maken kosten hoger zijn dan de boekwaarde is het op dit op grond van de kaders die zijn vastgelegd in de nota 'Grondbeleid' niet toegestaan tussentijds winst te nemen. Binnen het plan staan nog twee kavels met een totale oppervlakte van 4.385 m² te koop.

G.763 de Horst

In februari 2012 is de herziene grondexploitatie door het college vastgesteld. Aan het positieve resultaat ligt vooral ten grondslag een lagere afdracht aan de bestemmingsreserve 'Brede School de Horst'. Hierdoor is de verliesvoorziening uit 2010 van € 225.000 vrijgevallen.

G.771 de Vaandel (voorheen De Vork)

Er heeft in 2011 een herontwikkeling plaatsgevonden resulterend in een nieuw stedenbouwkundig plan, waarvan de financiële resultaten in de eerste herziene grondexploitatie zijn vervat en door de raad zijn vastgesteld op 24 mei 2011 (RB2011-059). In september 2011 is er door het college, binnen

de door de raad vastgestelde kaders, een tweede herziene grondexploitatie vastgesteld.

De werkzaamheden met betrekking tot het bouwrijp maken van de eerste fase zijn in januari 2012 gestart en zullen medio mei 2012 zijn afgerond.

G.780 de Draai

De ontwikkelingen van het afgelopen jaar en de vooruitzichten voor de komende jaren met betrekking tot het project De Draai hebben geleid tot een inmiddels derde herziening (RB2012-027 d.d. 27 maart 2012) van de laatst vastgestelde grondexploitatie van De Draai van februari 2011 (de tweede herziening) en een revisie van het Masterplan. Naar aanleiding van deze herziening is geconcludeerd dat een bedrag van € 4,2 miljoen aan pré-voorbereidingskosten niet meer goedge maakt kan worden. Dit bedrag is verwerkt in de jaarstukken 2011 en ten laste gebracht van de het rekeningresultaat 2011. Na deze verliesname bedraagt het verwachte resultaat van het project € 10 miljoen negatief.

Aangezien er vorig jaar een voorziening is getroffen van € 8,6 miljoen, is deze voorziening met € 1,4 miljoen verhoogd. Ook deze mutatie is in de jaarstukken 2011 verwerkt. De in tabel 1 opgenomen cijfers zijn conform de derde herziening. Voor een uitgebreidere beschrijving van de noodzakelijke en verwerkte aanpassingen wordt verwezen naar het gestelde in de het raadsbesluit over de Draai (RB2012-027 d.d. 27 maart 2012) en naar de MPG 2012.

G.800 Heerhugowaard-Zuid

In april 2012 is de herziene grondexploitatie door het college vastgesteld met een positief resultaat van circa € 4,5 miljoen (netto contante waarde). Aangezien de nog te maken kosten van circa € 23 miljoen hoger zijn dan de boekwaarde is het op grond van de kaders die zijn vastgelegd in de nota 'Grondbeleid' niet toegestaan tussentijds winst te nemen.

De gronduitgiften in plandeel 3 en 4 zijn als nog te realiseren grondopbrengsten ingerekend en omvatten een bedrag van € 41 miljoen.

De fasering ten slotte is door vertraging met vier jaar verlengd. De laatste gronduitgifte staat gepland in 2018.

G.801 PV-project Heerhugowaard-zuid

In 2012 wordt voorgesteld om dit project toe te voegen aan de reserve 'Duurzaamheid' (Reservekeeper 2012). Vanwege de verplichtingen die voortvloeien uit ontvangen subsidies kan de positieve boekwaarde niet worden afgeroomd.

G.842 Stadshart

De ontwikkeling van de 'stand alone' woningbouwlocaties loopt vertraging op als gevolg van de economische crisis. De ontwikkeling van Middenwaard vordert gestaag.

G.850 Beveland

In februari 2012 is de herziene grondexploitatie door het college vastgesteld met een positief resultaat van circa € 781.000. Aangezien de nog te maken kosten hoger zijn dan de boekwaarde is het op grond van de kaders die zijn vastgelegd in de nota 'Grondbeleid' niet toegestaan tussentijds winst te nemen. Binnen het plan staan nog 2 kavels met een totale oppervlakte van 6.219 m² te koop.

G.851 Westpoort

Op 21 september 2011 (RB2011-111) is de eerste grondexploitatie van de Westpoort door de gemeenteraad bekrachtigd. Uitgaande van de meest recente informatie zal het complex met een positief resultaat sluiten.

Passief grondbeleid

G.765 Noordereiland

De positieve boekwaarde op dit complex is het gevolg van een declaratie bij de ontwikkelaar van kosten die ten laste van de exploitatie zijn verantwoord.

Zodra het complex wordt afgesloten zal de positieve boekwaarde alsnog ten gunste van het rekeningresultaat worden gebracht.

G.781 Hugo Oord

Het betreft hier een binnenstedelijke herontwikkeling, inclusief woonservicecentrum, waarbij twee ontwikkelende partijen zijn betrokken; Woonwaard (WW) en de Pieter de Raat Stichting (DPRS). Met DPRS zal in 2012 een exploitatieovereenkomst worden gesloten. De overeenkomst met WW volgt later.

G.785 Olmenlaan

Eind 2011 is er gestart met de inrichting van het plein en dat zal in 2012 gereed zijn. Voor inrichting van het Olmenplein is een projectbudget beschikbaar vanuit de opbrengsten van het plan, welke in 2005 zijn vastgelegd in een exploitatieovereenkomst, echter zonder indexering. Voorts is er vertraging opgetreden waardoor het verschil tussen kosten en opbrengsten verder is toegenomen. Uit de voorziening groot onderhoud is een bedrag van € 104.000 beschikbaar. Op 22 november 2011 (RB2011-153) heeft de raad besloten om de reserve 'BWS/ Overwinstregeling' aan te spreken. Toch zal dit project met een verwacht negatief resultaat afsluiten (€ 220.000). Verwacht negatief resultaat is echter € 15.000 beter dan de prognose ultimo 2010.

G.786 Tamarixplantsoen

Het project Tamarixplantsoen maakt onderdeel uit van de toekomstvisie voor de Beukenlaan en gaat uit van behoud van het ruime en groene karakter van de Beukenlaan. De karakteristiek van de bestaande bebouwing is leidend voor de ontwikkeling. De plannen leiden tot verdichting van de bebouwing, die in de toekomst de functies wonen, welzijn en zorg zal krijgen. In totaal worden er circa 130 appartementen en 9 grondgebonden woningen gerealiseerd. Momenteel is er voor het eerste deel van het project een exploitatieovereenkomst gesloten met exploitatiemaatschappij CAS en is de gemeente

in onderhandeling met Woonwaard voor de realisatie van het andere deel. Het project zal naar waarschijnlijkheid kostendekkend worden afgesloten.

G.787 Poort Halfweg

Momenteel bevindt het eerste deel van dit project zich in de afrondende fase. Naar verwachting zullen de eerste woningen in 2012 worden opgeleverd. Fase 2 dient in 2013 te worden opgeleverd. Dit mede door een subsidiebeschikking waarin bepaalt dat het project 31 december 2013 dient te zijn afgerond om aanspraak te kunnen maken op de subsidie van € 165.000. Ultimo 2010 werd nog aangenomen dat deze subsidie voor de gemeente te behouden was, naar het nu blijkt moet deze subsidie doorbetaald worden aan de projectontwikkelaar. Dit is dan ook de reden dat het tekort op dit complex is opgelopen tot € 279.000. Gezien de korte looptijd van deze grondexploitatie is het niet de verwachting dat het tekort nog terug verdiend kan worden en is daarom de verliesvoorziening opgeheven en is er een daadwerkelijk verlies genomen.

G.793 Stationsweg-ter Braaklaan

Het project is afgerond en afgesloten met een negatief saldo van circa € 49.000. Hiervan is reeds € 42.000 ten laste van het rekeningresultaat 2011 gebracht. Het verlies is grotendeels veroorzaakt door een stuk openbare weg ter plaatse, waarvan de kosten ten onrechte ten laste van dit complex zijn gebracht.

(Tussentijdse) winst- en verliesneming resterende complexen in exploitatie

In de nota 'Grondbeleid 2008' (RB2008-074 d.d. 24 juni 2008) zijn in paragraaf 7.1.4 'Winst- en verliesneming' de voorwaarden voor het nemen van winst en verlies bij grondexploitatie opgenomen met als basis de bepalingen uit het BBV.

In de praktijk betekent dit dat onder de volgende voorwaarden tussentijds winst kan worden genomen; er is sprake van een positieve boekwaarde (gerealiseerde opbrengsten zijn hoger dan gerealiseerde kosten).

- De nog te maken kosten kunnen ruimschoots worden afgedekt door deze positieve boekwaarde.
- Het verschil tussen de positieve boekwaarde en nog te maken kosten wordt als tussentijdse winst aangeduid.

Bij toepassing van vermelde voorwaarden kunnen de volgende **winstnemingen** worden gedaan;

G.734 Zuidwijk/Huygenhoek	€	81.000
G.738 Structuurwerken	€	5.025.000
G.769 Recreatiegebied Heerhugowaard Zuid	€	500.000
Totaal	€	5.606.000

De totale winstneming bedraagt € 5.606.000 en is ten gunste gebracht van het rekeningresultaat 2011.

Voor een aantal complexen geldt dat er een verlies dient te worden genomen. Voor deze complexen geldt dat er bij de huidige uitgangspunten een tekort is ontstaan in de exploitatie van deze complexen en het niet aannemelijk is dat dit tekort nog zal verdwijnen.

Vanuit de grondexploitaties is gebleken dat voor de volgende complexen **verliezen** dienen te worden genomen:

G.780 De Draai	€	5.602.000
G.787 Poort Halfweg	€	179.000
G.793 Ter Braaklaan	€	42.000
Totaal	€	5.823.000

Voor een aantal complexen geldt dat er een voorziening (voor een verwacht verlies) dient te worden getroffen. Voor deze complexen geldt dat er bij de huidige uitgangspunten een tekort is ontstaan in de exploitatie van deze complexen.

Conform de bepalingen opgenomen in het BBV moeten verwachte verliezen direct ten laste van het resultaat worden gebracht.

Het is echter mogelijk dat er in de toekomst aanpassingen worden gedaan binnen de plannen (zoals wijzigingen in het programma, bezuinigingen binnen het plan, et cetera) waardoor het voorziene verlies zal slinken of zelfs zal verdwijnen. Jaarlijks zal worden bekeken of de getroffen voorzieningen nog toereikend zijn.

Vanuit de grondexploitaties is gebleken dat voor de volgende complexen **voorzieningen** kunnen vrijvallen:

G.763 De Horst	€	225.000
G.785 Olmenlaan	€	15.000
Totaal	€	240.000

Per saldo is het financiële effect op het rekeningresultaat 2011 van wat in deze paragraaf is opgenomen:

Saldo winstnemingen 2011	€	5.606.000
Saldo verliesnemingen 2011	-/€	5.823.000
Saldo vrijval voorzieningen 2011	€	240.000
Totaal	€	23.000

De eerder genoemde winstneming op complex G.738 ad € 5.025.000 zal op basis van het raadsbesluit (RB2012-007) van 22 februari 2012 worden toegevoegd aan de bestemmingsreserve NBK I. Deze toevoeging vindt plaats bij de resultaatbestemming van het rekeningsresultaat 2011.

Niet in exploitatie genomen gronden (NIEGG)

Naast de actieve en passieve grondbedrijfcomplexen heeft de gemeente een aantal niet in exploitatie genomen gronden. De meeste van deze gronden zijn grondaankopen met het doel deze in de (nabije) toekomst te gaan ontwikkelen.

Hieronder een overzicht van de mutaties van de boekwaarden van de complexen binnen 'Niet in exploitatie genomen gronden'.

Complex	Bedragen x € 1.000		
	Boekwaarde 31-12-2010	Boekwaarde 31-12-2011	Mutatie 2011
G.732 Gebouwen/gronden buiten grex	-1.526	-1.594	-68
G.731 Strategische Grondaankopen	-725	-758	-33
G.743 Stationsgebied	240	679	439
G.766 Bickerstraat	-444	-465	-21
G.790 Nieuwe ontwikkeling Berckheideplein	0	0	0
G.792 Acacialaan	-8	-17	-9
Totaal NIEGG	-2.463	-2.155	308

Overzicht baten en lasten

In het onderstaand overzicht van baten en lasten over het jaar 2011 zijn ter vergelijking ook de cijfers over 2010 (jaarrekening), de primair vastgestelde begroting 2011 en de actuele begroting 2011 (inclusief de reeds gemelde effecten bij de tweede bestuursrapportage) weergegeven.

<i>Bedragen x € 1.000</i>					
Overzicht baten en lasten	Jaarrekening 2010	Primair vastgestelde begroting 2011	Actuele begroting 2011	Realisatie 2011	Verskil actuele begroting vs realisatie
Lasten					
1. Veiligheid	3.319	3.584	3.364	3.374	-10
2. Stedelijk beheer	27.665	26.773	27.857	28.169	-312
3. Stedelijke voorzieningen en duurzame leefomgeving	64.073	43.905	45.940	51.997	-6.057
4. Sociale samenhang	47.517	46.203	46.692	46.963	-271
5. Dienstverlening, communicatie en informatisering	12.556	9.400	12.212	12.149	63
Totaal Lasten	155.130	129.865	136.065	142.652	-6.587
Baten					
1. Veiligheid	68	105	102	109	7
2. Stedelijk beheer	11.085	10.202	10.929	11.323	394
3. Stedelijke voorzieningen en duurzame leefomgeving	50.563	38.559	37.370	44.812	7.442
4. Sociale samenhang	20.871	19.795	17.658	19.140	1.482
5. Dienstverlening, communicatie en informatisering	4.804	1.145	2.490	2.651	161
Totaal Baten	87.391	69.806	68.549	78.035	9.486

<i>Bedragen x €1.000</i>					
Overzicht baten en lasten	Jaarrekening 2010	Primair vastgestelde begroting 2011	Actuele begroting 2011	Realisatie 2011	Verschil actuele begroting vs realisatie
Resultaat					
Totaal programma's	-67.739	-60.059	-67.516	-64.617	2.899
Algemene dekkingsmiddelen	60.202	57.578	62.899	63.777	878
Onvoorzien	0	-68	0	0	0
Resultaat voor bestemming	-7.537	-2.549	-4.617	-840	3.777
Mutatie reserves	3.847	3.256	5.325	5.189	-136
Resultaat na bestemming	-3.690	707	708¹⁾	4.349	3.641

Toelichting bij overzicht van baten en lasten

- 1) In raadsvergadering van 20 december 2011 (Rb2011-163) is besloten tot het actualiseren van de budgetten op basis van de tweede bestuursrapportage. In het aan dit raadsbesluit ten grondslag liggende voorstel wordt uitgegaan van een verwachte onderschrijding van de budgetten met € 417.000.

Begrotingsresultaat tweede bestuursrapportage	€ 344.000
Saldo gemelde afwijkingen tweede bestuursrapportage	+ € 417.000
Prognose rekeningresultaat tweede bestuursrapportage	€ 761.000

Na de tweede bestuursrapportage is er nog begrotingswijziging verwerkt die van invloed was op het verwachte rekeningresultaat 2011.

Prognose rekeningresultaat tweede bestuursrapportage	€ 761.000
Vormen bestemmingsreserve voor de aanleg van vrij liggende fietspaden Amstel (RB2011-117 d.d. 22 november 2011)	- € 53.000
Prognose rekeningresultaat	€ 708.000

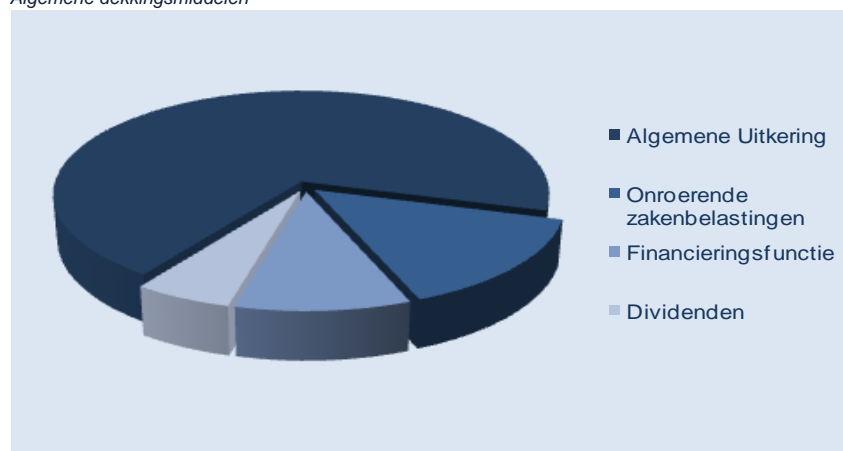

Algemene dekkingsmiddelen en bedrag voor onvoorziene uitgaven

Algemene dekkingsmiddelen

Overzicht van baten en lasten	Bedragen x € 1.000				
	Jaarrekening 2010	Primair vastgestelde begroting 2011	Actuele begroting 2011	Realisatie 2011	Vershil actuele begroting vs realisatie
Algemene Uitkering	44.154	42.791	43.709	44.460	751
Dividenden	803	343	3.546	3.612	66
Financieringsfunctie	6.651	5.273	6.350	6.421	71
Onroerende zakenbelastingen	8.594	9.171	9.294	9.284	-10
Totaal algemene dekkingsmiddelen	60.202	57.578	62.899	63.777	878

Algemene dekkingsmiddelen

Bedrag voor onvoorziene uitgaven

In de primaire begroting 2011 is een bedrag van € 68.000 voor de post Onvoorziene uitgaven opgenomen. In 2011 is er geen beroep gedaan op het budget onvoorziene uitgaven.

Toelichting op de programmarekening

In dit onderdeel wordt het rekeningresultaat 2011 nader toegelicht. Achtereenvolgens wordt ingegaan op:

- het verloop van het rekeningresultaat sinds 2007;
- de belangrijkste verschillen per raadsprogramma tussen begroting en realisatie 2011;
- de verschillen tussen begroting en realisatie 2011 voor wat betreft de algemene dekkingsmiddelen;
- de verschillen tussen begroting en realisatie 2011 voor wat betreft de reserves.

Waar gesproken wordt over 'de begroting' wordt in dit verband bedoeld op de actuele begroting inclusief de effecten op de begroting 2011 van de bij de tweede bestuursrapportage 2011 gemelde afwijkingen. Deze effecten zijn door de raad op 20 december 2011 geaccordeerd.

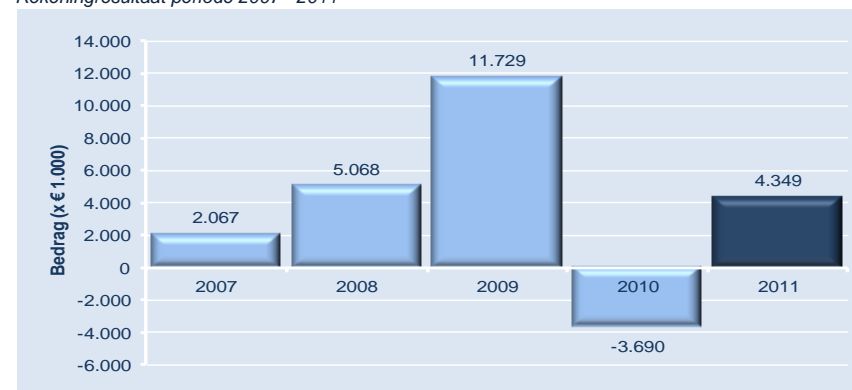
Per programma wordt gegeven:

- een overzicht van het totale verschil tussen begroting en realisatie, gesplitst in lasten en baten; en
- een analyse van de belangrijkste afwijkingen in het betreffende programma. Ook voor de algemene dekkingsmiddelen en de reserves wordt een soortgelijk inzicht gegeven.

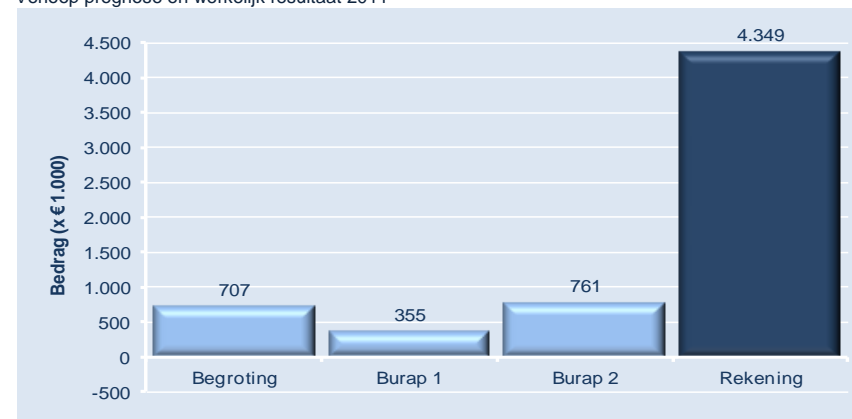
Ten aanzien van de verklaarde verschillen wordt aangegeven in hoeverre het verschil een incidenteel (alleen van invloed op het resultaat 2011) dan wel een structureel (tevens van invloed op het meerjarenperspectief) karakter heeft. Dit wordt aangeduid met de letters **I** (= incidenteel) en **S** (= structureel).

Verloop rekeningresultaat 2007 - 2011

Rekeningresultaat periode 2007 - 2011

Verloop prognose en werkelijk resultaat 2011

Toelichting programma 1: Veiligheid.

<i>Bedragen x €1000</i>			
Programma 1:	Begroting 2011	Realisatie 2011	Verschil
Lasten	3.364	3.374	10 N
Baten	102	109	7 V

Toelichting programma 2. Stedelijk beheer.

Bedragen x € 1.000			
Programma 2:	Begroting 2011	Realisatie 2011	Vershil
Lasten	27.857	28.169	312 N
Baten	10.929	11.323	394 V

Bedragen x € 1.000			
Toelichting verschillen	I/S	Lasten	Baten
<p>Wegen, straten en pleinen.</p> <p>In de tweede bestuursrapportage is al gemeld dat meer uren zouden worden geschreven dan was begroot. Uit de cijfers van de jaarrekening is er gebleken dat er op dit product nog eens 740 uur meer zijn verantwoord dan bij de tweede bestuursrapportage was verwacht.</p>	I	47 N	
<p>Parkeren.</p> <p>De begrote inkomsten voor parkeren zijn gebaseerd op de begrote parkeergelden minus de exploitatievergoeding voor Interparking Nederland B.V. In de tweede bestuursrapportage is op basis van een voorzichtige prognose van de parkeergelden over de eerste zeven maanden van 2011 een nadeel gemeld van € 42.000. Uiteindelijk zijn de parkeergelden € 5.000 hoger uitgevallen dan primair begroot waardoor er ten opzichte van de tweede bestuursrapportage een voordeel van € 47.000 is ontstaan.</p> <p>Daarnaast is er nog eens een voordeel van € 24.000 ontstaan omdat Interparking Nederland B.V. over 2011 lagere exploitatiekosten in rekening heeft gebracht dan geraamd.</p> <p>Evaluatie van de parkeergelden vindt, conform het raadsbesluit (RB2011-034 d.d. 22 maart 2011), plaats in de Voorjaarsnota 2013.</p>	I		71 V

Bedragen x € 1.000			
Toelichting verschillen	I/S	Lasten	Baten
<p>Openbare verlichting.</p> <p>In de tweede bestuursrapportage is gemeld dat er op dit product 363 uren meer zouden worden verantwoord dan was begroot. Uit de cijfers van de jaarrekening is er gebleken dat er slechts 47 uren meer zijn gemaakt dan begroot.</p>	I	27 V	
<p>Straatreiniging.</p> <p>Het totale voordeel op de lasten bestaat uit verschillende onderdelen. In de bij de tweede bestuursrapportage is verondersteld dat ter vervanging van een kapotte veegmachine er tijdelijk één ingehuurd zou moeten worden. Omdat het probleem minder groot was dan oorspronkelijk verwacht bleek dat niet noodzakelijk. Wel is als gevolg van de kapotte veegmachine minder veegvuil aan de verwerker aangeboden. Een deel van de werkzaamheden van het straatreinen wordt door het WNK gedaan. Het WNK kon echter vanaf week 36 minder personeel leveren. Verder is als gevolg van de invallende winter in december de uitruimronde verschoven naar 2012. Een deel van de verwachte externe arbeid is verricht door het eigen personeel.</p> <p>Er zijn minder kosten gemaakt op het product 'Straatreiniging'. Daardoor valt de doorbelasting aan de producten 'Afvalinzameling' en 'Rioof' ook lager uit dan gepland.</p>	I	90 V	
<p>Gladheidsbestrijding.</p> <p>Ten opzichte van de ramingen zijn er door de relatief zachte winter 939 minder uren aan gladheidsbestrijding besteed.</p>	I		33 N
		42 V	

		Bedragen x € 1.000	
Toelichting verschillen	I/S	Lasten	Baten
Openbaar basisonderwijs.			
Elk jaar worden de energielasten van de schoolwoningen Anna Polaktuin aan de schoolbesturen van de stichting Flore en stichting De Blauwe Loper doorbelast. Door het ontbreken van een energiemeter zijn er over de periode oktober 2000 tot juni 2011 geen energiekosten betaald aan de energieleverancier. Inmiddels heeft de leverancier alsnog een rekening van € 165.000 verstuurd.	I	165 N	
Er komt nog een overleg met de schoolbesturen over het alsnog doorberekenen van deze kosten. Zij hebben over deze periode namelijk wel een vergoeding van het Rijk ontvangen voor deze kosten. Uitgangspunt van het college is dat deze lasten in 2012 door de schoolbesturen worden vergoed.			
De gemeente betaald in eerste instantie de huisvestingslasten voor het schoolgebouw Eclips. Vervolgens worden deze huisvestingslasten in rekening gebracht bij de gebruikers van het gebouw. Omdat zowel de lasten als de baten niet begroot zijn leidt dit tot afwijkingen aan zowel de lasten als de baten kant bij de jaarrekening.	S	90 N	90 V
Onderwijshuisvesting openbaar basisonderwijs.			
Ieder jaar moet de gemeente een bedrag betalen aan de Vereniging van eigenaren voor groot onderhoud voor het schoolgedeelte van het gebouw aan de Anna Polaktuin. Bij de inventarisatie van vastgoedgegevens en contractafspraken bleek dat we de afgelopen jaren te veel betaald hebben. Het teveel betaalde bedrag dat terug ontvangen is geeft een incidenteel voordeel.	I S	96 V PM	
Op basis van eerste prognoses kan het jaarlijkse bedrag verlaagd worden. Zo mogelijk in de eerste bestuursrapportage van 2012 wordt hierover gerapporteerd.			
In het kader van de regeling verbetering binnenklimaat primair onderwijs 2009 hebben wij € 19.000 ontvangen voor de uitgevoerde Energie en Binnenmilieu Adviezen. De uitgaven hadden al plaatsgevonden in 2010.			

		Bedragen x € 1.000	
Toelichting verschillen	I/S	Lasten	Baten
Onderwijshuisvesting bijzonder basisonderwijs.			
In 2011 is een nulmeting gedaan om de toekomstige uitgaven voor het groot onderhoud in beeld te krijgen en te kunnen opnemen in het meerjaren onderhoudsprogramma. De kosten van nulmeting waren niet groot.	I	20 N	
Onderwijshuisvesting bijzonder voortgezet onderwijs.			
Op basis van het Onderwijshuisvestingsprogramma 2011 heeft het Trinitas College recht op een huurvergoeding voor sportvelden en gymzalen. Deze is gebaseerd op het aantal leerlingen welke moeilijk te prognosticeren is in verband met in- en uitstroom van leerlingen van en naar andere gemeenten (vrijheid van schoolkeuze). Een gedeelte van deze overschrijding wordt gecompenseerd door extra huurinkomsten in programma 4: 'Sociale samenhang' op het product 'Overige sportaccommodaties'.	I	59 N	
Openbaar groen, parken en plantsoenen.			
Op dit product zijn meer uren verantwoord als gevolg van:	I	40 N	
<ul style="list-style-type: none"> Het opstellen van het omvorming- en schoffelbestek Het doorrekenen van de nieuwe kernindeling in het groen. Deze uren zijn minder gemaakt op het product 'Lijkbezorging'. Het voorbereiden van de bezuinigingen. 			
Het beschikbare budget voor onderhoud materieel is overschreden met € 26.000 als gevolg van vooral hogere brandstofkosten.	S	26 N	

		Bedragen x € 1.000	
Toelichting verschillen	I/S	Lasten	Baten
Lijkbezorging.			
De inzet van de betreffende medewerker was benodigd in het product 'Groen'. Vooral de voorbereidingen op de bezuinigingen en de nieuwe kernindeling hebben veel tijd gevraagd.	I	21 V	
Er zijn minder begrafenissen geweest (39) dan begroot (68). Vanwege het onvoorspelbare verloop hiervan is in de tweede bestuursrapportage nog geen melding gedaan.	I		44 N
Inzameling huishoudelijk afval.			
In de tweede bestuursrapportage is reeds gemeld dat er een voordeel van € 190.000 zou zijn. Dit voordeel zou extra worden gedoteerd aan de voorziening 'Afvalinzameling'. Bij het opmaken van de jaarstukken is gebleken dat ten opzichten van de tweede bestuursrapportage de lasten nog eens met € 94.000 werden overschreden. Deze overschrijding op de lasten wordt hoofdzakelijk veroorzaakt door hogere onderhoudskosten en brandstofkosten voor het materieel en het feit dat door stijging in volume en prijzen hogere vergoedingen zijn betaald aan de inzamelaars van oud papier.	I	132 N	
Daarnaast zijn er voor € 132.000 meer aan inkomsten gerealiseerd. Het voordeel op de baten wordt hoofdzakelijk veroorzaakt door een hogere opbrengst oud papier (volume- en prijsontwikkeling). De nu gemelde afwijking ten opzichte van de tweede bestuursrapportage is vooral het gevolg van de gewijzigde manier van verrekenen van kosten en opbrengsten (bruto in plaats van netto) door de nieuwe verwerker van oud papier.	I		132 V
Het saldo van € 38.000 van de extra baten € 132.000 minus de hogere lasten € 94.000 wordt extra aan de voorziening gedoteerd.			

		Bedragen x € 1.000	
Toelichting verschillen	I/S	Lasten	Baten
Vastgoedbeheer gemeentelijke eigendom.			
In het kader van de werkzaamheden voor de jaarrekening 2011 heeft er een beoordeling van de Vaste Activa plaatsgevonden. Uit deze beoordeling is gebleken dat de grond onder de noodlokalen van het Han Fortmann College op de voormalige locatie aan de Bevelandseweg verkocht is aan het Hoogheemraadschap Noord-Kennemerland en hierdoor niet meer als actief in onze boekhouding mag voorkomen. De boekwaarde van de grond is via een eenmalige afschrijving ten laste van dit product gebracht. Hiertegenover staat een onttrekking aan de reserve 'Schoolwoningen' voor hetzelfde bedrag. Dit omdat de oorspronkelijke dotatie aan de reserve 'Schoolwoningen' bestond uit de totale opbrengst van genoemde grondtransactie.	I	49 N	
In de tweede bestuursrapportage is reeds gemeld dat op de verhuur een voordeel zou worden gerealiseerd. De werkelijke opbrengst is nog hoger uitgevallen (€ 30.000). Omdat het om geliberaliseerde pacht gaat waarvan de pachtcontracten telkens voor een jaar worden afgesloten betreft dit een incidenteel voordeel.	I		30 V
In de tweede bestuursrapportage is een nadeel van € 105.000 gemeld door het niet kunnen realiseren van opbrengst verkoop openbaar groen. In het laatste kwartaal is er toch nog een aantal grote transacties geweest. Deze zijn afhankelijk van vragen/initiatieven van particulieren en laten zich dus slecht voorspellen. Ten tijde van het opstellen van de tweede bestuursrapportage leek dit resultaat, zeker gezien het eerste deel van het jaar, niet haalbaar te zijn.	I		105 V

Toelichting programma 3. Stedelijke voorzieningen en duurzame leefomgeving.

Bedragen x € 1.000			
Programma 3:	Begroting 2011	Realisatie 2011	Verschil
Lasten	45.940	51.997	6.057 N
Baten	37.370	44.812	7.442 V

Bedragen x € 1.000			
Toelichting verschillen	I/S	Lasten	Baten
Monumenten. Vanuit de reserve 'Monumenten' is een budget beschikbaar gesteld van € 70.000 voor de renovatie van het dak Poldermuseum. In 2011 is hierop € 45.000 uitgegeven waardoor een voordeel ontstaat op dit product van € 25.000. Bij de mutaties reserves leidt dit tot een nadeel van € 25.000 omdat de onttrekking is gebaseerd op de werkelijk gemaakte kosten.	I	25 V	
Evenementen. Voor het project 'Hartje Winter' geldt dat de gemeente € 50.000 voor eigen rekening neemt. Extra kosten dienen te worden gedekt door sponsorinkomsten. Gezien het feit dat de extra inkomsten de bovenmatige lasten dekken kan worden geconcludeerd dat dit is gelukt.	I	25 N	75 V
Bestemmingsplannen. Net als vorig jaar is het budget voor extern onderzoek (onder andere ten behoeve van planschadeclaims) niet volledig aangewend. In 2009 en 2008 was dat wel het geval. De grilligheid van het verloop van de claims gecombineerd met de huidige economische omstandigheden is de reden dat dit voordeel vooralsnog als incidenteel wordt aangemerkt.	I	28 V	
Er zijn minder uren toegerekend aan dit product dan werd aangenomen in de tweede bestuursrapportage.	I	10 V	

Bedragen x € 1.000			
Toelichting verschillen	I/S	Lasten	Baten
Milieubeleid/ -programma. Van het Agentschap NL is een subsidie ontvangen voor het NME. Hier staat een uitgavenverplichting tegenover. Omdat deze uitgaven in 2011 nog niet hebben plaatsgevonden is dit bedrag als vooruit ontvangen op de balans opgenomen. De gemeente heeft de afgelopen vier jaren € 274.000 aan eigen middelen aan het budget 'Duurzaamheid' gedoteerd. Hiervan is in deze periode € 150.000 uitgegeven waardoor nog een bedrag resteert van € 124.000. Daar tegenover staat dat in de afgelopen vier jaar meer uren ten laste van de exploitatie zijn gebracht dan begroot (€ 91.000). Dit bedrag wordt aan het budget 'Duurzaamheid' onttrokken ten gunste van de exploitatie zodat het nadeel van de afgelopen jaren wordt gecompenseerd. Vrijval resterend saldo van de doeluitkering 'Duurzame Ontwikkeling' in verband met het niet aanwezig zijn van een bestedingsplan (voordeel € 33.000). De cofinanciering van de IKS subsidie was geboekt als een voorziening. Bij de controle van de jaarstukken 2011 is gebleken dat dit een bestemmingreserve moet zijn. Omdat het instellen van een bestemmingsreserve de bevoegdheid van de raad is, is de voorziening teruggeboekt. Bij het voorstel van de bestemming van het resultaat wordt aan u voorgesteld om een bestemmingsreserve in te stellen voor deze cofinanciering (voordeel € 138.000).	I	40 N	302 V
Handhaving. Het uurtarief van de afdeling Handhaving bestaat voor een gedeelte uit doorbelaste overhead van OO en het sectormanagement. Omdat deze beiden zijn onderschreden leidt dit tot een lager uurtarief en dus ook een lagere belasting van dit product.	I	61 V	

		Bedragen x € 1.000	
Toelichting verschillen	I/S	Lasten	Baten
Stedelijke vernieuwing.			
Voor ISV-3 ontvangt de gemeente een specifieke uitkering van de provincie. Deze uitkering is niet begroot. Omdat er nog geen bestedingen in het kader van ISV-3 zijn gedaan moeten deze ontvangsten als niet besteed op de balans worden gepresenteerd.	I	105 N	105 V
Herrubricering van de voorziening 'ISV-2'. Definitieve subsidiebeschikking is al afgegeven door de provincie, echter de module bodemsanering moet nog worden uitgevoerd. Door middel van bestemmingresultaat zal worden voorgesteld om hiervoor een bestemmingsreserve te vormen (voordeel € 585.000).	I		585 V
Nog te ontvangen subsidie in het kader van de aanleg van een fietsbrug over de N242. Deze wordt via mutatie reserves toegevoegd aan de reserve 'NBK 1' (voordeel € 95.000).	I		95 V
Vergunningverlening.			
De leges zijn in de begroting zo reëel mogelijk geschat rekening houdend met een licht herstel van de bouwcrisis. Een lastige opdracht omdat de bouwwereld onder druk staat en het resultaat afhankelijk is van externe initiatieven. Ondanks het gegeven dat geen sprake is van herstel op landelijk niveau blijkt eind 2011 dat de begrote legesinkomsten ruimschoots zijn gerealiseerd. Dit werd vooral veroorzaakt door het feit dat in het laatste kwartaal een aantal complexere aanvragen is ingediend (voordeel € 104.000). In 2011 aangevraagde omgevingsvergunningen die in 2012 zijn gefactureerd (voordeel € 150.000).	I		254 V
Woonwagens.			
Dit betreft een voordeel dat is ontstaan na de verkoop van de standplaats aan Van Veenweg 116 in december 2011.	I		36 V

		Bedragen x € 1.000	
Toelichting verschillen	I/S	Lasten	Baten
Grondexploitaties.			
Met RB 2012-027 d.d. 27 maart 2012 heeft de raad besloten de verliesvoorziening De Draai met € 1.400.000 te verhogen tot € 10.000.000. Daarnaast wordt op basis van hetzelfde raadsvoorstel een extra verliesvoorziening genomen op de pre-ontwikkelingskosten voor een bedrag van € 4.202.000. Het resterende nadelig saldo wordt onder andere veroorzaakt door het nemen van kleinere verliezen op onder andere Poort Halfweg en Terbraaklaan. € 321.000. Voor een toelichting hierop wordt verwezen naar paragraaf G. 'Grondbeleid' van deze jaarrekening.	I	5.949 N	
Het voordeel op dit product wordt hoofdzakelijk veroorzaakt door het nemen van een winst van € 5.025.000 op de grondexploitatie Structuurwerken Heerhugowaard. Daarnaast wordt nog een winst genomen van € 500.000 op Recreatiegebied Heerhugowaard-Zuid en wordt een eerder genomen verliesvoorziening van € 225.000 op de Horst ongedaan gemaakt. Voor een toelichting hierop wordt verwezen naar paragraaf G. 'Grondbeleid' van deze jaarrekening.	I		5.954 V
In de PV project Stad van de Zon was een vooruit ontvangen subsidie geboekt. Deze moet echter onder overlopende passiva als nog te ontvangen worden geboekt. (nadeel € 339.000). De overboeking naar de post vooruit ontvangen subsidie maakt het noodzakelijk om een correctie van de balanspost 'Bouwgronden in exploitatie' te maken voor het zelfde bedrag (voordeel € 339.000).	I	339 N	339 V
De subsidie fietstunnel Broekhorn is al nog te ontvangen subsidie opgenomen (voordeel € 146.000). De overboeking naar de post nog te ontvangen subsidie maakt het noodzakelijk om een correctie van de balanspost 'Bouwgronden in exploitatie' te maken voor het zelfde bedrag (nadeel € 146.000).	I	146 N	146 V

Toelichting programma 4. Sociale samenhang.

Bedragen x € 1.000			
Programma 4:	Begroting 2011	Realisatie 2011	Verschil
Lasten	46.692	46.963	271 N
Baten	17.658	19.140	1.482 V

Bedragen x € 1.000			
Toelichting verschillen	I/S	Lasten	Baten
Wijkgericht werken. Ten opzichte van de prognose bij de tweede bestuursrapportage zijn er minder uren verantwoord waardoor een voordeel is ontstaan van € 17.000. Het totale wijkbudget bedraagt € 386.000. Hiervan is in 2011 € 342.000 uitgegeven. Dit leidt tot een voordeel van € 44.000; hiervan is € 29.000 al gemeld bij de tweede bestuursrapportage. Door het ontbreken van drie wijkpanels zijn er minder projecten ingediend dan verwacht.	I	32 V	
Overige sportaccommodaties. Het voordeel op de lasten betreft de herstelkosten op het sportcomplex de Wending die door de vereniging aan de gemeente zijn terugbetaald. Omdat de uitgaven al zijn verantwoord in het boekjaar 2010 leidt dit in 2011 tot een voordeel.	I	19 V	
Het voordeel op de baten wordt veroorzaakt door hogere huurinkomsten sportvelden voor het gymnastiekonderwijs (zie ook het product 'Bijzonder voortgezet onderwijs' in programma 2. 'Stedelijk beheer').	I		26 V
Accommodaties kunst en cultuur. Het voordeel op dit product betreft het liquidatiesaldo na opheffing van De Schakel.	I		52 V

Bedragen x € 1.000			
Toelichting verschillen	I/S	Lasten	Baten
Wet Buig. Het nadeel wordt veroorzaakt door een extra toevoeging aan de voorziening debiteuren. Het percentage van de 'oninbaarheid' is verhoogd van 44% naar 75% vanwege de moeilijke inbaarheid van de openstaande vorderingen op WWB-kanten.	I	478 N	
Besluit Bijstandverlening Zelfstandigen. Het voordeel op de baten is ontstaan doordat er per saldo meer leningen zijn afgelost dan dat er zijn verstrekt. Van dit voordeel moet 75 % worden terugbetaald aan het Rijk. Als gevolg van de afrekening van het Rijk over 2009 is nog een voordeel gerealiseerd van € 33.000.	I	145 N	226 V
Kinderopvang. Over de jaren 2007 t/m 2010 is de subsidie aan twee organisaties lager vastgesteld. Daarnaast is in overleg met de VNG is besloten om de periodieke inspecties ten aanzien van de peuterspeelzalen voor het jaar 2011 te laten vervallen. Verder zijn ook geen periodieke inspecties bij al ingeschreven gastouders uitgevoerd door de GGD en is het aantal nieuwe aanmeldingen van gastouders in 2011 achtergebleven bij de verwachtingen. Voor 2012 zijn afspraken tussen de VNG en GGD gemaakt over de inspecties.	I	61 V	

		Bedragen x € 1.000	
Toelichting verschillen	I/S	Lasten	Baten
WMO.			
In de tweede bestuursrapportage is ten aanzien van dit product gemeld dat als gevolg van een toenemende vraag huishoudelijke hulp 1 de lasten zouden worden overschreden met € 354.000. Deze toenemende vraag is het gevolg van ouder wordende inwoners en afname van zorg AWBZ. De overschrijding op jaarrekeningbasis blijkt € 375.000 te bedragen.	I	21 N	
In de tweede bestuursrapportage is ook gemeld dat als gevolg van de toenemende vraag ook € 178.000 meer als eigen bijdrage zou worden ontvangen. Bij de jaarrekening blijkt dat de eigen bijdrage € 298.000 hoger uitvalt dan begroot (voordeel € 120.000). Dit wordt mede veroorzaakt doordat in 2011 het aantal huishoudens met een minimale eigen bijdrage met 15% afgenomen. Dit betekent dat bij 15% van de huishoudens nu meer dan de minimale eigen bijdrage kan worden geïncasseerd. In de raadsbegroting 2012 is met deze hogere bijdrage rekening gehouden.	I		120 V
Participatiebudget.			
Op dit budget is een voordeel ontstaan doordat een deel van de kosten dat voor rekening van de gemeente zou komen kon worden ondergebracht onder de kosten van re-integratieactiviteiten die worden vergoed door het Rijk.	I	69 V	
De terugvordering van WEB gelden van het Horizon College leiden aan de baten kant tot een voordeel van € 142.000. Tegelijkertijd bestaat hiervoor een terugbetalingsverplichting aan het Rijk wat aan de lasten kant zorgt voor een overschrijding.	I	142 N	142 V
Sociaal cultureel werk.			
De belangrijkste redenen van de afwijking zijn:	I	38 V	
<ul style="list-style-type: none"> • Vaststelling van welzijns subsidies over voorgaande jaren. • Een aantal projecten vanuit de WMO zijn voordeliger uitgevoerd. 			

		Bedragen x € 1.000	
Toelichting verschillen	I/S	Lasten	Baten
Maatschappelijk werk.	I		135 V
Het voordeel op dit product komt tot stand doordat de budgetten uit het uitvoeringsprogramma 'WMO 2011' niet volledig zijn uitgegeven:			
<ul style="list-style-type: none"> • Project 'financiële administratie thuis' niet uitgevoerd (voordeel € 50.000); • 'Maatschappelijke participatie kwetsbare groepen' gedeeltelijk uitgevoerd (voordeel € 33.000); • Om de vroegsignalering ouderen te verbeteren was het aanvankelijke idee dat een soort 'consultatiebureau voor ouderen' hierin een rol kon spelen. Voortschrijdend inzicht heeft echter geleerd dat in context van de decentralisaties en kanteling beter gekoerst kan worden in de richting van gebiedsgerichte zorgwelzijnteam (voordeel € 15.000). • In 2010 is aan Woonwaard de opdracht gegeven voor het opplussen van woningen. Dit project wordt niet in uitvoering genomen (voordeel € 37.000). 			

		Bedragen x € 1.000	
Toelichting verschillen	I/S	Lasten	Baten
<p>WMO individuele voorzieningen.</p> <p>Het voordeel op dit product betreft:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Woonvoorzieningen (voordeel € 62.000); de woningaanpassingen zijn divers van financiële omvang. In 2011 zijn minder aanvragen voor grote woningaanpassingen gedaan. • Vervoersvoorzieningen (voordeel € 138.000); het feitelijk gebruik van de Regiotaxi ligt lager dan voorzien. Het negatieve imago van de vorige aanbieder van het taxivervoer draagt daar nog steeds aan bij. Daarnaast wordt bij de intake gewezen op de Hugo Hopper. Dit heeft gezorgd voor 50% minder nieuwe aanvragen voor de Regio taxi. Het oneigenlijk gebruik van de taxi is gecontroleerd, wat ook heeft gezorgd voor een afname. • Rolstoelvoorziening (voordeel € 38.000); de laatste rolstoelen van de oude contracten zijn omgezet naar de nieuwe contracten. Dit heeft gezorgd voor een afname van de totale kosten van rolstoelvoorzieningen. <p>In de raadsbegroting 2012 is met de verlaging van kosten al rekening gehouden.</p>	I	238 V	
<p>Integratie en inburgering.</p> <p>Abusievelijk is de vrijval van de voorziening 'Inburgering nieuwkomers' twee keer in de begroting opgenomen (één keer vanuit de Reservekeeper en één keer vanuit de Voorjaarsnota). Vanzelfsprekend kan de vrijval maar één keer plaatsvinden. De taakstelling van de Wet inburgering is ruimschoots gehaald. Hierdoor kan de doeluitkering vrij komen te vallen (voordeel € 192.000).</p> <p>Bij de taakstelling van de regeling Generaal Pardon is sprake van een overrealisatie. Hierdoor heeft de gemeente recht op een hogere vergoeding van het Rijk (voordeel € 55.000).</p>	I	40 N	247 V

		Bedragen x € 1.000	
Toelichting verschillen	I/S	Lasten	Baten
<p>Jeugdgezondheidszorg, uniform.</p> <p>Als gevolg van ramingen op twee verschillende programma's (zie ook programma 5. 'Stelposten') zijn de lasten van het Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG) overschreden met € 223.000. Deze overschrijding is echter gedekt door een hogere bijdrage van het Rijk.</p> <p>Daarnaast is gebleken dat voor de verantwoording naar het Rijk dat de tot en met 2010 ontvangen Brede doeluitkering CJG kan worden ingezet voor dekking van de exploitatiebijdrage aan de GGD voor de groep 5-19 jarigen. Dit betekent dat de terugbetalingsverplichting aan het Rijk komt te vervallen en dat het op de balans gereserveerde bedrag is vrijgevallen ten gunste van de exploitatie (€ 348.000).</p>	I	223 N	
<p>Jeugdgezondheidszorg, maatwerk.</p> <p>Het project 'Alcohol en Jeugd' voor de periode van 2008 tot en met 2011 is door hogere bijdragen van derden met een voordelig resultaat afgesloten.</p> <p>In 2011 is door de raad een incidenteel budget beschikbaar gesteld voor de uitvoering van het programma 'Alcohol en jeugd'. Door vertraging bij het ministerie van VWS is de landelijke nota Volksgezondheid later naar de gemeenten gekomen en dit heeft gevolg gehad voor de uitvoering van het programma. Bij de resultaatbestemming wordt voorgesteld dit budget voor 2012 beschikbaar te houden.</p>	I		575 V
	I		50 V
	I	35 V	

Toelichting programma 5. Dienstverlening, communicatie en informatisering.

Bedragen x € 1.000			
Programma 5:	Begroting 2011	Realisatie 2011	Vershil
Lasten	12.212	12.149	63 V
Baten	2.490	2.651	161 V

Bedragen x € 1.000			
Toelichting verschillen	I/S	Lasten	Baten
Burgermeesters en wethouders.			
De inhouding van de pensioenpremie van de wethouders is niet begroot waardoor bij de jaarrekening een voordeel is ontstaan.	S	24 V	
Daarnaast is het budget voor vorming en opleiding aanzienlijk onderschreden. Doordat de overhead Organisatie en Ondersteuning over 2011 lager is uitgevallen dan begroot, is de doorbelasting naar dit product lager.	I	20 V	
Raadsgriffier.	I	45 V	
Vanwege ziekte van de raadsgriffier neemt de waarnemend griffier zijn taken volledig waar. Dit leidt tot een overschrijding van formatie van 0,6 fte. In de eerste bestuursrapportage van 2011 werd nog gemeld dat op grond van de wet WIA de gemeente gedurende 2 jaar volledig eigen risicodragers is. Een succesvolle procedure tegen het UWV heeft erin geresulteerd dat alsnog met terugwerkende kracht vanaf 1 januari 2011 een ziekte-uitkering wordt ontvangen. In de tweede bestuursrapportage 2011 is een onjuiste inschatting gemaakt van de ziekte-uitkering van het UWV. Daarnaast heeft het ook het ABP in het vierde kwartaal een arbeidsongeschiktheidsuitkering gedaan. Ten tijde van de tweede bestuursrapportage was dit nog niet bekend.			

Bedragen x € 1.000			
Toelichting verschillen	I/S	Lasten	Baten
Regionale samenwerking.			
De lasten voor de Regiegroep Regio Alkmaar worden betaald door de gemeente Heerhugowaard. Hier tegenover staat een vergoeding van de deelnemende gemeenten. Het voor 2011 beschikbaar budget is niet volledig uitgegeven.	I	36 V	36 N
De bijdrage aan het RHCA is in 2010 verhoogd in verband met de verhuizing van het RHCA. Gebleken is dat deze bijdrage hoger is dan de werkelijk benodigde huisvestingslasten. Het bestuur heeft besloten het teveel betaalde bedrag uit de reserve huisvesting terug te storten aan de gemeenten.	I	55 V	
Lasten en baten secretarieleges.			
Het voordeel op de baten op dit product is tot stand gekomen door de volgende ontwikkelingen:	I		32 V
<ul style="list-style-type: none"> In de tweede bestuursrapportage is een prognose gemaakt van de te verkopen reisdocumenten en rijbewijzen op grond van de verkoopcijfers uit voorgaande jaren. Dit omvat een hoge mate van onzekerheid. De werkelijk verkochte aantallen zijn uiteindelijk hoger uitgevallen dan in de tweede bestuursrapportage werd geprognosticeerd. Mede oorzaak hiervan is de verhoging van de leges identiteitskaarten jeugd per 1 januari 2012 en de afschaffing kinderbijschrijvingen per 26 juni 2012 wat heeft geleid tot extra aanvragen in december 2011. In de tweede bestuursrapportage werd rekening gehouden met de inkomstenderving als gevolg van het gratis verstrekken van ID-kaarten. Hiervoor is de gemeente uiteindelijk toch gecompenseerd door het Rijk. 			

		Bedragen x € 1.000	
Toelichting verschillen	I/S	Lasten	Baten
Leerlingenvervoer.			
Het in de tweede bestuursrapportage gemelde nadeel op dit product is lager uitgevallen. Bij de tweede bestuursrapportage werd een melding gemaakt van € 79.000, terwijl de werkelijke overschrijding op jaarbasis € 31.000 bedraagt.	S	48 V	
Algemene baten en lasten.			
Bij de beoordeling van de balansposten 2010 is in het kader van de beoordeling van de transitorische posten een vooruit ontvangen post ten gunste van het resultaat gebracht. Dat had niet mogen gebeuren. In 2011 heeft feitelijke afwikkeling van deze post plaatsgevonden. Daardoor ontstaat nu een nadelig resultaat (€ 35.000).	I	278 N	104 V
Bij het opstellen van de jaarrekening 2011 is een beoordeling gemaakt van de invorderbaarheid van de nog openstaande debiteuren. Hierbij bleek dat het noodzakelijk was om de al bestaande voorziening debiteuren op te hogen met € 183.000 en een definitieve afwaardering door te voeren van € 60.000.			
In 2008 zijn de gespaarde uren aan de voorziening toegevoegd. Na afloop van de spaarperiode vindt uitkering van gespaarde uren plaats (voordeel € 37.000).			
Vrijval voorziening gedifferentieerde WGA premie als gevolg van het ontbreken van een bestedingsplan, op grond van de BBV mag deze niet als voorziening worden beschouwd (voordeel € 67.000).			

		Bedragen x € 1.000	
Toelichting verschillen	I/S	Lasten	Baten
Heffing en invordering gemeentelijke belastingen.			
In de tweede bestuursrapportage is al geconstateerd dat door een aangescherpt incassobeleid meer kosten worden verhaald op niet betalende belastingplichtigen. De prognose in de tweede bestuursrapportage is aan de voorzichtige kant gebleken.	S		35 V
Stelposten.			
In 2011 is een bedrag beschikbaar in de begroting van € 165.000 voor de invoering van het Centrum voor Jeugd en Gezin. Omdat de aanloopkosten in 2011 konden worden gedekt uit de Brede doeluitkering is geen gebruik gemaakt van dit budget. Met ingang van 2012 zal het budget structureel worden ingezet.	I	165 V	

Toelichting Algemene dekkingsmiddelen.

<i>Bedragen x € 1000</i>			
Algemene dekkingsmiddelen	Begroting 2011	Realisatie 2011	Verschil
Saldo van baten en lasten	62.899	63.777	878 V

<i>Bedragen x € 1.000</i>			
Toelichting verschillen	I/S	Lasten	Baten
<p>Geldleningen en uitzettingen korter dan één jaar. In de tweede bestuursrapportage is al een voordeel gemeld van € 700.000. Dit voordeel is gebaseerd op rentevoordeel kortlopende leningen en het feit dat financieringen later worden aangetrokken in verband met vertraging van uitgaven op kredieten. Het verschil bij de jaarrekening is ontstaan omdat bij de tweede bestuursrapportage aannames zijn gedaan met een hoge onzekerheidsfactor.</p>	I		121 V
<p>Algemene uitkering gemeentefonds. In de decembercirculaire gemeentefonds 2011 is bekend gemaakt dat een <i>'technische correctie'</i> op het gemeentefonds vanaf 2009 is doorgevoerd, waardoor de uitkeringen over de jaren 2009, 2010 en 2011 hoger uitvallen. Voor de jaren 2012 en verder is deze correctie al doorgevoerd in de begroting. Het voordeel is dus eenmalig in deze jaarrekening.</p>	I		751 V

Toelichting Reserves.

<i>Bedragen x € 1.000</i>			
Reserves	Begroting 2011	Realisatie 2011	Verschil
Saldo van baten en lasten	5.325	5.189	136 N

<i>Bedragen x € 1.000</i>			
Toelichting verschillen	I/S	Lasten	Baten
Op de post 'mutatie reserves' zijn aan de lasten- en batenkant elkaar compenserende resultaten ontstaan doordat een overheveling vanuit de reserve 'Beheer en sociale structuur' (voordeel baten) naar de reserve 'NBK 2' (nadeel lasten) via deze post loopt	I	105 N	105 V
Op het product 'Stedelijke vernieuwing' is een nog te ontvangen subsidie in het kader van de aanleg van een fietsbrug over de N242 geboekt. Deze wordt via mutatie reserves toegevoegd aan de reserve 'NBK 1' (nadeel € 95.000).	I	95 N	
In de Reservekeeper 2011 is opgenomen dat jaarlijks € 102.000 zal worden onttrokken aan de reserve 'IZA-gelden' ter dekking van lasten budget 'Bedrijfsvoering'. Ten onrechte is deze onttrekking niet verwerkt in de begroting waardoor nu een voordeel is ontstaan. De onttrekking is met ingang van 2012 wel in de begroting opgenomen.	I		102 V
In de begroting is rekening gehouden met het feit dat een gedeelte van het 'WMO-uitvoeringsprogramma' 2011 zou worden gedekt door een onttrekking aan de reserve 'WMO'. Niet al deze projecten zijn (volledig) tot uitvoering gekomen waardoor ook minder is onttrokken aan de reserve dan begroot.	I		92 N

Balans

Balans

	31-12-2011	31-12-2010
Vaste activa		
Immateriële vaste activa	42	33
Kosten van onderzoek en ontwikkeling	42	33
Materiële vaste activa	142.389	140.432
Investerings met een economisch nut		
• in erfpacht uitgegeven gronden	133	133
• overige investeringen met een economisch nut	133.259	131.028
Investerings in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut	8.997	9.271
Financiële vaste activa	2.089	4.628
Kapitaalverstrekkingen aan:		
• deelnemingen	173	173
Leningen aan:		
• woningbouw corporaties	0	2.443
Overige langlopende leningen	54	79
Bijdragen aan activa in eigendom van derden	1.862	1.933
Totaal vaste activa	144.520	145.093

	Bedragen x €1.000	
	31-12-2011	31-12-2010
Vaste passiva		
Eigen vermogen	95.305	96.147
Algemene reserve	17.168	22.331
Bestemmingsreserves	73.788	77.506
Resultaat na bestemming	4.349	-3.690
Voorzieningen	17.338	15.114
Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's	1.343	1.549
Egalisatievoorzieningen	15.000	12.914
Van derden verkregen middelen die specifiek besteed moeten worden	995	651
Vaste schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of langer	112.474	97.691
Onderhandse leningen		
• binnenlandse banken en overige financiële instellingen	112.300	97.394
Waarborgsommen	174	297
Totaal vaste passiva	225.117	208.952

Grondslagen consolidatie, waardering en resultaatbepaling

Inleiding

De jaarrekening is opgemaakt met inachtneming van de voorschriften die het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) daarvoor geeft.

Stelselwijziging nieuwe indeling van de balans.

In het voorbereidend traject van de totstandkoming jaarrekening is er door Deloitte Accountants een BBV check uitgevoerd op de jaarstukken 2010. Hun belangrijkste bevinding was dat de indeling van de balans niet exact conform de voorgeschreven regelgeving van het BBV was. Waar de gemeente vanuit het oogpunt van de leesbaarheid door de gebruikers van de jaarstukken een balans presenteerde in overeenstemming met het BBV is Deloitte Accountants van mening dat in de balans ook alle bij de gemeente aanwezige subcategorieën opgenomen moeten worden.

De nieuwe indeling van de balans en de daaruit volgende herrubriceringen hebben geen effect op vermogen en resultaat.

Uiteindelijk is de gemeente akkoord gegaan met de exacte presentatie van de in het BBV voorgeschreven indeling van de balans in hoofd- en subcategorieën. Door deze nieuwe indeling van de balans zijn bijna alle vertrouwde balansposten herschikt. Ten behoeve van de gebruikers van de jaarstukken is in bijlage 1 de balans, zoals gepresenteerd in de jaarstukken tot en met 2010, opgenomen. Hieruit blijken ook de veranderingen ten opzichte van 2010 die nu zijn doorgevoerd in de balans.

Algemene grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening

De waardering van de activa en passiva en de bepaling van het resultaat vindt plaats op basis van historische kosten. Tenzij bij het desbetreffende balanshoofd anders is vermeld, worden de activa en passiva opgenomen tegen nominale waarden.

De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Baten en winsten worden slechts genomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het begrotingsjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Dividendopbrengsten van deelnemingen worden als bate genomen op het moment waarop het dividend betaalbaar gesteld wordt.

Personeelslasten worden in principe toegerekend aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben. Als gevolg van het formele verbod op het opnemen van voorzieningen ofwel schulden uit hoofde van jaarlijks terugkerende arbeidskostengerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume, worden sommige personele lasten echter toegerekend aan de periode waarin uitbetaling plaatsvindt; daarbij moet worden gedacht aan componenten zoals ziektekostenpremie ten behoeve van gepensioneerden, overlopende vakantiegeld- en verlofaanspraken en dergelijke.

Voor arbeidskostengerelateerde verplichtingen van een jaarlijks vergelijkbaar volume wordt geen voorziening getroffen of op andere wijze een verplichting opgenomen.

Balans

Vaste activa

Immateriële vaste activa

De immateriële vaste activa worden gewaardeerd tegen de verkrijgings- ofwel vervaardigingsprijs verminderd met de afschrijvingen en waardeverminderingen die naar verwachting duurzaam zijn. De kosten van onderzoek en ontwikkeling worden in 5 jaar afgeschreven. De afschrijving van de geactiveerde kosten van onderzoek en ontwikkeling vangt aan bij ingebruikneming van het gerelateerde vaste actief. Afsluitkosten van opgenomen geldleningen worden afgeschreven in de looptijd van de betrokken geldlening.

Materiële vaste activa met economisch nut

In erfpacht uitgegeven gronden

De in erfpacht uitgegeven percelen zijn gewaardeerd tegen de eerste uitgifteprijs (dit is de waarde die bij eerste uitgifte als basis voor de canonberekening in aanmerking is genomen). Percelen waarvan de erfpacht eeuwigdurend is afgekocht, zijn tegen een geringe registratiewaarde opgenomen.

Overige investeringen met economisch nut

Deze materiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs. Specifieke investeringsbijdragen van derden worden op de desbetreffende investering in mindering gebracht; in die gevallen wordt op het saldo afgeschreven Conform de kaders opgenomen in de 'Nota materiële vaste activa 2010' worden slijtende investeringen vanaf het moment van ingebruikneming lineair dan wel annuïtair tot nihil afgeschreven in de verwachte gebruiksduur. Voor investeringen die zijn aangeschaft voor de vaststelling van deze nota geldt het moment van ontvangst van de eerste factuur. Op grondbezit met economisch nut (buiten de openbare ruimte) wordt niet afgeschreven.

Bij de waardering wordt in voorkomende gevallen rekening gehouden met een bijzondere vermindering van de waarde, indien deze naar verwachting

duurzaam is. Dergelijke afwaarderingen worden teruggenomen als ze niet langer noodzakelijk blijken.

De gehanteerde afschrijvingstermijnen bedragen in jaren:

Activa	Methode	Termijn
Immateriële activa	Lineair	5 jaar
Gronden en terreinen	Geen	Geen
Woonruimten	Lineair	50 jaar
Gebouwen	Lineair	40 jaar
Grond- weg en waterbouwkundige werken	Lineair	18 jaar
Vervoersmiddelen	Annuïtair	10 jaar
Computers	Lineair	4 jaar
Machines, apparaten en installaties	Annuïtair	10-20 jaar

De hier genoemde afschrijvingstermijnen sluiten aan met de afschrijvingstabel opgenomen in 'Nota materiele vaste activa 2010' (RB2009-102). Het is mogelijk dat op basis van genomen raadsbesluiten of historische afschrijvingstermijnen de werkelijke afschrijvingstermijnen afwijken.

Investeringen in de openbare ruimte met uitsluitend maatschappelijk nut.

Overeenkomstig de op 15 december 2009 door de gemeenteraad vastgestelde 'Nota materiele vaste activa 2010' (RB2009-102) worden infrastructuurle werken in de openbare ruimte, zoals wegen, pleinen, bruggen, viaducten en parken geactiveerd en afgeschreven in 18 jaar.

Financiële vaste activa

Kapitaalverstrekkingen aan gemeenschappelijke regelingen en leningen u/g zijn opgenomen tegen nominale waarde.

Participaties in het aandelenkapitaal van NV's en BV's (kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen in de zin van het BBV) zijn gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs van de aandelen.

Bijdragen aan activa van derden zijn gewaardeerd tegen het bedrag van de verstrekte bijdragen, verminderd met afschrijvingen. De verleende bijdragen worden afgeschreven in de periode waarin het betrokken actief van de derde op basis van de door de gemeente gestelde voorwaarden moet bijdragen aan de publieke taak.

Viottende activa

Voorraden

De nog niet in exploitatie genomen bouwgronden zijn gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs, dan wel lagere marktwaarde. Er wordt rente bijgeschreven op de boekwaarde van deze voorraden.

De als onderhanden werken opgenomen bouwgronden in exploitatie zijn gewaardeerd tegen de vervaardigingsprijs, dan wel de lagere marktwaarde. De vervaardigingsprijs omvat de kosten die rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend (zoals grondaankopen en kosten van bouw- en woonrijpmaken), alsmede een redelijk te achten aandeel in de rentekosten en de administratie- en beheerskosten. Winsten uit de grondexploitatie worden slechts genomen indien en voor zover die met voldoende mate van betrouwbaarheid als gerealiseerd aangemerkt kunnen worden. Zolang daarvan geen sprake is, worden de verkregen verkoopopbrengsten ten volle op de vervaardigingskosten in mindering gebracht.

Gerede producten worden gewaardeerd tegen de kostprijs of tegen de marktwaarde indien de marktwaarde lager is dan de kostprijs. De kostprijs bestaat uit de verrekenprijzen van grond- en hulpstoffen en de loon- en machinekosten die aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend.

Vorderingen en overlopende activa

De vorderingen worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Voor verwachte oninbaarheid is een voorziening in mindering gebracht. De voorziening wordt statisch bepaald op basis van de geschatte inningskansen.

Liquide middelen en overlopende posten.

Deze activa worden tegen nominale waarde opgenomen.

Voorzieningen

Voorzieningen worden gewaardeerd op het nominale bedrag van de betrokken verplichting ofwel het voorzienbare verlies. De pensioenverplichting ten behoeve van de wethouders is echter tegen de contante waarde van de (reeds opgebouwde) toekomstige uitkeringsverplichtingen gewaardeerd. De onderhoudsegalisatievoorzieningen stelen op een meerjarenraming van het uit te voeren groot onderhoud aan (een deel van) de gemeentelijke kapitaalgoederen, waarin rekening is gehouden met de kwaliteitseisen die ter zake geformuleerd zijn. In de paragraaf onderhoud kapitaalgoederen die is opgenomen in het jaarverslag is het beleid ter zake nader uiteengezet.

Vaste schulden

Vaste schulden worden gewaardeerd tegen de nominale waarde, verminderd met gedane aflossingen.

De vaste schulden hebben een rentetypische looptijd van één jaar of langer.

Viottende passiva

De viottende passiva worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Borg- en Garantstellingen

Voor zover leningen door de gemeente gewaarborgd zijn, is buiten telling het totaalbedrag van de geborgde schuldrestanten per einde boekjaar opgenomen. Overigens is in de toelichting op de balans nadere informatie opgenomen.

Toelichting Activa

Immateriële vaste activa

De post immateriële vaste activa wordt onderscheiden in:

	<i>Bedragen x € 1000</i>	
	Boekwaarde 31-12-2011	Boekwaarde 31-12-2010
Kosten van onderzoek en ontwikkeling	42	33
Totaal immateriële vaste activa	42	33

Het onderstaande overzicht geeft het verloop weer van de immateriële vaste activa gedurende het jaar 2011:

	<i>Bedragen x € 1000</i>						
	Boekwaarde 31-12-2011	Investe- ringen	Desinveste- ringen	Afschrij- vingen	Bijdragen van derden	Afwaarde- ringen	Boekwaarde 31-12-2010
Kosten van onderzoek en ontwikkeling	42	15	-1	-5	0	0	33
Totaal immateriële vaste activa	42	15	-1	-5	0	0	33

Materiële vaste activa

De post materiële vaste activa wordt onderscheiden in:

<i>Bedragen x € 1000</i>		
	Boekwaarde 31-12-2011	Boekwaarde 31-12-2010
Investerings met een economisch nut		
• in erfpacht uitgegeven gronden	133	133
• overige investeringen met een economisch nut	133.259	131.028
Investerings in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut	8.997	9.271
Totaal materiële vaste activa	142.389	140.432

Het onderstaande overzicht geeft het verloop weer van de overige materiële vaste activa met een economisch nut gedurende het jaar 2011:

<i>Bedragen x € 1000</i>							
	Boekwaarde 31-12-2011	Investe- ringen	Desinveste- ringen	Afschrij- vingen	Bijdragen van derden	Afwaarde- ringen	Boekwaarde 31-12-2010
• Gronden en terreinen	8.220	0	0	0	0	-126	8.346
• Woonruimten	273	0	0	-67	0	0	340
• Bedrijfsgebouw en	95.206	5.551	0	-3.141	0	-7	92.803
• Grond-, w eg-, en w aterbouw kundige w erken	9.126	809	0	-340	0	0	8.657
• Vervoermiddelen	2.258	328	0	-200	0	-1	2.131
• Machines, apparaten en installaties	11.002	1.808	-181	-1.522	-240	0	11.137
• Overige materiële vaste activa	7.174	260	-35	-662	0	-3	7.614
Totaal overige materiële vaste activa	133.259	8.756	-216	-5.932	-240	-137	131.028

De belangrijkste overige investeringen in materiële vaste activa met een economisch nut staan in onderstaand overzicht vermeld:

<i>Bedragen x € 1000</i>		
	Investerings- bedrag 2011	Nadere specificatie
<i>Bedrijfsgebouwen</i>	5.551	
• Scholen		3.432
• Gemeentew erf		2.087
• Gemeentelijke gebouwen		32
<i>Grond-, weg-, en waterbouwkundige werken</i>	809	
• Rioleringswerkzaamheden		809
<i>Vervoermiddelen</i>	328	
• Huisvuilwagens		153
• Overige voertuigen		175
<i>Machines, apparaten en installaties</i>	1.808	
• ICT Hardware		94
• ICT Software		215
• Pekelspuitinstallaties		112
• Installaties		1.190
• Machines		197
<i>Overige materiële vaste activa</i>	260	
• Overige investeringen		260

De belangrijkste bijdragen van derden die de gemeente heeft gekregen is een bijdrage van € 240.000 van het ministerie van OCenW inzake de nieuwbouw van de praktijkschool de Focus

In 2011 hebben er verschillende afwaarderingen op de vaste activa plaatsgevonden. Het betreft hierbij vooral afwaarderingen van gronden die in het verleden zijn verkocht, waarbij de boekwaarde van deze gronden ten onrechte niet is afgewaardeerd. Het gaat hierbij vooral om

- Gronden van het Han Fortmann College op de voormalige locatie aan de Bevelandseweg. Deze gronden zijn verkocht aan het Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier (€ 49.000). De kosten van deze afwaardering is ten laste van de reserve schoolwoningen gebracht.
- De geactiveerde gronden van de woonwagenlocatie Van Veenweg en Kopermolen die aan bewoners zijn verkocht (€ 19.000).
- De grond onder de voormalige locatie van de Paperclip. De kosten van deze gronden zijn ten laste van de grondexploitatie De Horst gebracht (€ 58.000).

Het onderstaande overzicht geeft het verloop weer van de overige materiële vaste activa met een maatschappelijk nut gedurende het jaar 2011:

<i>Bedragen x € 1000</i>							
	Boekwaarde 31-12-2011	Investe- ringen	Desinveste- ringen	Afschrij- vingen	Bijdragen van derden	Afwaarde- ringen	Boekwaarde 31-12-2010
• Gronden en terreinen	317	0	0	-10	0	0	327
• Grond-, weg-, en waterbouwkundige werken	8.341	892	-20	-556	-610	0	8.635
• Overige materiële vaste activa	339	71	0	-41	0	0	309
Totaal materiële vaste activa	8.997	963	-20	-607	-610	0	9.271

De belangrijkste overige investeringen in materiële vaste activa met een economisch nut staan in onderstaand overzicht vermeld:

<i>Bedragen x € 1000</i>		
	Investerings- bedrag 2011	Nadere specificatie
• Grond-, weg-, en waterbouwkundige werken	892	
• Herinrichting wijken		203
• Fietspaden		670
• Wegen		19
• Overige materiële vaste activa	71	
• Overige investering		71

In 2011 heeft de gemeente Heerhugowaard van de provincie Noord-Holland € 441.000 subsidie ontvangen voor het, inmiddels bij de tweede bestuursrapportage afgesloten, project aanpassen Westtangent.

Financiële Vaste activa.

De post Financiële vaste activa wordt onderscheiden in:

<i>Bedragen x € 1000</i>		
	Boekwaarde 31-12-2011	Boekwaarde 31-12-2010
Kapitaalverstrekkingen aan:		
• deelnemingen	173	173
Leningen aan:		
• w oningbouw corporaties	0	2.443
Overige langlopende leningen	54	79
Bijdragen aan activa in eigendom van derden	1.862	1.933
Totaal financiële vaste activa	2.089	4.628

Het verloop van de financiële vaste activa gedurende het jaar 2011 wordt in onderstaande overzicht weergegeven:

<i>Bedragen x € 1000</i>							
	Boekwaarde 31-12-2011	Investe- ringen	Desinveste- ringen	Afschrij- vingen	Bijdragen van derden	Afwaarde- ringen	Boekwaarde 31-12-2010
Kapitaalverstrekkingen aan:							
• deelnemingen	173	0	0	0	0	0	173
Leningen aan:							
• w oningbouw corporaties	0	0	0	-2.443	0	0	2.443
Overige langlopende leningen	54	0	-23	-3	0	0	80
Bijdragen aan activa in eigendom van derden	1.862	0	0	-64	0	-7	1.933
Totaal financiële vaste activa	2.089	0	-23	-2.510	0	-7	4.629

Onder de financiële vaste activa was een lening aan de woningbouwvereniging Woonwaard Noord-Kennemerland opgenomen. Het was een lening die de gemeente in 1991 aan Woonwaard had verstrekt om deze in staat te stellen betaalbare sociale huurwoningen te bouwen in de gemeente. De reden dat de gemeente deze lening destijds aan Woonwaard heeft verstrekt is dat een woningbouwvereniging tegen aanzienlijk slechter condities zelf een financiering kon aantrekken.

De lening die in 1991 aan Woonwaard was verstrekt was een 40 jarige annuïtaire lening met een rentetypische looptijd van 10 jaar. De laatste renteherziening van deze lening heeft plaatsgevonden op 1 november 2001 tegen een rentepercentage van 5,23%.

De rente vaste periode van deze lening verviel op 1 november 2011. Woonwaard heeft bij het vervallen van deze rente vaste periode gebruik gemaakt van de mogelijkheid om deze lening in één keer versneld af te lossen.

Vlottende activa.**Vorraden**

De in de balans opgenomen voorraden worden uitgesplitst naar de volgende categorieën:

<i>Bedragen x € 1.000</i>		
	Boekwaarde 31-12-2011	Boekwaarde 31-12-2010
Grond en hulpstoffen:		
• Niet in de exploitatie genomen bouwgronden	2.155	2.463
Onderhanden werk, waaronder bouwgronden in exploitatie	84.154	74.008
Gereed product en handelsgoederen	38	37
Totaal voorraden	86.347	76.508

Van de niet in exploitatie genomen bouwgronden kan het volgende overzicht worden gegeven:

<i>Bedragen x €1000</i>												
Niet in exploitatie genomen bouwgronden	Balans-waarde 31-12-2011	Voor-ziening verlies-latend complex	Boek-waarde 31-12-2011	Investerings			Opbrengsten			Winst-/verlies-neming	Boek-waarde 31-12-2010	
				Grond aankopen	Rente	Ontwikke-lings-kosten	Overige	Grond-verkopen	Rente			Overige
Strategische Grondaankopen	758		758		30		7			-4		725
Onroerende zaken buien grondexploitatie	1.594		1.594		63		5					1.526
Stationsgebied	-679		-679		1	63	86	-578	-9	-2		-240
Bickerstraat	465		465		19	1	1					444
Arcacialaan	17		17		1	8						8
Totaal niet in exploitatie genomen bouwgronden	2.155	0	2.155	0	114	72	99	-578	-9	-6	0	2.463

Van de bouwgronden in exploitatie kan het volgende overzicht worden gegeven:

<i>Bedragen x € 1000</i>												
Bouwgronden in exploitatie	Balans- waarde 31-12-2011	Voor- ziening verlies- latend complex	Boek- waarde 31-12-2011	Investerings			Opbrengsten			Winst- /verlies- neming	Boek- waarde 31-12-2010	
				Grond aankopen	Rente	Ontwikke- lings- kosten	Overige	Grond- verkoop	Rente			Overige
Zuidwijk/Huygenhoek	0		0			52	7		-2	81	-138	
Structuurwerken Heerhugowaard	0		0		9	24	676		-105	-777	5.025	-4.852
Zandhorst III	-440		-440		2	133	24		-12			-587
Broekhorn	11.339		11.339		448	231	27			-146		10.779
De Horst	-613		-613		79	272		-2.837	-19	135		1.757
De Vaandel	21.771		21.771		847	229	249					20.446
De Draai	33.966	-10.000	43.966	11	1.857	1.487	947			-350	-4.202	44.215
Heerhugowaard-Zuid	10.526		10.526		442	3.543	666	-492	-45	-2.929		9.341
PV-project Heerhugowaard Zuid	-178		-178		5		336		-9	-631		121
Recreatieve voorzieningen Heerhugowaard-Zuid	-439		-439		3	363	-8		-25	-1	500	-1.271
Stadshart	5.472		5.472		169	2.304	22	-318		92		3.203
Beveland	-233		-233			116	23		-6			-366
Noordereiland	-66		-66			6	255		-1	-255		-71
Hugo Oord	29		29		1	1						27
Olmenlaan	-450	-220	-230			70	16		-2	-197		-117

Bedragen x €1000

Bouwgronden in exploitatie	Balans- waarde 31-12-2011	Voor- ziening verlies- latend complex	Boek- waarde 31-12-2011	Investerings				Opbrengsten			Winst- /verlies- neming	Boek- waarde 31-12-2010
				Grond aankopen	Rente	Ontwikke- lings- kosten	Overige	Grond- verkoop	Rente	Overige		
Tamarixplantsoen/Ter Kimme	-1.254		-1.254			4			-25			-1.233
Poort Halfweg	-346		-346			58			-2		-279	-123
Terbraaklaan	-23		-23		1	63				-62	-42	17
Westpoort	5.093		5.093	2.650	107	178	138					2.020
Totaal Bouwgronden in exploitatie	84.154	-10.220	94.374	2.661	3.970	9.134	3.378	-3.647	-253	-5.121	1.083	83.168

Het verloop van de verliesvoorzieningen op grondexploitaties gedurende het jaar 2011 wordt in onderstaande overzicht weergegeven:

Bedragen x €1000

	Boekwaarde 31-12-2011	Onttrekking	Toevoeging	Boekwaarde 31-12-2010
De Horst	0	225		225
De Draai	10.000		1.400	8.600
Olmenlaan	220	15		235
Poort Halfweg	0	100		100
Totaal materiële vaste activa	10.220	340	1.400	9.160

Winst en verliesnemingen:**De Draai.**

Bij de herziening van de grondexploitatie van de Draai (RB2012-027 d.d. 27 maart 2012) heeft de raad besloten om de verliesvoorziening van de Draai met € 1,4 miljoen te verhogen tot € 10,0 miljoen. In dit raadsbesluit is ook besloten om een verlies te nemen op de pre-ontwikkelingskosten voor een bedrag van € 4,2 miljoen.

Structuurwerken Heerhugowaard-Zuid.

Op basis van het raadsbesluit RB2012-007 d.d. 21 februari 2012 is besloten om een winst te nemen op de grondexploitatie Structuurwerken Heerhugowaard-Zuid. Daarbij is besloten om deze winst, door middel van de resultaatbestemming, toe te voegen aan de bestemmingsreserve 'NBK-1' (zie ook pagina 10 van deze jaarstukken).

Poort Halfweg.

Momenteel bevindt het eerste deel van dit project zich in de afrondende fase. Naar verwachting zullen de eerste woningen in 2012 worden opgeleverd. Fase 2 dient in 2013 te worden opgeleverd. Dit mede door een subsidiebeschikking waarin bepaald dat het project 31 december 2013 dient te zijn afgerond om aanspraak te kunnen maken op de subsidie van € 165.000. Ultimo 2010 werd nog aangenomen dat deze subsidie voor de gemeente te behouden was. Naar het nu blijkt moet deze subsidie doorbetaald worden aan de projectontwikkelaar. Dit is dan ook de reden dat het tekort op dit complex is opgelopen tot € 279.000. Gezien de korte looptijd van deze grondexploitatie is het niet de verwachting dat het tekort nog terug verdiend kan worden en is daarom de verliesvoorziening opgeheven en is er een daadwerkelijk verlies genomen.

De Horst.

Mede doordat de in 2010 nog noodzakelijk geachte bijdrage vanuit de grondexploitatie aan de bestemmingsreserve Brede school 'De Horst' lager is uitgevallen is de noodzaak van de in 2010 genomen verliesvoorziening komen te vervallen.

Zuidwijk-Huygenhoek, Recreatieve voorzieningen Heerhugowaard-Zuid. Olmenlaan en Terbraaklaan.

De winsten en verliezen op deze complexen zijn genomen op basis van de voorwaarden voor het nemen van winst en verlies bij grondexploitatie zoals deze zijn opgenomen in de paragraaf 7.1.4 'Winst- en verliesneming' van de nota 'Grondbeleid 2008' (RB2008-074 d.d. 24 juni 2008). Voor een toelichting hierop wordt u verwezen naar de paragraaf G. 'Grondbeleid'.

Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar.

De in de balans opgenomen uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar worden uitgesplitst naar de volgende categorieën:

	<i>Bedragen x € 1.000</i>	
	Boekwaarde 31-12-2011	Boekwaarde 31-12-2010
Vorderingen op openbare lichamen	4.569	8.537
Overige vorderingen	3.931	3.333
Totaal uitzettingen met een rentetypische looptijd van korter dan één jaar.	8.500	11.870

De in de balans opgenomen uitzettingen met een looptijd van één jaar of minder kunnen als volgt gespecificeerd worden:

<i>Bedragen x € 1000</i>				
	Balans- waarde 31-12-2011	Voorziening oninbaar- heid	Boekwaarde 31-12-2011	Boekwaarde 31-12-2010
Vorderingen op openbare lichamen				
• Omzetbelasting/BTW compensatiefonds	4.381		4.381	6.384
• Nog te ontvangen rijksleges	188		188	2.153
Overige vorderingen				
• Creditfacturen (crediteuren)	716	-52	768	0
• Reguliere debiteuren	1.690	-138	1.828	1.395
• Belasting debiteuren	888	-126	1.014	780
• Debiteuren Sociale Zaken	637	-2.323	2.960	1.158
Totaal uitzettingen met een rente typische looptijd van korter dan één jaar.	8.500	-2.639	11.139	11.870

Onder de post creditfacturen is een verliesvoorziening van € 52.000 opgenomen. Deze voorziening heeft betrekking op het faillissement van de Coöperatie VAOP. De VAOP kocht het door de verenigingen ingezamelde oud papier op, stuurde voor het ingezamelde oud papier een creditnota aan de gemeente Heerhugowaard en betaalde vervolgens het bedrag aan de gemeente. Aan de hand van de opgave van de VAOP werd het te ontvangen

bedrag doorbetaald aan de verenigingen die het oud papier hadden ingezameld.

Ten tijde van het faillissement van de VAOP waren wel de creditnota's voor de maanden april en mei ontvangen, maar de betaling nog niet. Omdat het niet waarschijnlijk is dat dit bedrag nog ontvangen gaat worden is een verliesvoorziening genomen.

Liquide middelen.

Het saldo van de liquide middelen bestaat uit de volgende componenten:

	<i>Bedragen x € 1000</i>	
	Boekwaarde 31-12-2011	Boekwaarde 31-12-2010
Kassaldi	16	10
Banksaldi	146	128
Totaal liquide middelen	162	138

Overlopende activa.

De post overlopende activa kan als volgt onderscheiden worden:

	<i>Bedragen x € 1.000</i>	
	Boekwaarde 31-12-2011	Boekwaarde 31-12-2010
Vooruitbetaalde bedragen	304	562
Nog van Europese en Nederlandse overheidslichamen te ontvangen voorschotten op specifieke uitkeringen.	724	730
Nog te ontvangen bedragen	917	793
Overlopende activa	1.945	2.085

Toelichting Passiva.

Vaste passiva

Eigen vermogen

Het in de balans opgenomen eigen vermogen bestaat uit de volgende pos-
ten:

<i>Bedragen x € 1.000</i>		
	Boekwaarde 31-12-2011	Boekwaarde 31-12-2010
Algemene reserve	17.168	22.331
Bestemmingsreserves	73.788	77.506
Resultaat na bestemming	4.349	-3.690
Totaal eigen vermogen	95.305	96.147

Het verloop in 2011 wordt in onderstaand overzicht per reserve weergege-
ven:

<i>Bedragen x € 1.000</i>							
	Boekwaarde 31-12-2011	Toevoeging		Onttrekking	Bestem- ming resul- taat vorig boekjaar	Verminde- ring ter dek- king van af- schrijvingen	Boekwaarde 31-12-2010
		Rente	Overige				
Algemene reserve	17.168		4.386	-5.859	-3.690		22.331
Bestemmingsreserves							
• Bovenw ijkse voorzieningen hoofdinfrastructuur	2.791	-5	2.937	-14			-127
• Bovenw ijkse voorzieningen gebouw en	10.189	387	150	-21			9.673

<i>Bedragen x € 1000</i>							
	Boekwaarde 31-12-2011	Toevoeging		Onttrekking	Bestem- ming resul- taat vorig boekjaar	Verminde- ring ter dek- king van af- schrijvingen	Boekwaarde 31-12-2010
		Rente	Overige				
• Reserve beheer & sociale structuur	21.377		3.329	-933			18.981
• Kinderopvang	289						289
• Egalisatiereserve rente bedrijfsvoering	0			-2.000			2.000
• Grote projecten	29.282	1.105	1.330			-5.477	32.324
• Decentralisatie huisvesting onderw ijs	369					-48	417
BWS en overw instregeling	1.346	70		-483			1.759
• Erfgoedreserve	130			-45			175
• Egalisatie bedrijfsmiddelen	649						649
• Beheersfonds Uitbreiding Geestmerambacht	0			-3.345			3.345
• Nieuw bouw tafeltennis center DOV	670	26					644
• Brede School De Horst	316	102		-2.337			2.551
• Kunstgrasvelden & Accomodaties	1.009			24		-146	1.131
• Reserve Schoolw oningen	4.068		2.000	-49		-395	2.512
• Frisse Scholen	0			-27			27
• WMO	91			-209			300
• Actieplan jeugdwerkloosheid	0			-53			53

<i>Bedragen x € 1000</i>							
	Boekwaarde 31-12-2011	Toevoeging		Onttrekking	Bestem- ming resul- taat vorig boekjaar	Verminde- ring ter dek- king van af- schrijvingen	Boekwaarde 31-12-2010
		Rente	Overige				
• Antidiscriminatie	19						19
• Impulsregeling combinatiefuncties	277		14				263
• IZA gelden	336			-113			449
• Regeling generaal pardon	0			-65			65
• Duurzaamheid	449		449				0
• Black Spots 2012	54		54				0
• OAB / Wet OKE	24		24				0
• Beeldende Kunst	23		16				7
• Millenniumgemeente	30		36	-6			0
Totaal reserves	90.956	1.685	14.725	-15.535	-3.690	-6.066	99.837

In het onderstaande overzicht is een specificatie van de mutaties per reserve weergegeven:

				<i>Bedragen x</i>
Reserve	Doel reserve	Mutatie	Toelichting	
Algemene Reserve	Deze reserve is de basis van het financiële weerstandsvermogen van de gemeente.	5.163 N	Bestemming negatief rekeningresultaat 2010 (€ 3.690.000 N). Overhevelen naar de reserve 'Bovenwijkse voorzieningen hoofdinfrastructuur', conform reservekeeper 2011 (€ 2.300.000 N). Opheffen 'Egalisatiereserve rente bedrijfsvoering', conform reservekeeper 2011 (€ 2.000.000 V). Overhevelen van de reserve 'Brede school De Horst', conform reservekeeper (€ 2.200.000 V). Overhevelen naar de reserve 'Schoolwoningen', conform reservekeeper 2011 (€ 2.000.000 N). Overhevelen van de reserve 'WMO', conform reservekeeper 2011 (€ 60.000 V). Overhevelen van de reserve 'Regeling generaal pardon', conform reservekeeper 2011 (€ 65.000 V). Overhevelen van de voorziening 'Inburgering nieuwkomers', conform reservekeeper 2011 (€ 41.000 V). Toevoeging in verband met sloop en herinrichting van de woonwagenlocatie Van Veenweg (€ 20.000 V). Onttrekking der dekking van incidentele budgetten WMO en Wet BUIG, conform voorjaarsnota 2011 (€ 1.779.000 N). Terugstorten van de onttrekking in het kader van het omvormen van groen (€ 220.000 V).	
Bovenwijkse voorzieningen - hoofdinfrastructuur	Het doel van deze reserve is de dekking van de investeringen in de hoofdinfrastructuur van de bovenwijkse voorzieningen.	2.918 V	Onttrekking rente (€ 5.000 N). Overhevelen van de reserve 'Algemene reserve', conform reservekeeper 2011 (€ 2.300.000 V). Saldo van toevoeging naar aanleiding van ontvangen subsidies en onttrekkingen ter dekking van uitgaven in het kader van de NBK-1 (€ 367.000 V). Afdracht van het grondcomplex Noordereiland, conform herziene grondexploitatie (€ 255.000 V).	
Bovenwijkse voorzieningen - gebouwen	Het doel van deze reserve is de dekking van de investeringen in de gebouwen van de bovenwijkse voorzieningen.	516 V	Toevoeging rente (€ 387.000 V). Overhevelen van de reserve 'Beheer en sociale structuur' ter dekking van het voorbereidingskrediet 'Naar Buiten', RB2011-073 d.d. 24 mei 2011 en de kredieten voor verlichting vv KSV en het op dijk hoogte brengen van de loods roeivereniging Ossa RB2011-081 d.d. 13 september 2011 (€ 150.000 V). Onttrekkingen ter dekking van uitgaven in het kader van de NBK-2 (€ 21.000 N.)	

<i>Bedragen x</i>			
Reserve	Doel reserve	Mutatie	Toelichting
Reserve beheer en sociale structuur	Het doel van deze reserve is de dekking van de (beheers)lasten van voorzieningen als gevolg van de groei van de gemeente op het sociaal en maatschappelijk veld.	2.396 V	Toevoeging van de in 2011 verkochte aandelen NUON, conform reservekeeper 2011 (€ 2.784.000 V). Jaarlijkse toevoeging vanuit exploitatie, conform reservekeeper 2011 (€ 447.000 V). Toevoeging groeigelden, conform reservekeeper 2011 (€ 100.000 V). Onttrekking van de pieklasten beheer en onderhoud, conform reservekeeper 2011 (€ 932.000 N).
Beeldende Kunst	Het doel van deze reserve is de dekking van de aanschafkosten van beeldende kunst.	16 V	Toevoeging van niet bestede middelen op het product 'Beeldende kunst', conform reservekeeper 2011 (€ 16.000 V).
Rente egalisatie reserve	Het doel van de reserve is de egalisatie van de rentelasten gedurende een korte periode.	2.000 N	Opheffen reserve, conform reservekeeper 2011 (€ 2.000.000 N).
Grote projecten	De reserve is ingesteld voor de dekking van de lasten van investeringen die voortvloeien uit de grote projecten.	3.041 N	Toevoeging rente (€ 1.105.000 V). Jaarlijks oplopende dotatie, conform innovatieve methode (€ 1.330.000 V). Onttrekking ter dekking van de kapitaallasten (€ 5.476.000 N).
Decentralisatie huisvesting onderwijs	Het doel van de reserve is de dekking van huisvestingsvoorzieningen voor het onderwijs en voor het onderhoud van gymzalen in Heerhugowaard.	48 N	Onttrekking ter dekking van de kapitaallasten brandmeldinstallaties (€ 48.000 N).
BWS en overwinstregeling	Het doel van deze reserve is de dekking van de lasten in het kader van ruimtelijke ontwikkeling en wonen.	413 N	Toevoeging rente (€ 70.000 V). Bijdrage aan de inrichting van het Olmenplein, conform RB2011-153 d.d. 22 november 2011 (€ 133.000 N). Bijdrage ten behoeve van de nieuwbouw van de Praktijkschool De Focus, conform RB2011-106 d.d. 20 december 2011 (€ 150.000 N). Overboeking van nog openstaande verplichtingen naar de voorziening ISV-2 (€ 75.000 N). Onttrekkingen in het kader van uitgaven in het kader van ISV (€ 124.000 N).
Monumenten	Het doel van de reserve is de dekking van subsidiëring van onderhoud en restauratie van gemeentelijke monumenten.	45 N	Onttrekking voor de kosten van de renovatie van het dak van het Poldermuseum, conform RB2011-098 d.d. 27 september 2011 (€ 45.000 N).
Beheerfonds uitbreiding Geestmerambacht	Het doel van de reserve is het bekostigen van toekomstige beheerslasten van de uitbreiding van het beheer van het Park van Luna.	3.345 N	Overdracht aan het Recreatie Noord-Holland, conform reservekeeper 2010 (€ 3.345.000 N).
Nieuwbouw tafeltennis center DOV	Het doel van de reserve is de dekking van de kapitaallasten voor de nieuwbouw van het tafeltennis center DOV.	26 V	Toevoeging rente (€ 26.000 V).

				<i>Bedragen x</i>
Reserve	Doel reserve	Mutatie	Toelichting	
Brede School De Horst	Het doel van de reserve is ter dekking van de huurlasten van de brede school en het wijkcentrum de Horst	2.234 N	Toevoeging rente (€ 102.000 V). Overhevelen naar de 'Algemene reserve', conform reservekeeper 2011 (€ 2.200.000 N). Afboeken van de boekwaarde van de gedane investeringen (€ 136.000 N).	
Kunstgrasvelden & Accommodaties	Het doel van de reserve is de aanleg van twee kunstgrasvelden bij twee sportverenigingen en de aanleg van een kunsthockeyveld.	122 N	Onttrekking ter dekking van de kapitaallasten (€ 146.000 N). Storting huuropbrengsten kunstgrasvelden, conform reservekeeper 2011 (€24.000 V).	
Reserve Schoolwoningen	Het doel van de reserve is de dekking van de rentelasten van de investeringen in de schoolwoningen.	1.556 V	Toevoeging van de 'Algemene reserve', conform reservekeeper 2011 (€ 2.200.000 V). Dekking rentelasten schoolwoningen (€ 395.000 N). Onttrekking van de grond onder de voormalige Han Fortmann (€ 49.000 N).	
Frisse scholen	Het doel van de reserve is de verbetering binnenklimaat schoolgebouwen.	27 N	Incidentele onttrekking ten behoeve van het binnenklimaat schoolgebouwen, conform reservekeeper 2011 (€ 27.000 N).	
WMO	Het doel van de reserve is ter dekking van uitgaven van vragen naar begeleiding of projecten in het kader van de WMO tot en met 2010.	209 N	Overhevelen naar de 'Algemene reserve', conform reservekeeper 2011 (€ 60.000 N). Onttrekking van incidentele uitgaven voor verschillende projecten in het kader van WMO, conform reservekeeper 2011 (€ 149.000 N).	
Actieplan jeugdwerkloosheid	Het doel van de reserve is het terugdringen van jeugdwerkloosheid door het aanbieden van banen, stage- en leerwerkplaatsen aan jongeren.	53 N	Onttrekking ter dekking uitgaven 'traineeship' HBO-afgestudeerden, conform reservekeeper 2011 (€ 53.000 N).	
Impulsregeling combinatiefuncties	Het doel van deze reserve is de tijdelijke dekking van toekomstige lasten van combinatiefuncties.	14 V	Toevoeging onderbesteding 2011, conform reservekeeper 2011 (€ 14.000 V).	
IZA gelden	Het doel is de dekking voor uitgaven in de bedrijfsvoering.	113 N	Onttrekking ter dekking van de kosten van de 'Heerhugowaard academie', conform reservekeeper 2011 (€ 11.000 N). Onttrekking ter dekking van de kosten van het strategisch personeelsplan/bedrijfsvoering, conform reservekeeper 2011 (€ 102.000 N).	
Regeling generaal pardon	Het doel van de regeling is het voldoen aan de taakstelling reguliere vergunninghouders.	65 N	Overhevelen naar de 'Algemene reserve', conform reservekeeper 2011 (€ 65.000 N).	
Duurzaamheid	Het doel van de reserve is het mogelijk maken van investeringen in duurzaamheid.	449 V	Toevoeging van de vergoeding van Windpark b.v., conform RB2010-145 d.d. 14 december 2010 (€ 449.000 N).	
Black Spots 2012	Het doel van de reserve is de realisatie van de aanleg van vrij liggende fietspaden langs de Amstel.	54 V	Toevoeging budget 'Black Spots 2011' aan de reserve, conform RB2011-117 d.d. 20 december 2011 (€ 54.000 V).	

<i>Bedragen x</i>			
Reserve	Doel reserve	Mutatie	Toelichting
OAB / Wet OKE	Het doel van de reserve is de uitbreiding van het aanbod voor- en vroegschoolse educatie.	24 V	Toevoeging restant budget AOB 2006 - 2010, conform RB2011-151 d.d. 20 december 2011 (€ 24.000 V).
Millenniumgemeente	Het doel is de uitvoering van de Millenniumnota 'Een wereld aan kansen'. Inwoners en bedrijven van Heerhugowaard te betrekken bij de millenniumdoelen en het inspireren dat ze zelf kunnen bijdrage aan het behalen van de doelen.	6 N	Na aanleiding van de accountantscontrole is de voorziening Millenniumgemeente geherubriseerd als een bestemmingsreserve. Onttrekking ter dekking van de werkelijke uitgaven 2011.

Vorzieningen.

Het verloop van de voorzieningen

<i>Bedragen x € 1000</i>		
	Boekwaarde 31-12-2011	Boekwaarde 31-12-2010
Vorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's	1.343	1.549
Egalisatievoorzieningen	15.000	12.914
Van derden verkregen middelen die specifiek besteed moeten worden	995	651
Totaal voorzieningen	17.338	15.114

Het verloop van de voorzieningen wordt in het onderstaand overzicht weergegeven:

<i>Bedragen x € 1000</i>					
	Boekwaarde 31-12-2011	Toevoeging	Vrijval	Aanwending	Boekwaarde 31-12-2010
<i>Vorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's</i>					
• Inburgering nieuw komers	0		-41		41
• Pensioenvoorziening politieke ambtsdragers	1.219	496			723
• Arbeidsvoorwaardenbeleid	124			-37	161
• Voorziening ISV	0	75	-585	-9	519
• Verhaal gedifferentieerde WGA premie	0	19	-67		48
• Voorziening OAB 2006-2010	0	76	-97		21
• Millenniumgemeente	0		-36		36
	1.343	666	-826	-46	1.549

<i>Bedragen x €1.000</i>					
	Boekwaarde 31-12-2011	Toevoeging	Vrijval	Aanwending	Boekwaarde 31-12-2010
<i>Egalisatievoorzieningen</i>					
• Groot onderhoud gemeentelijke gebouwen en	204	336		-532	400
• Groot onderhoud Wegen/Kunstwerken	10.790	3.993		-2.494	9.291
• Groot Onderhoud Openbare Verlichting	1.226	330		-227	1.123
• Voorziening egalisatie riolering	1.680	624		-119	1.175
• Groot onderhoud speeloppervlakten buitensport	1.100	235		-60	925
	15.000	5.518	0	-3.432	12.914
<i>Van derden verkregen middelen die specifiek besteed moeten worden</i>					
• Egalisatie afvalstoffenheffing	995	344			651
	995	344	0	0	651

In het onderstaande overzicht is een specificatie van de mutaties per reserve weergegeven:

<i>Bedragen x</i>			
Voorziening	Doel voorziening	Mutatie	Toelichting
<i>Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's</i>			
Inburgering nieuwkomers	Het doel van de voorziening is het bevorderen van de integratie van inburgeringsplichtige en -behoefte, zodat deze mensen mee kunnen doen in de Nederlandse samenleving en weten hoe die in elkaar zit.	41 N	De voorziening is volledig vrijgevallen ten goede van de exploitatie, conform reservekeeper 2011.
Pensioenvoorziening politieke ambtsdragers	Het doel is een voorziening te treffen voor toekomstige pensioenclaims van voormalige politieke ambtsdragers.	496 V	Jaarlijkse toevoeging, conform Reservekeeper alsmede de inbreng van een pensioenvoorziening van een wethouder.

<i>Bedragen x</i>			
Voorziening	Doel voorziening	Mutatie	Toelichting
Arbeidsvoorwaardenbeleid	Financiële dekking voor opname en uitbetaling van de spaarcontracturen	37 N	In 2008 zijn de gespaarde uren aan de voorziening toegevoegd. Na afloop van de spaarperiode vindt uitkering van gespaarde uren plaats.
Voorziening ISV	Het doel van de voorziening is de dekking van de lasten in het kader van het ISV beleid.	519 V	Dotatie van provinciale ISV gelden, onttrekkingen van uitgaven ten laste van ISV gelden. Daarnaast heeft er een herrubricering van de voorziening 'ISV-2', als gevolg van de accountantscontrole 2011, plaatsgevonden. De definitieve subsidiebeschikking is al afgegeven door de provincie, echter de module bodemsanering moet nog worden uitgevoerd. Voorgesteld wordt om hiervoor een bestemmingsreserve te vormen.
Voorziening OAB 2006 - 2010		21 N	Correctie van OAB rijksdeel naar gemeentedeel. De voorziening is in 2011 is vrijgevallen ten goede van de exploitatie. Een deel hiervan is vervolgens toegevoegd aan de reserve 'OAB/Wet OKE', conform RB2011-151 d.d. 20 december 2011.
Egalisatievoorzieningen			
Groot onderhoud gemeentelijke gebouwen	Het doel van deze voorziening is het periodiek groot onderhoud van gebouwen.	196 N	Toevoeging is in overeenstemming met Reservekeeper 2011, onttrekking van werkelijke uitgaven 2011.
Groot onderhoud wegen, kunstwerken, waterhuishouding	Het doel is van de voorziening is het periodiek groot onderhoud van wegen, kunstwerken en waterhuishouding.	1.500 V	Toevoeging aan voorziening is in overeenstemming met Reservekeeper 2011 gecorrigeerd met eventuele hoger of lager uitvallende kapitaallasten en afrekening van werkelijke lasten 2011 groot onderhoud.
Groot onderhoud openbare verlichting	Het doel van de voorziening is het periodiek onderhoud openbare verlichting.	103 V	Toevoeging aan voorziening is in overeenstemming met Reservekeeper 2011 gecorrigeerd met eventuele hoger of lager uitvallende kapitaallasten en afrekening van werkelijke lasten 2011 groot onderhoud.
Voorziening egalisatie riolering	Het doel van de voorziening is het verkrijgen van een planmatige systematiek in rioleringsinvesteringen.	505 V	Onttrekking aan voorziening is in overeenstemming met Reservekeeper 2011 gecorrigeerd met eventuele hoger of lager uitvallende kapitaallasten en afrekening werkelijke lasten 2011.
Groot onderhoud speeloppervlakten buitensport	Het doel van de voorziening is de renovatie van buitensportaccommodaties zonder dat er schommelingen in de jaarlijkse lasten optreden.	175 V	Toevoeging aan voorziening is in overeenstemming met Reservekeeper 2011 gecorrigeerd met eventuele hoger of lager uitvallende kapitaallasten, onttrekking voor groot onderhoud aan sportaccommodaties in 2011.
Van derden verkregen middelen die specifiek besteed moeten worden			
Egalisatie afvalstoffenheffing	Het doel van de voorziening is het streven naar een gelijkmatig patroon in de tariefstelling.	344 V	Toevoeging aan voorziening van het voordelige saldo van afvalstoffeninzameling en -heffing.

Vaste schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of langer.

<i>Bedragen x € 1.000</i>		
	Boekwaarde 31-12-2011	Boekwaarde 31-12-2010
Obligatieleningen		
Onderhandseleningen		
• binnenlandse banken en overige financiële instellingen	112.300	97.394
Waarborgsommen	174	297
Totaal voorzieningen	112.474	97.691

<i>Bedragen x € 1.000</i>								
	Jaar afsluiten	Looptijd (in jaren)	Rente percentage	Boekwaarde 31-12-2011	Opname	Aflossingen	Boekwaarde 31-12-2010	Rentelast
ING	1991	40	5,23%	0		2.444	2.444	117
N.V. Bank Nederlandse Gemeenten	2005	25	4,06%	11.400		600	12.000	470
De Nederlandse Waterschapsbank N.V.	2005	25	3,61%	11.400		600	12.000	425
De Nederlandse Waterschapsbank N.V.	2006	25	3,68%	4.000		200	4.200	148
N.V. Bank Nederlandse Gemeenten	2007	30	4,60%	12.750		500	13.250	598
N.V. Bank Nederlandse Gemeenten	2008	20	5,10%	12.750		750	13.500	669
N.V. Bank Nederlandse Gemeenten	2010	5	2,35%	20.000			20.000	524
N.V. Bank Nederlandse Gemeenten	2010	6	2,65%	20.000			20.000	574
N.V. Bank Nederlandse Gemeenten	2011	6	3,54%	20.000	20.000		0	464
Totaal				112.300	20.000	5.094	97.394	3.989

Nieuwe geldlenig.

Om te voorkomen dat de in de Wet Fido voorgeschreven kasgeldlimiet werd overschreden is op 3 mei 2011 is er bij de BNG een nieuwe fixe geldlening van € 20 miljoen aangetrokken met een looptijd van 6 jaar en een rentepercentage van 3,535%. Voor een nadere specificatie zie paragraaf D. 'Financiering'.

Aflossing geldlening.

De gemeente Heerhugowaard had bij ING investment een 40 jarige geldlenig afgesloten met rente vaste periode van 10 jaar tegen een rentepercentage van 5,23%. Deze lening was vervolgens één op één doorgeschoven naar de woningbouwvereniging Woonwaard Noord-Kennemerland, zie financiële vaste activa.

Op 1 november 2011 verviel deze rentevaste periode en was er voor de gemeente de mogelijkheid om deze geldlening in één keer zonder kosten af te lossen. Van deze mogelijkheid heeft de gemeente gebruik gemaakt.

Vlottende passiva

Netto-vlottende schuld met een rentetypische looptijd van korter dan één jaar.

	<i>Bedragen x € 1.000</i>	
	Boekwaarde 31-12-2011	Boekwaarde 31-12-2010
Kasgeldleningen	0	11.250
Banksaldi	3.662	3.244
Overige schulden	5.786	6.561
Totaal	9.448	21.055

De post overige schulden is het saldo van de crediteuren. Het saldo van de creditnota's (€ 768.000) is onder de Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar verantwoord.

Overlopende passiva

<i>Bedragen x € 1000</i>		
	Boekwaarde 31-12-2011	Boekwaarde 31-12-2010
Vooruitontvangen bedragen	211	223
Van Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen, nog te besteden voorschotten op specifieke uitkeringen	1.658	1.971
Nog te betalen bedragen	5.040	3.493
Totaal	6.909	5.687

Specificatie van Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen, nog te besteden voorschotten op specifieke uitkeringen

<i>Bedragen x € 1000</i>				
	Boekwaarde 31-12-2011	Toevoeging	Vrijgevallen bedragen	Boekwaarde 31-12-2010
GOA plan 2	0	0	-43	43
Voorziening OAB 2006-2010 rijksdeel	0	22	-506	484
Wet inburgering	0	0	-320	320
Participatiebudget	667	335	-49	381
Duurzame ontwikkeling	0	242	-303	61
Opvoedingsondersteuning	83	0	0	83
Corr. Tijdenbeleid	53	2	0	51
All. vrouw en 2008	0	0	-31	31

<i>Bedragen x € 1000</i>				
	Boekwaarde 31-12-2011	Toevoeging	Vrijgevallen bedragen	Boekwaarde 31-12-2010
Brededoeluitkering Centrum voor Jeugd en Gezin	0	0	-348	348
Project Naar een nuchter Noord-Kennemerland	6	0	-51	57
OAB 2011-2014	3	76	-73	0
ISV -3	139	104	0	35
Regeling verbetering binnenklimaat PO 2009	0	0	-78	78
Innovatieprogramma Klimaatneutrale wijken	330	331	-1	0
NME-arrangement	38	38	0	0
BDU Verkeer & Vervoer	0	0	0	0
PV subsidie Stad van de Zon	339	339	0	0
Totaal	1.658	1.489	-1.803	1.972

De post nog te betalen bedragen is als volgt te specificeren.

<i>Bedragen x € 1000</i>		
	Boekwaarde 31-12-2011	Boekwaarde 31-12-2010
Nog te betalen facturen	1.374	1.029
Nog te betalen subsidie	604	295
Nog te betalen uitkeringen	2	470
Nog te betalen rente	1.490	1.450
Nog te betalen belastingen	233	250
Terug te betalen rijksuitkeringen	1.337	0

Niet in de balans opgenomen belangrijke financiële verplichtingen

Waarborgen en garanties.

Het in de balans opgenomen bedrag voor verstrekte waarborgen aan natuurlijke- en rechtspersonen kan als volgt naar de aard van de geldlening gespecificeerd worden:

						<i>Bedragen x € 1.000</i>
Niet uit de balans blijvende verplichtingen	Hoofdsom	Schuld 31-12-2010	Nieuwe garanties 2011	Aflossing 2011	Schuld 31-12-2011	Garantstelling 31-12-2011
Sportverenigingen SWS gew aarborgd	1.039	770	0	148	622	311
Sportverenigingen niet SWS gew aarborgd	1.168	697	0	55	642	642
Culturele- en Zorginstellingen	16.223	11.193	0	2.619	8.575	8.575
Geldleningen w erknemers	2.713	2.713	0	8	2.705	2.705
Overige garanties	19.447	18.999	448	0	19.447	19.447
Totaal Sportverenigingen, culturele- en zorginstellingen	40.590	34.372	448	2.830	31.991	31.680
Stichting Woonw aard Noord-Kennemerland	264.490	230.461	0	17.302	213.159	106.580
Ymere	27.500	27.500	0	0	27.500	13.750
Woonzorg Nederland	2.592	2.329	0	94	2.235	1.118
Totaal achtervang door WSW	294.582	260.290	0	17.396	242.894	121.447
Totaal gegarandeerde geldleningen	335.172	294.662	448	20.226	274.885	153.127

In het jaarrekening proces heeft er een grondige analyse van de garantstellingen plaatsgevonden. Uit deze analyse bleek dat er verschillende kleine aanpassingen nodig waren van de afgegeven garanties. Daarnaast bleek dat een tweetal in het verleden afgegeven garanties niet waren opgenomen. Het

betreft hierbij garanties aan de Verbrandingsinstallatie Alkmaar e.o. (VVI), deze garantie bedraagt voor 2011 € 18,7 miljoen en de garantie aan de stichting Blue Print woningen van € 0,7 miljoen.

Langlopende financiële verplichtingen

De gemeente is voor een aantal toekomstige jaren verbonden aan verschillende, niet uit de balans blijkende, financiële verplichtingen. Hieronder volgt een opsomming van de belangrijkste verplichtingen:

<i>Bedragen x €1000</i>	
Huur- of leaseobject	Jaarlijks huur- of leasebedrag
Software	
• Algemene software	60
• Document management	60
• SAP licenties + onderhoud	213
• Gemnet	33
• Soza/WMO	60
• Omgevingsvergunning	41
Hardware	
• Printers	125
• Telefonesysteem	32
Abonnementen	
• Vaste telefonie	63
• Mobiele telefonie	110

<i>Bedragen x €1000</i>	
Huur- of leaseobject	Jaarlijks huur- of leasebedrag
Huur gebouwen	
Huur A. Polaktuin 29-35	33
Huur MFA De Horst, grond en gebouwen	362
Huur MFA Mediaan, grond en gebouwen	150
Overige	
Electronische dienstauto's	33
Planten gemeentehuis	30
Onderhoudscontracten materieel stadsbedrijf	72

Bijlagen

Bijlage 1. Balans op hoofdlijnen

In het onderstaand overzicht is een balans weergegeven zonder de diverse subindelingen zoals deze volgens de BBV is voorgeschreven.

			<i>Bedragen x € 1000</i>		
	31-12-2011	31-12-2010		31-12-2011	31-12-2010
Vaste activa			Passiva		
Immateriële vaste activa	42	33	Eigen vermogen		
Materiële vaste activa	142.389	140.432	Reserves	90.956	99.837
Financiële vaste activa	2.089	4.628	Resultaat na bestemming	4.349	-3.690
			Vreemd vermogen		
			Voorzieningen	17.338	15.114
			Vaste schuld met een rentetypische looptijd van één jaar of langer	112.474	97.691
Totaal vaste activa	144.520	145.093	Totaal vaste passiva	225.117	208.952
Vlottende activa			Vlottende passiva		
Voorraden	86.347	76.508	Netto-vlottende schuld met een rentetypische looptijd van korter dan één jaar	9.448	21.055
Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	8.500	11.870	Overlopende passiva	6.909	5.687
Liquide middelen	162	138			
Overlopende activa	1.945	2.085			
Totaal vlottende activa	96.954	90.601	Totaal vlottende passiva	16.357	26.742
TOTAAL ACTIVA	241.474	235.694	TOTAAL PASSIVA	241.474	235.694

Bijlage 2. Classificatie begrotingsafwijkingen

Met ingang van de jaarrekening over het jaar 2004 moet op grond van het Besluit accountantscontrole Provincies en Gemeenten de begrotingsrechtmatigheid specifiek in de accountantscontrole worden betrokken. Daarbij moet de accountant tenminste aangeven of de uitgaven die tot de begrotingsoverschrijdingen hebben geleid binnen het door de Gemeenteraad uitgezette beleid passen dan wel dat er sprake is van strijdigheid met een wettelijke bepaling ofwel met een door de Gemeenteraad genomen beslissing.

Bij de toetsing van begrotingsafwijkingen kunnen tenminste de volgende 'soorten' begrotingsafwijkingen worden onderkend:		Onrechtmatig, maar telt niet mee voor het oordeel	Onrechtmatig, maar telt mee voor het oordeel
A	Kostenoverschrijdingen inzake activiteiten die niet passen binnen het bestaande beleid en waarvoor men tegen beter weten in geen voorstel tot begrotingsaanpassing heeft ingediend. Bijvoorbeeld de doelgroep ofwel de activiteiten zijn in de praktijk aantoonbaar ruimer geïnterpreteerd dan in regelgeving (subsidieregeling, verordening) was gedefinieerd.		X
B	Kostenoverschrijdingen die passen binnen het bestaande beleid, maar waarbij de accountant ondubbelzinnig vaststelt dat die ten onrechte niet tijdig zijn gesignaleerd. Bijvoorbeeld: de verwachte kostenoverschrijding op jaarbasis was via tussentijdse informatie al wel bekend, maar men heeft geen voorstel tot begrotingsaanpassing ingediend en dit is in strijd met de budgetregels zoals afgesproken met de raad.		X
C	Kostenoverschrijdingen die geheel of grotendeels worden gecompenseerd door direct gerelateerde opbrengsten, bijvoorbeeld via subsidies of kostendekkende omzet.	X	

Bij de toetsing van begrotingsafwijkingen kunnen tenminste de volgende 'soorten' begrotingsafwijkingen worden onderkend:		Onrechtmatig, maar telt niet mee voor het oordeel	Onrechtmatig, maar telt mee voor het oordeel
D	Kostenoverschrijdingen bij open einde (subsidie)-regelingen. Vaak blijkt vanwege dit open karakter in het kader van het opmaken van de jaarrekening een (niet eerder geconstateerde) overschrijding.	X	
E	Kostenoverschrijdingen die worden gecompenseerd door extra inkomsten die niet direct gerelateerd zijn. Over de aanwending van deze extra inkomsten heeft de raad nog geen besluit genomen.		X
F	Kostenoverschrijdingen inzake activiteiten welke achteraf als onrechtmatig moeten worden beschouwd omdat dit bijvoorbeeld bijnader onderzoek van de subsidieverstrekker, belastingdienst of een toezichthouder blijkt (bijvoorbeeld een belastingnaheffing). Het zal hier in de praktijk vaak gaan om interpretatieverschillen bij de uitleg van wet- en regelgeving die na het verantwoordingsjaar aan het licht komen. Er zijn dan geen rechtmatigheidsgevolgen voor dat verantwoordingsjaar. Wel zal de gemeente er voor moeten zorgen dat de overschrijdingen getrouw in de jaarrekening worden weergegeven. Ook kunnen er gevolgen zijn voor het lopende jaar.: <ul style="list-style-type: none"> • geconstateerd tijdens verantwoordingsjaar- • geconstateerd na verantwoordingsjaar 	X	X
G	Kostenoverschrijdingen op activeerbare activiteiten (investeringen) waarvan de gevolgen voornamelijk zichtbaar worden via hogere afschrijvings- en financieringslasten in het jaar zelf of pas in de volgende jaren. <ul style="list-style-type: none"> • jaar van investeren- • afschrijvings- en financieringslasten in latere jaren 	X	X
H	Kostenoverschrijding binnen bestaand beleid waarvan kan worden vastgesteld dat deze niet eerder kenbaar was dan bij het opstellen van de jaarrekening.	X	

Onderstaande tabel geeft een overzicht van de baten en lasten per programma en het verschil tussen prognose bij de tweede bestuursrapportage 2011 en de realisatie van 2011.

<i>Bedragen x €1.000</i>				
Overzicht baten en lasten	Actuele begroting 2011	Realisatie 2011	Vershil actuele begroting vs realisatie	Classificatie onrechtmatigheid
Lasten				
1. Veiligheid	3.364	3.374	-10	H
2. Stedelijk beheer	27.857	28.169	-312	H
3. Stedelijke voorzieningen en duurzame leefomgeving	45.940	51.997	-6.057	C
4. Sociale samenhang	46.692	46.963	-271	H
5. Dienstverlening, communicatie en informatisering	12.212	12.149	63	
Totaal Lasten	136.065	142.652	-6.587	
Baten				
1. Veiligheid	102	109	7	
2. Stedelijk beheer	10.929	11.323	394	
3. Stedelijke voorzieningen en duurzame leefomgeving	37.370	44.812	7.442	
4. Sociale samenhang	17.658	19.110	1.452	
5. Dienstverlening, communicatie en informatisering	2.490	2.651	161	
Totaal Baten	68.549	78.005	9.456	

Financiële beheershandelingen, die ten grondslag liggen aan de baten en lasten, evenals balansposten, dienen tot stand te zijn gekomen binnen de grenzen van de door de raad geautoriseerde begroting en hiermee samenhangende programma's. In de begroting en in vervolg hierop in de tweede bestuursrapportage zijn de maxima voor de lasten vermeld die door de raad zijn vastgesteld. Dit houdt in dat de financiële beheershandelingen dienen te passen binnen de geautoriseerde begroting. Op grond van bovenstaande tabel kan worden geconcludeerd dat alleen de uitgaven van programma 5 binnen de geautoriseerde begroting hebben plaatsgevonden. De overige programma's laten een overschrijding van de lasten zien ten opzichte van de geautoriseerde begroting. Voor deze afwijkingen heeft een toetsing plaatsgevonden van de afwijkingen in overeenstemming met de aan het begin van deze paragraaf opgenomen tabel met toetsingsvoorwaarden.

De uitkomst van deze toetsing is dat geen sprake is van onrechtmatige uitgaven. Het betreft overschrijdingen die passen binnen bestaand beleid waarvan kan worden vastgesteld dat melding over deze overschrijdingen niet bewust achterwege is gebleven bij het opstellen van de jaarrekening.

Overzicht afgesloten kredieten.

In de onderstaande tabel is een overzicht opgenomen kredieten die na aanleiding van de eerste of tweede bestuursrapportage 2011 zijn afgesloten en waarvan het gevoteerde krediet overschreden is. Conform artikel 2 lid 4 van de financiële verordening worden afwijkingen kleiner dan € 25.000 van het gevoteerde krediet niet toegelicht.

					<i>Bedragen x € 1.000</i>
Kredietnummer + omschrijving	Gevoteerd krediet	Eindresultaat	Krediet overschrijding	Toelichting afwijking	
P.655.02.01.0 Tijdelijk parkeren nabij Horizon college	50	52	2	Besluit afsluiting krediet is reeds genomen BW2009- d.d. 7 juli 2009. Het tekort is ten laste gebracht van de post 'Waterrecreatief Knooppunt Broekhorn' in de reserve 'NBK 2'.	
P.665.04.01.0 Aanlegplaatsen De Blauwe Loper	0	14	14		
S.1.2.005.01 Smart documents	54	59	5	Afwijking heeft betrekking op de periode 2008 t/m 2011 en betreft de volgende punten: <ul style="list-style-type: none"> • Upgrade om gebruikersgemak te vergroten (verplichtingen); • Meer licenties SAP nodig dan begroot; • Na update van Corsa waren problemen met digitalisering facturering; hiervoor is een expert ingehuurd; • Aansluiting scanner werkplek; • Aanpassing 'workflow' op verzoek van gebruikers; 	
S.1.2.006.01 Digitalisering Facturen	53	79	26		
S.2.0.001.01 Stimulans evenementen	0	120	120	Project om een bruisend Stadshart en het gebruik van het terrein HHW-Zuid in gang te zetten is afgesloten. Afwijking is (conform BW2005-0097 besluit 25-10-2005) ten laste gekomen van de projecten Heerhugowaard-Zuid en Stadshart.	
S.2.1.010 uitgenomen gronden windturbines	0	133	133	Betreft uitname van grond uit grondexploitatie als gevolg van uitvoering van het door de raad genomen besluit plaatsing windturbines.	
S.2.3.004 Basisregistratie Adressen en gebouwen	76	78	2		

<i>Bedragen x € 1.000</i>				
Kredietnummer + omschrijving	Gevoteerd krediet	Eindresultaat	Krediet overschrijding	Toelichting afwijking
S.3.2.078.02 Vervangen OV Kasten	34	35	1	
S.3.2.087.01 Fietspad Middenweg tussen de van Veenweg en Krusemanlaan	185	197	12	
S.3.2.093.01 Verbeteren toegankelijkheid trottoir voor minder valide	10	11	1	
S.3.2.105.01 Aanleg fietsstraat Middenweg	33	36	3	
S.3.2.128.03 Voorbereiding groot onderhoud wegen 2011	75	86	11	
S.3.2.130.04 Schilderwerk 2010	77	78	1	
S.3.2.130.05 Grondstukken schilderen 2010	10	11	1	
S.3.2.250 Groot onderhoud vastgoed	7	11	4	
S.3.2.252 Groot onderhoud gebouwen 2008	320	333	13	
S.3.3.007.02 2 ^e fase milieuvergunning	154	155	1	
S.3.3.009.02 65 Stalen Containers	319	330	11	
S.3.5.531.01 Renovatiewerkzaamheden 2009	77	78	1	
S.4.2.531.13 Kunstgrasvelden	1.455	1.467	12	
S.4.2.540.05 Kunstwerk De Draai	41	44	3	
S.6.1.016.01 AED's op alle voertuigen	20	27	7	Naast aanschaf van de AED's is onderhoud (controle op werking en dergelijke) noodzakelijk Dit onderhoud bleek fors duurder dan vooraf was geschat. Daarom is er voor gekozen om het onderhoud voor meerdere jaren in één keer af te kopen. Dat was uiteindelijk 25% goedkoper dan jaarlijks het onderhoud te factureren.
S4.5.002.05 Infoschermen balies	30	37	7	Extra lasten in verband met upgraden cliëntbegeleidingssysteem.
V.5.340.034 Singelknipper 636	10	13	3	
V.5.340.058 Vervanging Mitsubishi riolering	64	69	5	
V.5.340.059 Vervanging Hyundai veegvuilopbouw	42	44	2	

<i>Bedragen x € 1.000</i>				
Kredietnummer + omschrijving	Gevoteerd krediet	Eindresultaat	Krediet overschrijding	Toelichting afwijking
V.5.340.060 Vervanging VW LT 35	40	42	2	
V.6.120.023 Hoogwerker 851	530	536	6	
V.6.120.027 Waterongevallenwagen 861	110	114	4	
V.6.745.001 Tenderregeling Water	23	174	151	Het werk; 'Aanleg en sanering waterplas De Vork' zal niet worden uitgevoerd volgens de oorspronkelijk opzet. Het extra water is niet meer noodzakelijk in het kader van het 'waterplan Heerhugowaard'. De sanering van de vervuiling wordt door de NS opgepakt en bekostigd. De gemeentelijke voorbereidingskosten zijn kunnen niet worden verhaald bij externen (NS, HHNK) waar dit in de initiële opzet wel de bedoeling was.
Totaal	3.899	4.463	564	

Bijlage 3. Verklaring met betrekking tot topinkomens

Sinds 1 maart 2006 is de *'Wet Openbaarmaking uit Publieke middelen gefinancierde Topinkomens (Wopt)'* van kracht. Deze wet regelt dat o.a. de instellingen die overwegend uit publieke middelen worden gefinancierd, zoals de gemeenten, jaarlijks de beloning per individuele functionaris met wie een arbeidsrelatie bestaat op functienaam publiceren, indien deze beloning uitstijgt boven het vastgestelde ministersalaris. Dit grensbedrag is voor 2011 vastgesteld op € 193.000.

De gemeente Heerhugowaard heeft geen arbeidsrelatie met functionarissen met een beloning boven dit grensbedrag.

Bijlage 4. SISA verantwoordingsinformatie

 Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties																		
Departement	Nummer	Specifieke uitkering	Juridische grondslag	Ontvanger	I N D I C A T O R E N													
BZK	C6	Wet inburgering (Wi) Wet inburgering, Besluit inburgering en Regeling vrijwillige inburgering niet-G31 Gemeenten niet-G31 en gemeenschappelijke regelingen (Wgr)																
			Aantal inburgeringsplichtigen en vrijwillige inburgeraars voor wie in de jaren 2007 t/m 2009 voor het eerst een reguliere inburgeringsvoorziening is vastgesteld	Aantal inburgeringsplichtigen en vrijwillige inburgeraars voor wie in de jaren 2007 t/m 2009 voor het eerst een reguliere inburgeringsvoorziening is vastgesteld én die binnen 3 kalenderjaren na vaststelling van de inburgeringsvoorziening hebben deelgenomen aan het inburgeringsexamen.	Aantal inburgeringsplichtigen en vrijwillige inburgeraars voor wie in de jaren 2007 t/m 2009 voor het eerst een gecombineerde inburgeringsvoorziening is vastgesteld.	Aantal inburgeringsplichtigen en vrijwillige inburgeraars voor wie in de jaren 2007 t/m 2009 voor het eerst een gecombineerde inburgeringsvoorziening is vastgesteld én die binnen 3 kalenderjaren na vaststelling van de inburgeringsvoorziening hebben deelgenomen aan het inburgeringsexamen.	Aantal inburgeringsplichtigen, als bedoeld in het besluit van de Staatssecretaris van Justitie van 12 juni 2007, nr.2007/11, voor wie een inburgeringsvoorziening is vastgesteld in de jaren 2007 t/m 2009 (gepardonneerden).	Aantal inburgeringsplichtigen, als bedoeld in het besluit van de Staatssecretaris van Justitie van 12 juni 2007, nr.2007/11, voor wie een inburgeringsvoorziening is vastgesteld in de jaren 2007 t/m 2009 én die binnen 3 kalenderjaren na vaststelling van de inburgeringsvoorziening hebben deelgenomen aan het inburgeringsexamen (gepardonneerden).										
			Verantwoorden o.b.v. gegevens in Informatie Systeem Inburgering (ISI)	Verantwoorden o.b.v. gegevens in Informatie Systeem Inburgering (ISI)	Verantwoorden o.b.v. gegevens in Informatie Systeem Inburgering (ISI)	Verantwoorden o.b.v. gegevens in Informatie Systeem Inburgering (ISI)	Verantwoorden o.b.v. gegevens in Informatie Systeem Inburgering (ISI)	Verantwoorden o.b.v. gegevens in Informatie Systeem Inburgering (ISI)										
			Aard controle D1	Aard controle D1	Aard controle D1	Aard controle D1	Aard controle D1	Aard controle D1										
			175	153	31	28	33	32										
			Aantal inburgeringsplichtigen en vrijwillige inburgeraars voor wie in de jaren 2008 t/m 2009 voor het eerst een duale inburgeringsvoorziening is vastgesteld.	Aantal inburgeringsplichtigen en vrijwillige inburgeraars voor wie in de jaren 2008 t/m 2009 voor het eerst een taalkennisvoorziening is vastgesteld.	Aantal geestelijke bedienaren voor wie in de jaren 2007 en 2008 een inburgeringsvoorziening is vastgesteld en die in het jaar 2009 of 2010 hebben deelgenomen aan het inburgeringsexamen,	Aantal geestelijke bedienaren voor wie in de jaren 2007 en 2008 een inburgeringsvoorziening is vastgesteld en die in het jaar 2009 of 2010 hebben deelgenomen aan het aanvullend praktijkdeel van het inburgeringsexamen.												
			Verantwoorden o.b.v. gegevens in Informatie Systeem Inburgering (ISI)	Verantwoorden o.b.v. gegevens in Informatie Systeem Inburgering (ISI)	Verantwoorden o.b.v. gegevens in Informatie Systeem Inburgering (ISI)	Verantwoorden o.b.v. gegevens in Informatie Systeem Inburgering (ISI)	Verantwoorden o.b.v. gegevens in Informatie Systeem Inburgering (ISI)	Verantwoorden o.b.v. gegevens in Informatie Systeem Inburgering (ISI)										
			Aard controle D1	Aard controle D1	Aard controle D1	Aard controle D1	Aard controle D1											
			137	2	0	0												

Departement	Nummer	Specifieke uitkering	Juridische grondslag	Ontvanger	I N D I C A T O R E N					
					Besteding 2011 t.l.v. provinciale middelen	Toelichting afwijking	Eindverantwoording ja/nee	Bestedingen van vóór 2010, waarvan de uitgave in of na 2011 plaatsvindt	Uitgaven van vóór 2010, waarvan besteding in 2011 plaatsvindt	
BZK	C8B	Besluit Locatiegebonden Subsidies 2005 (BLS)	Provinciale beschikking en/of verordening	Hieronder per regel één beschikkingnummer en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie	Aard controle n.v.t.	Aard controle R	Aard controle n.v.t.	Aard controle n.v.t.	Zie Nota baten-lastenstelsel.	Zie Nota baten-lastenstelsel
				1	2008-62531	€ 0	uitstel tot 1-4-2014	Nee	€ 0	€ 0
				Aantal specifieke categorieën woningen						
				Realisatie Alleen in te vullen indien tussen provincie en gemeente expliciete afspraken zijn gemaakt voor het realiseren van specifieke categorieën woningen en deze aantallen mede-bepalend zijn voor de financiële vaststelling van de uitkering						
				Aard controle D1						
				0						
OCW	D2	Onderwijsachterstandenbeleid niet-GSB 2006-2010 (OAB)	Besluit vaststelling doelstelling en bekostiging Onderwijsachterstandenbeleid 2006-2010 (art 4 t/m 10)	Correctie in de besteding 2010 ivm een hogere/lagere vaststelling van een in de besteding 2010 voor overige of coördinerende activiteiten inzake onderwijsachterstandenbeleid opgenomen voorlopige toekenning.	Correctie in de besteding 2010 ivm een hogere/lagere vaststelling van een in de besteding 2010 aan voorschoolse educatie opgenomen voorlopige toekenning.	Correctie in de besteding 2010 ivm een hogere/lagere vaststelling van een in de besteding 2010 aan schakelklassen educatie opgenomen voorlopige toekenning.	Correctie in de besteding 2010 ivm een hogere/lagere vaststelling van een in de besteding 2010 aan voerschoolse educatie opgenomen voorlopige toekenning.	Correctie in de besteding 2010 ivm een hogere/lagere vaststelling van een in de besteding 2010 aan voerschoolse educatie voor verlaging ouderbijdrage van doelgroepkinderen op de peuterspeelzaal opgenomen voorlopige toekenning.	Toelichting correctie	<u>Alleen invullen wanneer er bij de indicatoren 1 t/m 5 iets anders dan een 0 is verantwoord.</u>
			Gemeenten, niet G-31	Aard controle R	Aard controle R	Aard controle R	Aard controle R	Aard controle R		
				€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0		

Departement	Nummer	Specifieke uitkering	Juridische grondslag	Ontvanger	I N D I C A T O R E N			
OCW	D5	Regeling verbetering binnenklimaat primair onderwijs 2009	Regeling verbetering binnenklimaat primair onderwijs 2009	Gemeenten	Besteding 2011 ten laste van rijksmiddelen	Besteding (gedeeltelijk) verantwoord o.b.v. voorlopige toekenningen? Ja / Nee	Toelichting per brinnummer welke activiteit(en) niet zijn afgerond en daarbij het bijbehorende bedrag <u>exclusief 40% cofinanciering</u> noemen	
					Let op: Alleen bestedingen die betrekking hebben op de periode vóór 4 september 2011 mogen verantwoord worden.	Zie Nota baten-lastenstelsel. Indien beantwoord met ja, zal de medeoverheid in 2012 nog een correctie op de besteding 2011 kunnen opnemen.		
					Aard controle R	Nee		Aard controle n.v.t.
					€ 222.138	Nee		
					Brinnummer	Alle activiteiten afgerond Ja/Nee?		
					Aard controle n.v.t.			
					1 05BM	Ja		
					2 15LN	Nee		glas: minder m2 vervangen. Dakisolatie: minder m2 toegepast.
					3 14GU	Ja		Bedrag bijz. omstandigheden € 1.230 niet benut
					4 14GU	Ja		Bedrag bijz. omstandigheden niet volledig benut € 592
					5 13UE	Nee		glasvervanging en dakisolatie volledig niet uitgevoerd. Bedrag €
					6 13QD	Nee		glas minder m2 vervangen. Bedrag € 11.822
					7 13QD	Nee		glas: minder m2 vervangen. Dakisolatie: minder m2 toegepast.
					8 25KD	Nee		geen activiteiten gepland
					9 27LU	Nee		geen activiteiten gepland
					10 27BN	Nee		geen activiteiten gepland
					11 07RL	Nee		geplande activiteiten niet uitgevoerd. Bedrag €21.849
					12 10QU	Ja		Bedrag bijz. omstandigheden niet benut € 1.230
					13 10OU	Nee		Dakisolatie niet volledig uitgevoerd. Bedrag € 3.693
					14 12SY	Nee		Vervanging glas niet volledig uitgevoerd. Bedrag € 14.545
15 12SY	Ja							
16 11RG	Nee	glas: minder m2 vervangen. Dakisolatie: minder m2 toegepast.						
17 25KE	Nee	geen activiteiten gepland						
18 01LP	Nee	geen activiteiten gepland						
19 23KC	Nee	geen activiteiten gepland						

Departement	Nummer	Specifieke uitkering	Juridische grondslag	Ontvanger	I N D I C A T O R E N				
OCW	D6	Wet educatie beroepsonderwijs (WEB) Wet educatie beroepsonderwijs Gemeenten niet G-31		Correctie in de besteding 2010 aan educatie o.g.v. afgesloten overeenkomst(en) met één of meerdere roc's bekostigd uit terugontvangen middelen educatie uit 2008 die voor 2010 opnieuw ingezet mochten worden ivm een hogere/lagere vaststelling van een in de besteding 2010 opgenomen voorlopige toekenning. Bij een lagere vaststelling een negatief bedrag opnemen, bij een hogere vaststelling een positief bedrag opnemen. € 0	Toelichting Aard controle n.v.t.				
OCW	D9	Onderwijsachterstandbeleid (OAB) 2011-2014 Gemeenten		Besteding 2011 aan voorzieningen voor voorschoolse educatie die voldoen aan de wettelijke kwaliteitseisen (conform artikel 166, eerste lid WPO) Aard controle R € 42.065	Besteding 2011 aan overige activiteiten (naast VVE) voor leerlingen met een grote achterstand in de Nederlandse taal (conform artikel 165 WPO) Aard controle R € 31.432	Besteding 2011 aan afspraken over voor- en vroegschoolse educatie met bevoegde gezagsorganen van scholen, houders van kindcentra en peuterspeelzalen (conform artikel 167 WPO) Aard controle R € 0			
I&M	E7A	Innovatiepro-gramma Klimaatneutrale Steden (Proefprojecten) Regeling eenmalige uitkering planstudies en proefprojecten IKS Gemeenten		Besteding 2011 tlv rijksmiddelen (zoals bedoeld in artikel 11 van de Regeling ten behoeve van het proefproject) Aard controle R € 1.270	Eindverantwoording ja/nee Aard controle n.v.t. Nee	Uitgaven van vóór 2010, waarvan besteding in 2011 plaatsvindt Zie Nota baten-lastenstelsel Aard controle R € 0			
I&M	E26	Spoorse doorsnijdingen Regeling eenmalige uitkeringen spoorse doorsnijdingen Gemeenten		Aantal afgeronde projecten Afspraak Aard controle R 1	Aantal afgeronde projecten Realisatie Aard controle R 0	Eindverantwoording ja/nee Aard controle n.v.t. Nee			

Departement	Nummer	Specifieke uitkering	Juridische grondslag	Ontvanger	I N D I C A T O R E N					
					Besteding 2011 ten laste van provinciale middelen	Overige bestedingen 2011	Toelichting afwijking	Eindverantwoording Ja/Nee		
I&M	E27 B	Brede doeluitkering verkeer en vervoer	Provinciale beschikking en/of verordening	Gemeenten (SiSa tussen medeoverheden)	Hieronder per regel één beschikingsnummer en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie				Uitgaven van vóór 2010, waarvan besteding in 2011 plaatsvindt	
					Aard controle n.v.t.	Aard controle R	Aard controle R	Aard controle n.v.t.	Aard controle n.v.t.	Aard controle R
					1 2007 - 11113	€ 0	€ 0		Ja	
					2 2008 - 23386	€ 387.000	€ 91.827		Nee	
					3 2009 - 12623	€ 29.179	€ 67.856		Ja	
					4 2009 - 24288	€ 3.294	€ 17.198		Ja	
					5 2009 - 07184	€ 50.719	€ 7.937		Nee	
					6 2010 - 40441	€ 882	€ 0		Ja	
					7 2010 - 41859	€ 2.235	€ 0		Ja	
					8 2010 - 41860	€ 2.500	€ 0		Ja	
					9 2010 - 47906	€ 16.305	€ 52.836		Ja	
					10 2010 - 55911	€ 33.213	€ 9.984		Ja	
					11 2011 - 14882	€ 92.565	€ 71.187		Ja	
					12 2011 - 38410	€ 0	€ 160.087		Nee	
					13 2011 - 43878	€ 0	€ 0		Nee	
					14 2011 - 44386	€ 0	€ 0		Nee	
					15 2011 - 44801	€ 5.000	€ 0		Nee	
16 2011 - 47979	€ 0	€ 0		Nee						
EL&I	F3	Verzameluitkering EL&I (incl. oud LNV)	Regeling verzameluitkering	Provincies, gemeenten	Besteding 2011 (incl. besteding 2009 en 2010 voor zover nog niet eerder verantwoord (zie nieuwsbrief IBI nr. 30)					
					Aard controle R					
					€ 0					
SZW	G1C-1	Wet sociale werkvoorziening (Wsw)	Wet sociale werkvoorziening (Wsw)	Gemeenten die uitvoering in 2011 geheel of gedeeltelijk hebben uitbesteed aan een Openbaar lichaam o.g.v. Wgr verantwoord hier alleen het gemeentelijke deel 2011.	Het totaal aantal geïndiceerde inwoners per gemeente dat een dienstbetrekking heeft of op de wachtlijst staat en beschikbaar is om een dienstbetrekking als bedoeld in artikel 2, eerste lid, of artikel 7 van de wet te aanvaarden op 31 december 2011;	Het totaal aantal inwoners dat is uitgestroomd uit het werknemersbestand in 2011, uitgedrukt in arbeidsjaren;				
					exclusief geldstroom openbaar lichaam	exclusief geldstroom openbaar lichaam				
					Aard controle R	Aard controle R				
					1,00	0,00				

Departement	Nummer	Specifieke uitkering	Juridische grondslag	Ontvanger	I N D I C A T O R E N					
SZW	G1C-2	Wet sociale werkvoorziening (Wsw) Wet sociale werkvoorziening (Wsw) Gemeenten die uitvoering in 2010 geheel of gedeeltelijk hebben uitbesteed aan een Openbaar lichaam o.g.v. Wgr verantwoord hier het totaal 2010. (Dus: deel Openbaar lichaam uit SiSa 2010 regeling G1B + deel gemeente uit 2010 regeling G1C-1)	Het totaal aantal geïndiceerde inwoners per gemeente dat een dienstbetrekking heeft of op de wachtlijst staat en beschikbaar is om een dienstbetrekking als bedoeld in artikel 2, eerste lid, of artikel 7 van de wet te aanvaarden op 31 december 2010;	Het totaal aantal inwoners dat is uitgestroomd uit het werknemersbestand in 2010, uitgedrukt in arbeidsjaren;	Het totaal aantal gerealiseerde arbeidsplaatsen voor geïndiceerde inwoners in 2010, uitgedrukt in arbeidsjaren;	Het totaal aantal gerealiseerde begeleid werkenplekken voor geïndiceerde inwoners in 2010, uitgedrukt in arbeidsjaren;	inclusief geldstroom openbaar lichaam Aard controle R	inclusief geldstroom openbaar lichaam Aard controle R	inclusief deel openbare lichamen Aard controle R	inclusief deel openbare lichamen Aard controle R
SZW	G2	I Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 WWB I.1 WWB: algemene bijstand Gemeenten verantwoord hier het totaal 2011 indien zij de uitvoering in 2011 helemaal niet hebben uitbesteed aan een Openbaar lichaam o.g.v. Wgr.	Besteding 2011 algemene bijstand Aard controle n.v.t.	Baten 2011 algemene bijstand (excl. Rijk) Aard controle n.v.t.			€ 5.605.137	€ 158.869		
SZW	G2	I.2 Wet investeren in jongeren (WIJ) Gemeenten verantwoord hier het totaal 2011 indien zij de uitvoering in 2011 helemaal niet hebben uitbesteed aan een Openbaar lichaam o.g.v. Wgr.	Besteding 2011 WIJ Aard controle n.v.t.	Baten 2011 WIJ (excl. Rijk) Aard controle n.v.t.			€ 699.490	€ 0		

Departement	Nummer	Specifieke uitkering	Juridische grondslag	Ontvanger	I N D I C A T O R E N	
SZW	G2	I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW)		Gemeenten verantwoord voor het totaal 2011 indien zij de uitvoering in 2011 helemaal niet hebben uitbesteed aan een Openbaar lichaam o.g.v. Wgr.	Besteding 2011 IOAW	Baten 2011 IOAW (excl. Rijk)
					Aard controle n.v.t.	Aard controle n.v.t.
					€ 196.493	€ 4.806
		I.4 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ)		Gemeenten verantwoord voor het totaal 2011 indien zij de uitvoering in 2011 helemaal niet hebben uitbesteed aan een Openbaar lichaam o.g.v. Wgr.	Besteding 2011 IOAZ	Baten 2011 IOAZ (excl. Rijk)
					Aard controle n.v.t.	Aard controle n.v.t.
					€ 31.011	€ 0

Departement	Nummer	Specifieke uitkering	Juridische grondslag	Ontvanger	I N D I C A T O R E N		
SZW	G2	I.5 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud beginnende zelfstandigen) (Bbz 2004) Gemeenten verantwoordden hier het totaal 2011 indien zij de uitvoering in 2011 helemaal niet hebben uitbesteed aan een Openbaar lichaam o.g.v. Wgr.			Besteding 2011 Bbz 2004 (levensonderhoud beginnende zelfstandigen)	Baten 2011 Bbz 2004 (levensonderhoud beginnende zelfstandigen)	
					Aard controle n.v.t.	Aard controle n.v.t.	
					€ 92.247	€ 5.370	
		I. 6 Wet werk en inkomen kunstenaars (WWIK) Gemeenten verantwoordden hier het totaal 2011 indien zij de uitvoering in 2011 helemaal niet hebben uitbesteed aan een Openbaar lichaam o.g.v. Wgr.			Besteding 2011 WWIK	Baten 2011 WWIK (excl. Rijk)	
					Aard controle n.v.t.	Aard controle n.v.t.	
					€ 0	€ 0	

Departement	Nummer	Specifieke uitkering	Juridische grondslag	Ontvanger	I N D I C A T O R E N				
					Besteding 2011 levensonderhoud gevestigde zelfstandigen (excl. Bob)	Besteding 2011 kapitaalverstrekking (excl. Bob)	Baten 2011 levensonderhoud gevestigde zelfstandigen (excl. Bob) (excl. Rijk)	Baten 2011 kapitaalverstrekking (excl. Bob) (excl. Rijk)	Besteding 2011 aan onderzoek als bedoeld in artikel 56 Bbz 2004 (excl. Bob)
SZW	G3	Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (exclusief levensonderhoud beginnende zelfstandigen)	Aard controle R	Aard controle R	Aard controle R	Aard controle R	Aard controle R	Aard controle R	Aard controle R
				Besteding 2011 levensonderhoud gevestigde zelfstandigen (excl. Bob)	Besteding 2011 kapitaalverstrekking (excl. Bob)	Baten 2011 levensonderhoud gevestigde zelfstandigen (excl. Bob) (excl. Rijk)	Baten 2011 kapitaalverstrekking (excl. Bob) (excl. Rijk)	Besteding 2011 aan onderzoek als bedoeld in artikel 56 Bbz 2004 (excl. Bob)	Besteding 2011 Bob
				€ 68.526	€ 72.000	€ 11.879	€ 185.394	€ 74.123	€ 0
				Besteding 2011 aan uitvoeringskosten Bob als bedoeld in artikel 56 Bbz 2004					
		Gemeenten verantwoord hier het totaal 2011 indien zij de uitvoering in 2011 helemaal niet hebben uitbesteed aan een Openbaar lichaam o.g.v. Wgr.	Aard controle R	Aard controle R					
			€ 0	€ 0					

Departement	Nummer	Specifieke uitkering	Juridische grondslag	Ontvanger	I N D I C A T O R E N								
					Besteding 2011 participatiebudget	Waarvan besteding 2011 van educatie bij roc's	Baten 2011 (niet-Rijk) participatiebudget	Waarvan baten 2011 van educatie bij roc's	Reserveringsregeling: overheveling overschot/tekort van 2011 naar 2012	Terug te betalen aan rijk			
SZW	G5	Wet participatiebudget (WPB)	Wet participatiebudget (WPB)	Gemeenten verantwoord voor hier het totaal 2011 indien zij de uitvoering in 2011 helemaal niet hebben uitbesteed aan een Openbaar lichaam o.g.v. Wgr.									
					Aard controle R € 2.404.239	Aard controle R € 312.516	Aard controle R € 43.878	Aard controle R € 0	Aard controle R € 667.605	Aard controle R € 24.612			
					Het aantal in 2011 gerealiseerde duurzame plaatsingen naar werk van inactieven	Besteding 2011 Regelluw	Het aantal personen uit de doelgroep ten behoeve van wie het college in 2011 een inburgeringsvoorziening heeft vastgesteld, dan wel met wie het college in dit jaar een inburgeringsvoorziening is overeengekomen.	Het aantal personen uit de doelgroep ten behoeve van wie het college in 2011 een duale inburgeringsvoorziening of een taalkennisvoorziening heeft vastgesteld, dan wel met wie het college in dit jaar een duale inburgeringsvoorziening is overeengekomen.	Het aantal personen uit de doelgroep in de gemeente dat in 2011 het elektronisch praktijkexamen, bedoeld in artikel 3.9, eerste lid, onderdeel a, van het Besluit inburgering, heeft behaald.	Het aantal personen uit de doelgroep in de gemeente dat in 2011 de toets gesproken Nederlands, bedoeld in artikel 3,9, eerste lid, onderdeel b, van het Besluit inburgering, heeft behaald.			
					Dit onderdeel moet door alle gemeenten worden ingevuld. Indien ingevuld met een nul, dan bestaat er voor 2012 geen recht op regelluwe bestedingsruimte	Dit onderdeel dient uitsluitend ingevuld te worden door de gemeenten die in 2010 duurzame plaatsingen van inactieven naar werk hebben gerealiseerd en verantwoord aan het Rijk.	<u>Indicator verantwoord op basis van gegevens in het Informatie Systeem Inburgering (ISI).</u>	<u>Indicator verantwoord op basis van gegevens in het Informatie Systeem Inburgering (ISI).</u>	<u>Indicator verantwoord op basis van gegevens in het Informatie Systeem Inburgering (ISI).</u>	<u>Indicator verantwoord op basis van gegevens in het Informatie Systeem Inburgering (ISI).</u>			
	Aard controle R	Aard controle R	Aard controle D1	Aard controle D1	Aard controle D1	Aard controle D1							
	0	0	2	60	79	70							

Departement	Nummer	Specifieke uitkering	Juridische grondslag	Ontvanger	I N D I C A T O R E N			
SZW	G5	Wet participatiebudget (WPB) Wet participatiebudget (WPB) Gemeenten verantwoord hier het totaal 2011 indien zij de uitvoering in 2011 helemaal niet hebben uitbesteed aan een Openbaar lichaam o.g.v. Wgr.	Het aantal personen uit de doelgroep in de gemeente dat in 2011 het examen in de kennis van de Nederlandse samenleving, bedoeld in artikel 3,9, eerste lid, onderdeel c, van het Besluit inburgering, heeft behaald.	Het aantal personen uit de doelgroep in de gemeente dat in 2011 het praktijkdeel van het inburgeringsexamen, bedoeld in artikel 3,7, eerste lid, van het Besluit inburgering, heeft behaald.	Het aantal personen uit de doelgroep in de gemeente dat in 2011 het staatsexamen NT2 I of II heeft behaald.	Het aantal door de gemeente in 2011 ingekochte trajecten basisvaardigheden.	Het aantal door de gemeente in 2011 ingekochte trajecten vavo.	Het aantal door volwassen inwoners van de gemeente in 2011 behaalde vavo-diploma's.
			Aard controle D1	Aard controle D1	Aard controle D1	Aard controle D1	Aard controle D1	Aard controle D1
			93	78	14	77	36	6
			Het aantal door volwassen inwoners van de gemeente in 2011 behaalde NT2-certificaten, dat niet meetelt bij de output-verdeelmaatstaven uit de verdeelsleutel van Onze Minister voor Immigratie, Integratie en Asiel.					
			Aard controle D1					
			11					

Departement	Nummer	Specifieke uitkering	Juridische grondslag	Ontvanger	I N D I C A T O R E N		
SZW	G6	Schuldhulp-verlening	Kaderwet SZW-subsidies Gemeenten	Besteding 2011			
				Aard controle R			
				€ 66.095			
VWS	H10	Brede doeluitkering Centra voor jeugd en gezin (BDU CJG)	Tijdelijke regeling CJG Gemeenten	Besteding 2011 aan jeugdgezondheidszorg, maatschappelijke ondersteuning jeugd, afstemming jeugd en gezin en het realiseren van centra voor jeugd en gezin.	Uitgaven van vóór 2010, waarvan besteding in 2011 plaatsvindt	Is er ten minste één centrum voor jeugd en gezin in uw gemeente gerealiseerd in de periode 2008 tot en met 2011? Ja/Nee	Besteding (gedeeltelijk) verantwoord o.b.v. voorlopige toekenningen? Ja / Nee
					Zie Nota baten-lastenstelsel		Zie Nota baten-lastenstelsel. Indien beantwoord met ja, zal de medeoverheid in 2012 nog een correctie op de besteding 2011 kunnen opnemen.
				Aard controle R	Aard controle R	Aard controle D1	
				€ 1.702.694	€ 0	Ja	Nee

Departement	Nummer	Specifieke uitkering	Juridische grondslag	Ontvanger	INDICATOREN			
SZW	G6	Schuldhulp-verlening		Besteding 2011				
		Kaderwet SZW-subsidies		Aard controle R				
		Gemeenten						
				€ 66.095				
VWS	H10	Brede doeluitkering Centra voor jeugd en gezin (BDU CJG)		Besteding 2011 aan jeugdgezondheidszorg, maatschappelijke ondersteuning jeugd, afstemming jeugd en gezin en het realiseren van centra voor jeugd en gezin.	Uitgaven van vóór 2010, waarvan besteding in 2011 plaatsvindt	Is er ten minste één centrum voor jeugd en gezin in uw gemeente gerealiseerd in de periode 2008 tot en met 2011? Ja/Nee	Besteding (gedeeltelijk) verantwoord o.b.v. voorlopige toekenningen? Ja / Nee	
		Tijdelijke regeling CJG			Zie Nota baten-lastenstelsel		Zie Nota baten-lastenstelsel. Indien beantwoord met ja, zal de medeoverheid in 2012 nog een correctie op de besteding 2011 kunnen opnemen.	
		Gemeenten		Aard controle R	Aard controle R	Aard controle D1		
				€ 1.702.694	€ 0	Ja	Ja	

Bijlage SISA verantwoording toelichting C6 Wet Inburgering.

De aantallen in de SISA bijlage zijn overgenomen van de rapportage uit ISI. Dit omdat er aansluiting moet zijn tussen de ISI en SISA gegevens. Wij hebben echter kanttekeningen bij de juistheid en volledigheid van de ISI gegevens. Zo bevatten de ISI gegevens over C6 Wet Inburgering ook aantallen gestarte trajecten 2009 die zijn gefinancierd uit het participatiebudget.

Die aantallen worden in geen enkele SISA verantwoording gevraagd, omdat pas vanaf 2012 de inburgeringsmiddelen worden verdeeld op basis van prestaties in jaar T-2. (2010)

De financiering van de trajecten boven de taakstelling van het cohort 2007-2009 zijn gedekt vanuit het participatiebudget 2009 en in de SISA bijlage 2009 verantwoord.

Een juiste weergave van de SISA bijlage C6 is volgens onze administratie:

Aantal reguliere voorzieningen 2007-2009	149
Aantal reguliere voorzieningen 2007-2009 met examen	130
Aantal gecombineerde voorzieningen 2007-2009	31
Aantal gecombineerde voorzieningen 2007-2009 met examen	28
Voorzieningen Pardon	33
Voorzieningen Pardon met examen	32
Duale voorzieningen 2007-2009	95
Taalkennisvoorzieningen	0
Voorziening Geestelijk Bedienaar met examen	1
Voorziening Geestelijk Bedienaar met APE	0

Prestaties 2009 gefinancierd uit het Participatiebudget:

Aantal reguliere voorzieningen	8
Aantal duale voorzieningen	21
Taalkennisvoorzieningen	2

Controleverklaring

Controleverklaring

De controleverklaring over het boekjaar 2011 zal separaat worden toegezonden

